MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI

securitatea

STRICT SECRET

nr. 2 (50) — 1980

PENTRU PATRIA NOASTRĂ, REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA !

STRICT SECRET

Securitatea

Exemplar nr. 627

1980

Cuprins

		Pag.
	Mobilizarea exemplară a intregului aparat de securitate, factor hotăritor pentru indeplinirea ireproșabilă a sarcinilor și misiunilor incredințate — articol de tovarășul TUDOR POSTELNICU, ministru secretar de stat și șef al Departamentului securității statului	4
	Sub semnul unei sporite exigențe în muncă : Citeva concluzii ce s-au desprins din cercetarea unor evenimente deosebite produse în unități din industria chimică, siderurgică și transporturi. Sarcinile ce se impun pentru prevenirea în viitor a unor asemenea evenimente, de col. Dumitru CIOABĂ, col. Nicolae BOGDĂNESCU și col. Mircea NIȚĂ	12
	O sarcină permanentă : prevenirea acțiunilor cercurilor reacționare din străinătate de incitare la activități ostile a unor persoane din sectoarele de cultură și artă, — de cpt. Vasile MĂLUREANU	18
ÎN SPRIJINUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE SPECIALITATE	**Temă comună : Concepția de perfecționare a sistemului informațional operativ de securitate. Evidențele de securitate și valorificarea lor superioară prin prelucrarea automată. Sarcinile ce revin aparatului informativ-operativ pe această linie**, documentar de col. Ion RIZEA	23
Informații interne	**Sarcinile organelor de securitate în etapa actuală pentru prevenirea și neutralizarea oricăror încercări de folosire a cultelor și sectelor ca instrumente de amestec în politica statului**, documentar de col. Ioan BANCIU	30
Contraspionaj	**Imbinarea activității de culegere de informații cu acțiunile de diversiune ideologică și încercările de subminare a intereselor politice, economice, militare și culturale ale statului român**, de maior Nicolae CĂLUGĂRIȚA	36

Pag.

Contrainformații militare

Cazuri in dezbatere la tema: Particularități in organizarea și desfășurarea muncii contrainformative in rindul efectivelor de militari care lucrează pe șantierele de construcții, in obiective economice și agricultură. Conlucrarea cu organele de securitate și miliție, centrale și teritoriale, pentru pregătirea și contracararea faptelor și evenimentelor negative in rindul acestor efective, grupaj realizat de col. Vasile ANGHEL și col. Cornel HODOJEU 41

Informatică-documentare

Perfecționarea conținutului și a organizării activității de informare in raport cu specificul problemelor de muncă și cu cerințele cunoașterii și stăpinirii situației operative din domeniul de responsabilitate, de căpitan Stelian GHEORGHE 46

Pe teme de pregătire juridică

Regimul juridic al cetățenilor români cu domiciliul in străinătate; implicații pentru munca de securitate, de lt. col. Ghinea CRĂCIUN 51

Psihologie-sociologie-criminologie

Noțiuni de psihiatrie judiciară. Sarcini ce revin organelor de securitate pentru prevenirea actelor și faptelor ce pot fi săvirșite de bolnavii psihic periculoși, de locot. major Mihai PUIU 58

DIN EXPERIENȚA NOASTRĂ (I. J. Bacău)

Unele rezultate și concluzii din munca de securitate desfășurată in rindul studenților și lectorilor străini, articol de col. Ioan LAZĂR și maior Vasile ONCIU 64

CADRAN PROFESIONAL

Un slujitor al „domnului" in fața „instanței" publice... — caz rezolvat de I. J. Hunedoara —, prezentat de lt. col. Constantin PETRESCU 72

Cazul MS-4079 „Imperial" — o acțiune de depistare a unui autor de inscrisuri dușmănoase rezolvată de I. J. Mureș — prezentat de lt. col. Andrei BEREKMERI . 74

DIN PRESA DE PESTE HOTARE

Cazul KAMPILES — traducere și adaptare de Anca Lidia MILCOMETE 77

Spionaj sub acoperire diplomatică — traducere selectivă și adaptare de lt. col. Ion SCURTU 80

NOUTĂȚI EDITORIALE

Inscrisurile anonime și autorii lor 83

* * *

Bibliografie la temele pentru pregătirea de specialitate (convocarea a II-a 1980) 84

Publicația este editată in cadrul Centrului de informatică și documentare.
Redactori: Maior Gheorghe VASILE și lt. col. Petre HLADCHI.

Comanda nr. 027

Apărut: mai 1980

JURĂMÎNTUL PREȘEDINTELUI REPUBLICII

„Jur să slujesc cu credință patria, să acționez cu fermitate pentru apărarea independenței, suveranității și integrității țării, pentru bunăstarea și fericirea intregului popor, pentru edificarea socialismului și comunismului in Republica Socialistă România!

Jur să respect și să apăr Constituția și legile țării, să fac totul pentru aplicarea consecventă a principiilor democrației socialiste, pentru afirmarea in viața societății a normelor eticii și echității socialiste!

Jur să promovez neabătut politica externă de prietenie și alianță cu toate țările socialiste, de colaborare cu toate națiunile lumii, fără deosebire de orinduire socială, pe baza deplinei egalități in drepturi, de solidaritate cu forțele revoluționare, progresiste de pretutindeni, de pace și prietenie intre popoare!

Jur că imi voi face intotdeauna datoria cu cinste și devotament pentru strălucirea și măreția națiunii noastre socialiste, a Republicii Socialiste România!".

MOBILIZAREA EXEMPLARĂ A ÎNTREGULUI APARAT DE SECURITATE, FACTOR HOTĂRÎTOR PENTRU ÎNDEPLINIREA IREPROŞABILĂ A SARCINILOR ŞI MISIUNILOR ÎNCREDINŢATE

TUDOR POSTELNICU

ministru secretar de stat
şi şef al Departamentului securităţii statului

Ţara întreagă a trăit momente de profundă bucurie, generată de realegerea cu entuziastă şi vibrantă unanimitate a tovarăşului Nicolae Ceauşescu în funcţia supremă de preşedinte al Republicii Socialiste România.

In această atmosferă de entuziasm general, a avut loc Convocarea de instruire a şefilor unităţilor centrale de securitate, locţiitorilor lor şi şefilor securităţilor judeţene pe trimestrul I al anului 1980.

Adînc impresionate de aniversarea, în această primăvară, a 15 ani de cînd tovarăşul Nicolae Ceauşescu se află în fruntea partidului şi a ţării, cadrele de conducere din aparatul de securitate şi-au manifestat cu prilejul convocării recunoştinţa fierbinte faţă de comandantul suprem, pentru inestimabila sa contribuţie la obţinerea marilor succese ale construcţiei socialiste şi şi-au exprimat neasemuita mîndrie patriotică de a-l avea în continuare la cîrma naţiunii române, libere şi independente, pe drumul ei glorios spre zorile comunismului.

Conducător de excepţie, gînditor înţelept şi cutezător, inspirator al tuturor înfăptuirilor noastre din cel mai rodnic timp al istoriei naţionale, tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi-a dedicat întreaga viaţă de patriot înflăcărat şi revoluţionar consecvent cauzei celor ce muncesc, idealurilor de libertate, independenţă şi progres social, păcii, colaborării şi înţelegerii în lume.

În discursul solemn rostit după istoricul moment al reînvestirii sale în înalta funcţie de preşedinte al Republicii Socialiste România, tovarăşul Nicolae Ceauşescu sublinia: „Vă asigur pe Dumneavoastră, partidul şi întregul popor că nu există nimic mai de preţ pentru mine decît interesele poporului, cauza socialismului şi comunismului, a prieteniei şi păcii între popoarele lumii. Şi îmi voi consacra toate forţele, viaţa — dacă va fi necesar — acestor idealuri, libertăţii, socialismului, păcii !" *).

Avînd exemplul strălucit al secretarului general al partidului, care în neobosita sa activitate adoptă un stil de muncă deosebit de dinamic şi cu puternice valenţe practice, conducerea Departamentului securităţii statului a imprimat convocării de pregătire un pronunţat caracter de lucru, integrînd în procesul propriu-zis de instruire analiza stadiului executării sarcinilor prevăzute în Programul de măsuri adoptat în urma şedinţei cu activul de partid şi de comandă din octombrie 1979 şi desprinderea concluziilor şi învăţămintelor ce se impun pentru viitor.

În cadrul dezbaterilor s-a apreciat că evenimentele de importanţă istorică din viaţa politică şi socială a ţării au mobilizat unităţile şi cadrele aparatului de securitate în vederea îndeplinirii cu toată răspunderea şi cu deplină angajare a sarcinilor şi misiunilor încredinţate.

Conducerea Departamentului securităţii statului, cu sprijinul Consiliului politic şi al Comitetului de partid din Departamentul securităţii statului, a militat cu consecvenţă pentru însuşirea temeinică, de către toate cadrele de securitate, a documentelor Congresului al XII-lea şi a celorlalte hotărîri de partid, a ordinelor şi indicaţiilor comandantului suprem, în vederea transpunerii lor neabătute în practică.

Acţionînd în spiritul ordinelor, orientărilor şi indicaţiilor date de comandantul suprem la întîlnirea de lucru cu Biroul executiv al Consiliului de conducere al Departamentului securităţii statului şi în baza prevederilor Programului de măsuri adoptat la bilanţ, organele de securitate au pus în centrul preocupărilor în această perioadă creşterea calităţii şi eficacităţii muncii de cunoaştere, prevenire şi combatere a activităţilor şi faptelor de natură să prejudicieze securitatea statului, suveranitatea şi independenţa ţării, să aducă atingere prestigiului internaţional al României socialiste.

În acest context, s-au întreprins măsuri mai hotărîte pentru prevenirea şi neutralizarea acţiunilor ostile ale cercurilor reacţionare din străinătate şi ale emisarilor acestora, precum şi pentru descifrarea activităţii clandestine a legionarilor din ţară şi controlarea lor informativă mai eficientă, îndeosebi în cazurile de întreţinere sau de căutare a unor legături cu cei din exterior.

Pe baza orientărilor date de secretarul general al partidului la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 5—7 septembrie 1979 — de a fi „activi şi combativi în demascarea propagandei care se face în unele ţări pentru a înşela şi a dezorienta oamenii" **) — s-a acţionat cu profesionalitate sporită în vederea cunoaşterii şi neutralizării activităţii ostile a oficinelor de propagandă din străinătate şi a emisarilor acestora. Eforturi susţinute s-au depus şi pentru cunoaşterea şi neutralizarea manifestărilor naţionalist-iredentiste, pentru controlarea informativă a mediilor pretabile la asemenea comportamente, precum şi pentru prevenirea şi combaterea acţiunilor ostile desfăşurate sub masca cultelor şi sectelor.

---

*) *„Discursul solemn al preşedintelui Nicolae Ceauşescu"* — în *„Scînteia"* din 29 martie 1980.

**) Nicolae Ceauşescu — *Cuvîntare la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 5—7 septembrie 1979* — broşură, Ed. politică, Bucureşti, 1979, pag. 51.

Organele de contrainformaţii în sectoarele economice au fost mai active in descoperirea din timp a fenomenelor negative şi situaţiilor de pericol, acordind prioritate prevenirii producerii unor evenimente cu consecinţe grave, in special pe marile platforme industriale şi în obiectivele cu profil de apărare.

Munca de contraspionaj s-a axat cu precădere pe stabilirea obiectivelor şi preocupărilor serviciilor de spionaj in ţara noastră şi a modalităţilor de imbinare a activităţii de culegere de informaţii cu acţiunile de diversiune ideologică şi de subminare a intereselor României.

Prin măsuri complexe s-a acţionat mai ofensiv în direcţia controlării informative a cadrelor şi agenţilor de spionaj veniţi în România sub diverse acoperiri şi a verificării şi cunoaşterii temeinice a cetăţenilor români care au stat perioade indelungate in străinătate, a celor ce călătoresc frecvent in exterior, precum şi a vizitatorilor la rude şi repatriaţilor.

O atenţie sporită s-a acordat inchiderii canalelor de scurgere a informaţiilor, diversificindu-se munca in rîndul deţinătorilor de secrete şi al specialiştilor de valoare şi punîndu-se mai multă ordine în activitatea de protocol, cu accent pe clarificarea situaţiilor in care cetăţeni români purtători de secrete întreţin relaţii neoficiale cu diverşi străini.

A crescut, de asemenea, capacitatea de cunoaştere şi intervenţie a aparatului de luptă antiteroristă, îmbunătăţindu-se munca informativ-operativă in rindul străinilor suspecţi de activităţi extremist- diversioniste şi al legăturilor lor din ţara noastră, fiind identificate şi lucrate activ un număr mai mare de astfel de persoane. Totodată, au fost luate măsuri de întărire a sistemelor de pază şi control antiterorist şi antideturnare la aeroporturi, porturi şi celelalte obiective.

Un accent deosebit s-a pus pe îmbunătăţirea muncii de selecţionare, promovare, instruire şi pregătire, sub toate aspectele, a aparatului de securitate. Sintem recunoscători şi trebuie să dovedim şi mai mult, prin fapte, conducerii partidului, personal tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, pentru modul cum sîntem indrumaţi şi orientaţi in activitatea noastră de zi cu zi, pentru sprijinul pe care îl primim din partea organelor locale de partid.

*

Rezultatele obţinute nu sint însă pe măsura posibilităţilor organelor de securitate, a condiţiilor de muncă ce le avem, acestea nu răspund pe deplin inaltelor exigenţe cuprinse în documentele Congresului al XII-lea al partidului, în ordinele, indicaţiile şi orientările de deosebită valoare teoretică şi practică pe care ni le dă permanent tovarăşul Nicolae Ceauşescu, comandantul nostru suprem.

Obiectivele şi sarcinile precise stabilite pentru organele de informaţii interne în Programul de măsuri al Departamentului securităţii statului în legătură cu cunoaşterea şi combaterea acţiunilor emigraţioniste şi evazioniste sînt încă departe de a fi realizate la nivelul cerinţelor. Cazurile frecvente de trecere frauduloasă a frontierei ori de răminere ilegală în străinătate ilustrează că nu s-au luat toate măsurile necesare pentru identificarea persoanelor suspecte de evaziune şi asigurarea cu surse competente a locurilor pe unde elementele interesate işi pot pune

in aplicare planurile de a părăsi ţara. După analiza acestei probleme în Biroul executiv, unde s-a evidenţiat faptul că rezultatele obţinute nu sint de natură să satisfacă, şi in condiţiile creării unui cadru de muncă foarte bine precizat de recentul Ordin al ministrului de interne privind activitatea de prevenire, descoperire şi neutralizare a acţiunilor de trecere frauduloasă a frontierei de stat a R. S. România sau de răminere ilegală in străinătate, se impune să se ia măsuri mai ferme de studiere şi analizare politică a fenomenului, în vederea inlăturării neajunsurilor manifestate pe linia cunoaşterii, prevenirii şi contracarării lui şi a promovării unei conlucrări mai fructuoase intre factorii competenţi.

Problemele apărute in această perioadă în activitatea desfăşurată in rîndul străinilor aflaţi la studii au scos la iveală unele deficienţe serioase care mai persistă in munca de cunoaştere şi stăpînire a situaţiei operative din centrele universitare şi necesitatea stringentă de a se spori vigilenţa şi de a se acţiona cu toată hotărîrea pentru descoperirea din timp a oricăror intenţii sau fapte potrivnice intereselor statului, în vederea luării măsurilor adecvate de prevenire. În acest scop, organele de informaţii interne trebuie să întărească cooperarea cu celelalte organe de securitate şi cu miliţia, cu toţi factorii educaţionali, pentru a se putea lua măsuri eficiente ori de cîte ori este nevoie.

Cu toată claritatea prevederilor din Programul de măsuri referitoare la perfecţionarea muncii în problema legionară, pornindu-se de la mutaţiile care s-au produs în structura, activitatea şi periculozitatea acestei categorii de persoane aflate in ţară sau în străinătate, măsurile intreprinse pină în prezent pentru cunoaşterea şi controlul activităţii şi legăturilor legionarilor şi descendenţilor acestora sint încă de suprafaţă şi unilaterale, nu se ridică la nivelul cerinţelor ordinelor comandantului suprem de a se asigura urmărirea lor sistematică.

În contextul proliferării in Occident a fascismului şi neofascismului, a tot felul de organizaţii anarhiste, extremist-teroriste şi de alte nuanţe asemănătoare, se impune intensificarea eforturilor de supraveghere calificată a tuturor elementelor legionaro-fasciste şi de neutralizare a oricăror influenţe de această natură din exterior.

Soluţionarea corespunzătoare a problemelor complexe cu care se confruntă organele de informaţii interne necesită întărirea conlucrării interjudeţene şi diversificarea măsurilor de descurajare, influenţare şi dezinformare a emisarilor cercurilor reacţionare din străinătate, acţiuni la care participarea şefilor securităţilor judeţene trebuie să fie mai activă şi mai susţinută.

Pentru creşterea eficienţei şi a calităţii muncii de securitate în mediul rural, aceasta va fi condusă de ofiţeri de securitate repartizaţi pe comune, în funcţie de ponderea problemelor din localităţile respective (legionari, naţionalişti, culte-secte etc.), care vor controla şi îndruma nemijlocit şi în exclusivitate sarcinile de securitate ale şefilor de posturi.

Se vor analiza sistematic situaţia operativă din mediul rural şi stadiul executării sarcinilor de securitate, concomitent cu punerea unui accent mai mare pe instruirea şefilor de posturi in acest domeniu şi pe necesitatea de a se raporta operativ toate problemele mai deosebite care interesează organele de securitate.

În activitatea de contrainformaţii în sectoarele economice se menţin neajunsuri atît în cunoaşterea situaţiei operative din principalele obiective date în competenţă, cît şi în ceea ce priveşte intervenţia pentru prevenirea sau înlăturarea stărilor de pericol potenţial păgubitoare pentru economia naţională. Situaţiile negative constatate nu sînt aprofundate în mod corespunzător, continuînd să se menţină atitudinea de simplă înregistrare a acestora, deşi în Programul de măsuri s-a ordonat reanalizarea temeinică a tuturor informaţiilor şi datelor ce se deţin, în vederea lucrării prin dosare de urmărire informativă şi a clarificării operative a cazurilor suspecte. De asemenea, nici ordinul referitor la stabilirea cauzelor şi persoanelor vinovate pentru imobilizarea unor importante utilaje, instalaţii, materii prime şi produse care stau nefolosite nu a fost executat în întregime, în sensul că pînă în prezent doar s-au constatat astfel de stări de lucruri, fără a se trage concluziile ce se impun şi a se propune măsurile corespunzătoare.

Organele de contrainformaţii în sectoarele economice au manifestat lipsuri şi în supravegherea informativă a străinilor veniţi în diverse obiective pentru asistenţă tehnică, schimb de experienţă sau în alte scopuri, existînd concepţia greşită că de această sarcină se ocupă alţi ofiţeri de securitate. Trebuie înţeles însă că sarcina aparţine în întregime ofiţerilor care răspund de obiectivele economice respective şi de aceea este necesar să se ia măsuri hotărîte pentru realizarea saltului calitativ ordonat în această direcţie.

Activitatea de prevenire a pagubelor determinate de realizarea unor produse pentru export necorespunzătoare sau nelivrabile la termenele contractate nu s-a îmbunătăţit sub aspectul eficienţei.

Trebuie să se acţioneze mai hotărît pentru ca întregul aparat de pe acest profil de muncă să execute integral, operativ şi la un nivel superior de calitate toate sarcinile ce-i revin din Programul de măsuri şi a celor stabilite de Biroul executiv cu prilejul analizei unor probleme de contrainformaţii economice.

Munca de contraspionaj desfăşurată în ultima perioadă de timp nu a atins nivelul de perfecţionare ordonat şi aşteptat. Pentru prevenirea unor încercări de prejudiciere a intereselor statului este necesară urmărirea informativă mai eficientă a cadrelor şi agenţilor de spionaj care acţionează sub acoperire diplomatică, de comercianţi sau de ziarişti, în special cînd vizitează diferite obiective unde se concentrează secrete de stat sau cu ocazia deplasării lor în teritoriu. Legăturile suspecte ale acestora din rîndul cetăţenilor români, precum şi vizitatorii reprezentanţelor străine trebuie, de asemenea, urmăriţi îndeaproape, pentru a se descoperi şi neutraliza persoanele ce pot fi angrenate la activităţi ostile statului. În acelaşi spirit, se cere intensificată munca informativă pentru cunoaşterea cetăţenilor români asupra cărora s-a acţionat în străinătate ori care au avut comportări suspecte pe timpul cînd s-au aflat în exterior.

Pornindu-se de la prevederea expresă din Programul de măsuri, potrivit căreia organele centrale şi teritoriale de securitate trebuie să identifice pe toţi cetăţenii români care fac frecvente deplasări în străinătate, au fost la post, la studii şi specializare sau pentru asistenţă tehnică, este

necesar să se ia toate măsurile de cunoaştere şi verificare ce se impun, pentru a se depăşi nivelul nesatisfăcător al desfăşurării acestei activităţi, mai ales avîndu-se în vedere faptul că unii dintre ei s-au aflat în atenţia serviciilor de spionaj şi organizaţiilor reacţionare în vederea atragerii lor la acţiuni ostile.

În paralel, se va îmbunătăţi munca informativă în rîndul persoanelor revenite în ţară după ce au rămas ilegal peste hotare, au întîrziat să se înapoieze ori s-au repatriat, precum şi asupra rezidenţilor români din străinătate care ne vizitează frecvent, pentru a se stabili dacă au fost racolaţi de serviciile de spionaj ori sînt angrenaţi în alte activităţi ostile.

O atenţie mai mare va trebui să se acorde instruirii contrainformative a cetăţenilor români care merg în exterior şi încadrării lor, atunci cînd se deplasează în grup, cu reţea bine verificată şi de încredere, pentru a se descoperi încercările serviciilor de spionaj şi ale organizaţiilor reacţionare de a acţiona asupra unora dintre ei, pentru a se cunoaşte eventualele comportări suspecte din partea anumitor persoane şi a se lua măsuri de prevenire a actelor ce pot prejudicia interesele statului.

Sub aspectul eficienţei măsurilor de prevenire este necesar ca şi în munca de securitate desfăşurată în sfera relaţiilor de comerţ exterior să se acţioneze cu mai multă fermitate, pentru a se contracara încercările de subminare a economiei naţionale şi de prejudiciere a statului prin diverse operaţiuni comerciale dezavantajoase. Activitatea informativă în acest sector trebuie să fie mult mai ofensivă şi să vizeze depistarea la timp şi lichidarea cazurilor în care anumite persoane, cu tendinţe de înavuţire prin cîştiguri ilicite, trădează interesele ţării, favorizînd partenerii de afaceri străini.

Să se acţioneze cu perseverenţă, prin mijloace şi metode specifice, în vederea cunoaşterii şi prevenirii oricăror intenţii de a se aduce daune economiei naţionale în domeniul importurilor şi exporturilor de instalaţii complexe. De asemenea, toate contractele comerciale de valori mari să fie permanent în atenţie, pentru a se lua măsuri corespunzătoare de prevenire.

O atenţie deosebită să fie acordată urmăririi îndeaproape a comercianţilor străini, mai ales a celor originari din România, cunoscuţi că au în ţara noastră rude sau foşti colegi, inclusiv în întreprinderi de comerţ exterior, de la care pot culege informaţii economice.

Munca de securitate în domeniul apărării secretului de stat se cere perfecţionată în continuare, pe baza măsurilor stabilite cu prilejul analizării acestei probleme deosebit de importante în Biroul executiv al Departamentului securităţii statului şi în Consiliul politic al Ministerului de Interne.

Prin acţiuni bine concepute şi printr-o valorificare superioară a potenţialului informativ trebuie să se asigure respectarea strictă a legilor şi împiedicarea accesului la date secrete oricărei persoane care intenţionează să aducă prejudicii statului pe această cale.

Activitatea de luptă antiteroristă va avea ca sarcini prioritare permanente creşterea cantitativă a informaţiilor pe profil şi îndeosebi a

calităţii acestora, prin penetrarea in rîndul străinilor suspecţi de terorism şi al legăturilor lor dintre cetăţenii români, analizarea politică a acestor date in corelaţie cu situaţiile, fenomenele, conjuncturile şi atitudinile ce pot genera acte extremist-diversioniste şi luarea cu maximă promptitudine a măsurilor de prevenire şi neutralizare care se impun.

In toate porturile şi aeroporturile din ţară se vor asigura, prin metode perfecţionate şi mijloacele specifice din dotare, controlul deplin al oricăror posibilităţi de a se introduce din exterior armament, muniţii sau alte materiale folosibile în acţiuni teroriste şi prevenirea comiterii unor asemenea acte in incinta acestor obiective.

★

Din analiza cauzelor care se află la originea multor neajunsuri evidenţiate în cadrul convocării a rezultat că una dintre acestea este legată de deficienţele ce se mai menţin încă în munca cu reţeaua. Informatorii şi colaboratorii nu au suficientă putere de pătrundere în intimitatea persoanelor ostile şi pe lingă agenţii şi cadrele serviciilor de spionaj străine sau emisarii organizaţiilor reacţionare şi nu sint plasaţi in toate locurile şi mediile ce prezintă interes pentru securitatea statului.

In munca cu reţeaua informativă continuă să existe mult formalism şi rutină, cu urmări negative în ce priveşte exploatarea întregii sale capacităţi şi sporirea aportului ei la descifrarea faptelor şi fenomenelor cu care organele de securitate se confruntă. Ineficacitatea reţelei este determinată şi de faptul că eforturile sale nu sint orientate întotdeauna spre problemele principale de muncă, nu se stabilesc modalităţi rapide de legătură, iar stimularea ei se face mai mult cu prilejul anumitor evenimente din viaţa informatorilor, colaboratorilor sau rezidenţilor şi nu în funcţie de importanţa informaţiilor furnizate, de contribuţia lor la rezolvarea unor sarcini operative.

Faţă de asemenea stări de lucruri se impune ca toţi şefii organelor de securitate să analizeze cu maximum de urgenţă şi cu toată răspunderea aspectele negative din munca cu reţeaua informativă şi să ia măsuri eficiente pentru creşterea capacităţii ei de cunoaştere şi de realizare a unor sarcini combinative, de influenţare şi dezinformare.

Consiliul de conducere al Departamentului securităţii statului a evidenţiat că o altă cauză de fond a neajunsurilor existente este stilul de muncă deficitar al unor şefi de pe diferite trepte ierarhice.

Analizele făcute, inclusiv cu prilejul acestei convocări, au reliefat că unele cadre de conducere nu se preocupă suficient de organizarea concretă a activităţii, sint lipsite de iniţiativă, folosesc uneori metode birocratice, se încalcă încă normele privind compartimentarea muncii şi secretizarea problemelor, deficienţe pentru eliminarea cărora, cu sprijinul organizaţiilor de partid, trebuie militat cu toată fermitatea.

Este necesar ca in toate împrejurările şefii să constituie exemplu personal pentru subordonaţi sub aspectul promovării noului, al combativităţii şi fermităţii în acţiunile întreprinse şi nu să se complacă, aşa cum se mai întimplă deseori, în a accepta cu uşurinţă soluţii simpliste, rezolvări superficiale, insuficient fundamentate, ce nu asigură elucidarea deplină a faptelor şi fenomenelor din problematica muncii. Sint şi situaţii

cind unii şefi nu se angajează concret, pe măsura obligaţiilor ce le revin, in soluţionarea corespunzătoare a problemelor şi cazurilor din unităţile şi colectivele pe care le conduc.

Iată de ce se impune, mai mult ca oricînd, ca şefii organelor de securitate să analizeze cu operativitate problemele prioritare şi de perspectivă şi să ia decizii în limita competenţelor, fără a mai pierde momente operative importante aşteptînd tot felul de soluţii de la eşaloanele superioare. Trebuie imprimată cu mai multă fermitate asumarea răspunderii la fiecare lucrător de securitate, in limita competenţei.

Asigurarea unui control permanent asupra îndeplinirii sarcinilor de către subordonaţi este, de asemenea, o atribuţie de comandă căreia trebuie să i se acorde mai multă atenţie, dată fiind importanţa acestei activităţi, atit pentru desfăşurarea unei munci eficiente şi de calitate, cît şi în ceea ce priveşte formarea cadrelor, mai cu seamă a celor tinere, fără experienţă.

În centrul preocupărilor comandanţilor, conducerea Departamentului securităţii statului a cerut să fie situată activitatea de selecţionare, pregătire şi promovare a cadrelor. Avînd obligaţia de serviciu de a milita permanent pentru continua îmbunătăţire a compoziţiei, îndeosebi a celei de partid şi muncitoreşti, şi a calităţii aparatului, şefii organelor de securitate trebuie să asigure aplicarea întocmai a hotărîrilor de partid în această direcţie, luind măsuri ferme de respectare a principiilor muncii de cadre în etapa actuală, în sensul de a dovedi maximum de răspundere şi exigenţă în constituirea, împrospătarea şi formarea rezervei de cadre şi de a analiza şi rezolva în cel mai scurt timp, cu principialitate comunistă, toate problemele de cadre.

Aceeaşi preocupare se cere din partea tuturor comandanţilor pentru întărirea disciplinei, a ordinii şi răspunderii cadrelor de securitate. Numărul încă mare de fapte incompatibile cu calitatea de ofiţer de securitate, cazurile de tolerare sau de minimalizare a acestora necesită eradicarea oricăror astfel de abateri, a manifestărilor de pălăvrăgeală sau de curiozitate bolnăvicioasă faţă de unele probleme secrete. Se impune să se acţioneze mai hotărît pentru apărarea cadrelor de influenţe şi acţiuni necorespunzătoare, pentru cunoaşterea anturajelor acestora şi a comportamentului lor în familie şi societate, intervenindu-se din timp, cu măsuri ferme şi principiale, menite să preîntîmpine încălcarea legilor, a ordinelor şi regulamentelor militare.

★

Îndeplinirea ireproşabilă a sarcinilor şi misiunilor încredinţate de patrie şi popor, de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, comandantul nostru suprem, prin ordinele, indicaţiile şi orientările preţioase pe care ni le dă, necesită mobilizarea exemplară a întregului aparat de securitate, pentru ca în colaborare cu celelalte unităţi ale Ministerului de Interne să sporească contribuţia noastră la transpunerea neabătută în viaţă a sarcinilor izvorîte din hotărîrile istorice ale Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român.

ÎN ACEST NUMĂR

Cîteva concluzii ce s-au desprins din cercetarea unor evenimente deosebite produse în unități din industria chimică, siderurgică și transporturi. Sarcinile ce se impun pentru prevenirea în viitor a unor asemenea evenimente

Conștient de rolul și răspunderea ce îi revin, aparatul de contrainformații în sectoarele economice din ramurile chimiei, siderurgiei și transporturilor, avînd la bază ordinele și indicațiile comandantului suprem, ale conducerii Ministerului de Interne și Departamentului securității statului a acționat hotărît — în colaborare cu alte organe de stat și organizațiile obștești, precum și cu sprijinul din ce în ce mai larg al diverselor categorii de oameni ai muncii —, pentru prevenirea infracțiunilor date în competență, a stărilor de pericol ce pot genera explozii, incendii, avarii sau alte stări de fapte negative cu urmări dăunătoare pentru economia națională. Măsurile întreprinse au determinat creșterea sprijinului acordat de conducătorii de unități în aplicarea normelor juridice și la antrenarea specialiștilor și a altor oameni ai muncii în munca de prevenire. Cu sprijinul lor *au fost înlăturate unele cauze generatoare de evenimente negative*, cum ar fi : nefuncționarea sau lipsa unor aparate de măsură și control, folosirea de utilaje și instalații cu defecțiuni, scurgeri și scăpări de produse inflamabile, nesupravegherea instalațiilor, fumatul și focul deschis în locuri periculoase de pe platformele chimice și siderurgice sau prezența la serviciu sub influența băuturilor alcoolice ori într-o stare pronunțată de oboseală a unor oameni ai muncii ce concură nemijlocit la siguranța circulației feroviare, prevenirea încălcării normelor de bază ce reglementează securitatea circulației cu privire la primirea și expedierea trenurilor, depozitarea în dezordine sau abandonarea unor materiale pe lingă linie, situații ce înlesnesc acțiunile unor persoane rău intenționate, cu afecțiuni neuropsihice sau minori de a așeza obstacole pe calea ferată etc.

Datele de care dispunem evidențiază că unele rezultate bune în această direcție au fost obținute de către inspectoratele județene ale Ministerului de Interne Neamț, Dolj, Vîlcea, Mureș, Brașov, Prahova, Buzău, Bihor, Mehedinți și Iași.

★

Cu toate măsurile întreprinse și în pofida unor rezultate obținute, *în ultimii doi ani aparatul de contrainformații în sectoarele economice s-a confruntat totuși cu producerea unor evenimente deosebite*, fapt ce ne determină la serioase reflecții și la adoptarea unor măsuri de prevenire adecvate.

Astfel, în *industria chimică* și îndeosebi în *petrochimie* au avut loc explozii și incendii la Combinatul petrochimic și C.A.T.C.-Pitești, „CHIMPEX“ și Midia-Năvodari, la Întreprinderea de medicamente București, Combinatul petrochimic Borzești și altele, care s-au soldat cu pagube deosebite pentru economia națională și cu victime omenești.

În *industria siderurgică* deși nu s-au înregistrat evenimente deosebit de grave, cele care s-au produs la Combinatul siderurgic Galați, Combinatul de oțeluri speciale Tîrgoviște și Combinatul metalurgic Cîmpia-Turzii au influențat negativ activitatea productivă, iar în unele cazuri s-au soldat cu pagube materiale și chiar victime omenești.

În ramura *transporturi feroviare* au avut loc evenimente de cale ferată, concretizate prin deraierea unor trenuri de persoane sau marfă, primirea și expedierea unora dintre acestea pe linie ocupată, punerea de obstacole pe linia ferată, situații care, pe lîngă pagubele materiale produse, puteau avea consecințe deosebit de grave sau chiar pierderea de vieți omenești.

● Evenimentele de pe platformele petrochimice Midia-Năvodari, Borzești și îndeosebi cele de la Pitești *s-au produs pe fondul unor numeroase acte de indisciplină* în rîndul personalului muncitor, încălcări ale atribuțiunilor de serviciu.

A ieșit în evidență faptul că într-o serie de cazuri nu se respectă regulile de exploatare și întreținere a utilajelor, au loc încălcări repetate ale normelor tehnologice și de protecția muncii.

Măsurile informativ-operative, ca și cercetarea penală efectuată în cazul exploziei urmată de incendiu de la parcul de rezervoare al secției „stiren“ de la Combinatul petrochimic Pitești, au evidențiat că evenimentul — soldat cu distrugerea sau avarierea celor șapte rezervoare și arderea produselor, cu producerea unor pagube de patru milioane lei — a fost posibil datorită încălcării grave a normelor care reglementează modul de reparație a instalațiilor electrice în medii explozive. Aici, șeful atelierului aparatură de măsură și control a dispus ca defecțiunea mecanismului indicatorului de nivel al rezervorului să fie remediată sub

tensiune și fără să se întrerupă pomparea produsului în rezervor. Trecînd la executarea dispoziției, în timp ce unul dintre tehnicienii de serviciu acționa pe rezervor la mecanismul indicator de nivel, s-au produs scîntei care au amorsat gazele produsului din rezervor și s-a inițiat explozia urmată de incendiu.

La același combinat a avut loc și o explozie urmată de incendiu la cele două rezervoare din parcul instalației „acrilonitril 2" soldate cu pagube de circa un milion lei.

În urma cercetărilor efectuate la fața locului și îndeosebi a măsurilor informativ-operative luate, s-a stabilit că vinovat de producerea evenimentului s-a făcut subinginerul „COSTACHE ION". Acesta a dat dispoziții să se monteze — prin sudare — un ventil pe conducta care alimenta cu azot parcul de rezervoare al instalației acrilonitril. Deoarece în prealabil nu au fost luate măsuri specifice pregătitoare lucrului cu foc deschis, vaporii inflamabili de acrilonitril — rămași în conductă — s-au aprins, propagînd flacăra la cele două rezervoare.

În urma măsurilor informativ-operative întreprinse s-a stabilit că pentru a ascunde fapta comisă, „COSTACHE ION" a dat dispoziții să se decupeze — prin tăiere — circa 3 m. din conducta respectivă, care să fie ascunsă. Comisia de expertiză tehnică constituită în acest caz a confirmat cauza menționată mai sus.

La Întreprinderea de medicamente București a avut loc, de asemenea, un grav accident, ca urmare a exploziei unui vagon cisternă încărcat cu amoniac, care degajîndu-se în atmosferă a provocat moartea și intoxicarea mai multor oameni ai muncii ce lucrau pe această platformă. Cercetările efectuate în acest caz — cît și concluziile comisiei de expertiză — au evidențiat drept cauză a exploziei cisternei supraîncărcarea ei cu amoniac (5 tone) la Combinatul de îngrășăminte chimice Bacău. Cercetările au stabilit și alte împrejurări care au favorizat evenimentul.

● Principala cauză care a condus la obținerea unor rezultate sub nivelul exigențelor și cerințelor puse în fața noastră de conducerea Ministerului de Interne și a Departamentului securității statului a constituit-o *slaba muncă informativă, care nu a fost orientată și desfășurată cu precădere pentru îndeplinirea sarcinii prioritare de prevenire încă din fază incipientă a infracțiunilor date în competența aparatului de contrainformații economice*, precum și pentru înlăturarea stărilor de pericol.

Deși se cunoaște că pe platformele chimice se încalcă în mod repetat normele de protecție a muncii, de pază contra incendiilor, de exploatare și întreținere a utilajelor și instalațiilor, nu s-a acționat în mod constant pentru canalizarea muncii informative în direcția depistării la timp a persoanelor și îndeosebi a motivelor pentru care acestea dispun sau acceptă funcționarea instalațiilor cu încălcarea instrucțiunilor de lucru, ori acceptă menținerea în funcțiune a unora ce nu prezintă siguranță în exploatare.

Exemplul cel mai edificator îl reprezintă platforma petrochimică Pitești, unde numai la cîteva zile după explozia urmată de incendiu din secția „stiren" a avut loc o altă explozie urmată de incendiu, care a

distrus instalația de cracare catalitică, provocînd moartea și rănirea mai multor persoane, aducînd și mari pagube economiei naționale. Din cercetarea acestui caz a rezultat că înaintea producerii evenimentului, la una din instalații s-au semnalat defecțiuni care au creat o stare de pericol deosebită, ceea ce impunea oprirea instalației. Contrar însă normelor și instrucțiunilor de lucru, în loc să se ia măsuri de remediere și reparație, instalația a fost menținută în funcțiune pînă la explozie. Situația este cu atît mai gravă cu cît această instalație era asigurată cu informatori și colaboratori, dar nefiind instruiți și verificați corespunzător aceștia nu au informat la timp despre pericolul ce se crease și nici nu au acționat în conformitate cu normele de lucru din instalație, acceptînd neregulile ce se comiteau. Pentru neîndeplinirea obligațiunilor de serviciu în mod corespunzător, s-a ajuns ca o sursă a organelor noastre — ce lucra la această instalație — să fie arestată și condamnată.

Neajunsuri asemănătoare în munca cu rețeaua informativă au fost constatate și în legătură cu evenimentele ce au avut loc la Combinatul de îngrășăminte chimice Bacău, la Combinatul petrochimic Borzești, „CHIMPEX" — Constanța, Combinatul petrochimic Midia-Năvodari, Combinatul chimic Tr. Măgurele etc.

● S-au produs evenimente în locuri și puncte vulnerabile unde *nu se dispunea de rețea informativă* ori acolo unde a fost *nu a semnalat la timp despre existența stărilor de pericol sau nu a intervenit direct pentru prevenirea unor evenimente.*

Cu ocazia cercetărilor efectuate pentru stabilirea cauzelor care au provocat unele dintre evenimentele ce au avut loc în ramura siderurgiei și transporturilor au rezultat *serioase neajunsuri în activitatea de cunoaștere și stăpînire a situației operative*, în munca cu rețeaua informativă.

Astfel, cu prilejul unei reparații la electro-filtrul de degudronare nr. 1 din cadrul Uzinei cocsochimice a Combinatului siderurgic Galați, trei muncitori au fost gazați și au decedat. Cu ocazia cercetărilor a rezultat că deși instrucțiunile de lucru pentru intervenție în zonele cu gaze nocive prevedeau folosirea măștilor de protecție și supravegherea executării lucrărilor de către persoane cu pregătire corespunzătoare, muncitorii au acționat fără supraveghere și fără să folosească măști de protecție. La același combinat, într-o împrejurare din toamna trecută, înainte de intrarea în serviciu a schimbului III, s-a dispus de către dispecerul de serviciu efectuarea unei manevre la gospodăria de apă, aferentă furnalelor nr. 3, 4, și 5, în sensul închiderii unui circuit din tunelul hidrotehnic al apei de purificare a gazelor de furnal. Contrar instrucțiunilor, pentru realizarea operației s-a deplasat o echipă formată din trei muncitori, fără a fi supravegheați de maistru și fără a se echipa cu măști de gaze. În timpul manevrei efectuate la una din vanele circuitului de apă, aceasta s-a rupt, tunelul a fost inundat și au pătruns gaze de furnal — toxice — care au provocat moartea a doi din cei trei muncitori. Al treilea a reușit să se salveze și să anunțe cele întîmplate, după care au intrat pe rînd în tunelul hidrotehnic, pentru salvarea celor rămași, alți cinci muncitori care, de asemenea, au fost gazați și au decedat.

Analiza cazului a scos în evidență faptul că personalul de întreținere, reparații și manevre, fiind neinstruit și nesupravegheat, a încălcat regulile de intervenție. Cercetările au stabilit și alte cazuri ale evenimentului, iar asupra persoanelor vinovate s-a dispus începerea urmăririi penale pentru infracțiunea de neglijență în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu pentru protecția muncii. A rezultat, totodată, că nu au existat informații prin care să ne sesizăm de încălcările normelor de protecția muncii, precum și de faptul că unele operații mai dificile și periculoase nu sînt supravegheate și conduse de personal cu calificare corespunzătoare.

Situații asemănătoare au existat și în transporturile feroviare. Astfel, în luna august 1979, între stațiile C.F.R. Inotești și Mizil s-a produs deraierea unui număr de opt vagoane cu călători (între care patru cu străini) din componența trenului rapid 51. Evenimentul putea avea urmări deosebit de grave. Din cercetările efectuate a rezultat — drept cauză — proasta întreținere a liniei și ca urmare pierderea stabilității în timpul circulației, fapte despre care aparatul nostru nu dispunea de informații. De asemenea, la începutul acestui an, în stația C.F.R. Filiași a fost primit un tren de marfă pe linia a 3-a, unde un panou de șine era demontat, linia fiind închisă pentru executarea unor lucrări. În acest caz, impiegatul de mișcare și picherul au avizat intrarea în stație a trenului respectiv pe această linie, iar ca urmare au deraiat 14 vagoane-marfă, încărcate cu cărbune. Mai grav este faptul că alături de impiegat, în aceeași tură își desfășura activitatea și o sursă a organelor noastre, care nu a intervenit pentru a nu se produce acest eveniment și a acceptat — în mod ușuratic — încălcarea obligațiilor elementare ale colegului său de muncă.

★

Evenimentele cu urmările grave la care ne-am referit pe scurt evidențiază faptul că aparatul de contrainformații în sectoarele economice din ramurile chimiei, siderurgiei și transporturilor s-a confruntat, în multe împrejurări, cu serioase neajunsuri în organizarea și desfășurarea muncii proprii.

◆ Așa după cum prevede Programul de măsuri al Departamentului securității statului cu privire la realizarea unei calități noi, superioare, în munca de securitate, ofițerii de securitate din aceste sectoare sînt chemați să-și concentreze eforturile pentru căutarea și obținerea de informații despre fenomenele negative și situațiile de pericol, asigurînd măsuri operative de înlăturare a cauzelor care le generează și de prevenire a oricăror evenimente.

◆ În cercetarea fenomenelor și evenimentelor deosebite trebuie să pornim întotdeauna de la necesitatea de a stabili dacă ele s-au produs ca urmare a unor acțiuni intenționat săvîrșite, în mod ostil, cu scopul prejudicierii materiale a economiei naționale și creării de stări de spirit necorespunzătoare în rîndul unor oameni ai muncii.

◆ Se impune să avem în vedere faptul că din exterior se desfășoară acțiuni organizate împotriva planurilor de dezvoltare economică

și tehnico-științifică a țării noastre. De aceea, preocuparea noastră trebuie axată pe descoperirea și anihilarea oricăror încercări ale serviciilor de spionaj și ale organizațiilor reacționare de a lovi — în orice mod — economia noastră națională și a identifica — din rîndul cetățenilor români și al străinilor — elementele ce pot fi folosite de organisme și persoane interesate din străinătate în comiterea unor acte de sabotaj, subminare sau diversiune.

★

Analiza unor fapte și evenimente — de felul celor menționate — a scos la iveală că ele nu s-au produs spontan, ci *pe fondul trenării unor împrejurări favorizante, neînlăturate la timp*, a căror persistență continuă și în acest an pe unele platforme chimice, în diverse obiective din industria siderurgică, precum și în transporturile feroviare. Majoritatea unor asemenea „stări favorizante" reprezintă premise potențiale de pericol, de care pot profita elementele rău intenționate, sau pot degenera în evenimente datorită unor grave neglijențe. De aceea, considerăm că se impune :

◆ să acordăm o atenție cu totul deosebită *îmbunătățirii calitative a muncii informative*, sporirii eficienței potențialului informativ, astfel încît să se asigure o *permanentă cunoaștere a situației operative ;*

◆ să urmărim în permanență *obținerea cu prioritate de informații* referitoare la unele fenomene negative ori stări de pericol, luînd măsuri hotărîte și operative pentru *înlăturarea cauzelor care le generează* și *prevenirea de evenimente* cu consecințe pentru economia națională ;

◆ stările de pericol, alte fenomene negative ce au loc pe platformele din aceste ramuri economice *să le analizăm din punct de vedere fenomenologic* (cînd se produc, în ce schimburi, care sînt persoanele responsabile), iar cele care sînt suspecte să le luăm în lucru prin metodele și mijloacele muncii de securitate. În același timp, centrul de greutate al activității de supraveghere informativă trebuie să-l axăm pe inacțiunile ce pot aduce prejudicii avuției naționale ;

◆ supravegherea informativă desfășurată în ramurile economice la care ne-am referit trebuie să aibă în vedere și activitatea străinilor veniți pentru a acorda asistență tehnică, pentru schimb de experiență, comerț ori în alte scopuri, ca și a legăturilor acestora. De asemenea, din atenția noastră nu trebuie scăpate legăturile unor elemente rămase în străinătate pe căi ilegale, persoanele suspecte de evaziune, alte elemente pretabile la acțiuni ce pot aduce atingere securității statului, intensificînd controlul informativ atît la locul lor de muncă, cît și la domiciliu ;

◆ în procesul muncii să militâm neabătut pentru înțelegerea deplină a conceptului muncii de prevenire, sporirea vigilenței și a fermității față de orice acțiune care — într-un fel sau altul — ar putea să pună în pericol securitatea obiectivelor economice sau buna funcționare a instalațiilor din aceste importante ramuri ale economiei naționale.

Colonel **Dumitru CIOABĂ**
Colonel **Nicolae BOGDĂNESCU**
Colonel **Mircea NIȚĂ**

Prevenirea acțiunilor cercurilor reacționare din străinătate de incitare la activități ostile a unor persoane din sectoarele de artă și cultură

În anii socialismului, literatura și arta, cultura în ansamblu, au cunoscut o continuă dezvoltare și prosperitate. Majoritatea oamenilor de litere și artă sînt angajați plenar pentru transpunerea în viață a sarcinilor stabilite de cel de-al XII-lea Congres al partidului, oglindesc în operele lor năzuințele și idealurile poporului, eroismul constructorilor noii societăți, sînt preocupați de ridicarea pe o treaptă artistică superioară a întregii vieți spirituale.

Analiza informațiilor deținute evidențiază însă că în prezent ne confruntăm cu o acțiune sistematică de subminare politică și ideologică desfășurată de cercurile reacționare din străinătate, la care au aderat și unele elemente intelectuale ale emigrației. Pe fondul propagandei ce vizează așa-zisele drepturi ale omului, într-o perioadă relativ scurtă de timp au fost constituite în străinătate noi organisme care își propun să inițieze și să desfășoare acțiuni de denigrare a realităților din România, de instigare la activități ostile a unor persoane din sectoarele creației literar-artistice din țara noastră.

Astfel, în 1978 a fost creat la Paris *„Comitetul intelectualilor pentru o Europă a libertăților“* (C.I.E.L.) și în R. F. Germania asociația *„ARS LIBERA“* — „Uniunea artiștilor români liberi“ — cu sediul la München. În ianuarie 1979, în R. F. Germania s-a constituit așa-zisul comitet *„Adevărul asupra Transilvaniei“*, din inițiativa a cinci transfugi, care și-a propus racolarea unor intelectuali din țară pentru a-i antrena la activități anticomuniste.

În activitatea ostilă României, cercurile reacționare folosesc și finanțează în continuare publicațiile *„Caietele din est“*, *„Limite“*, *„Ethos“* și altele, ca și unele edituri din Occident, cum ar fi *„Gallimard“*, *„Flamarion“*, *„Albatros“*, *„Seuil“* din Franța, care publică lucrări cu un conținut interpretativ sau tendențios la adresa realităților din România, aparținînd unor scriitori români emigrați sau din țară. Postul de radio *„Europa liberă“*, alte cercuri reacționare din străinătate folosesc intens transfugii în activitățile lor ostile țării noastre.

Cercurile emigrației reacționare urmăresc ca prin acțiunile lor de racolare și incitare la activități ostile să creeze o disidență în rîndul intelectualilor, o mișcare contestatară față de politica culturală a partidului și statului nostru. Crearea de pretinși *„opozanți politici“*, a unei disidențe intelectuale este una dintre formele prin care se încearcă subminarea politică a statului nostru, iar pentru realizarea acestui scop se orientează asupra unor persoane ce pot polariza în jurul lor o masă mai mare de intelectuali și care, prin poziția lor socială, să acționeze cu ostentație. Sînt în atenția lor, pentru a fi selecționați, în primul rînd intelectuali de valoare, așa cum s-a incercat — fără succes — în cazul unor scriitori, dar și elemente periferice a căror reputație o exagerează intenționat și care sînt pretabile la acțiuni de dezordine sau de creare a unor confuzii, a unor dezorientări ce ar putea afecta climatul politic din rîndul oamenilor de artă și cultură.

Date obținute recent atestă că cercurile reacționare și-au intensificat acțiunile de contactare și racolare a unor oameni de cultură și artă, publiciști și a altor intelectuali români de prestigiu din țară, pentru reîmprospătarea exilului din Paris cu *„forțe noi“*. Pentru atingerea acestui scop, în urmă cu cîteva luni, s-a constituit la Paris un grup special de angajați și colaboratori ai *„Europei libere“*, care studiază cazurile și decid cine anume, cînd și în ce mod să fie racolat.

★

În condițiile acțiunii vaste și complexe exercitate de cercurile reacționare din exterior, de subminare politică și ideologică, de creare a unei opoziții intelectuale deschise și virulente față de politica culturală a partidului și statului nostru, sarcina prioritară a aparatului de securitate este de a contribui la apărarea valorilor fundamentale ale societății, căutînd neobosit și găsind căi și metode eficiente pentru prevenirea și contracararea oricăror încercări de racolare în asemenea scopuri a unor persoane din rîndul intelectualilor.

Politica înțeleaptă a partidului, atmosfera generală existentă în țară au făcut ca incitarea externă să nu-și atingă efectul scontat. Aceasta nu înseamnă să ne situăm pe o poziție de automulțumire și să slăbim vigilența revoluționară față de acțiunile cercurilor reacționare din Occident. De aceea, organele de securitate trebuie să-și organizeze activitatea informativ-operativă în rîndul oamenilor de artă și cultură de așa natură, încît să-și aducă o contribuție tot mai însemnată la prevenirea și contracararea oricăror acțiuni și manifestări ostile ale unor persoane din sectoarele creației literar-artistice.

Pentru realizarea acestei importante sarcini este necesar să se asigure o bună cunoaștere a situației operative. În acest sens, *se impune să avem o rețea capabilă în toate locurile și mediile date în răspundere*, care să fie instruită și pregătită pentru a semnala operativ orice încercare de instigare la activități ostile. Cunoașterea în fază incipientă și luarea măsurilor de prevenire încă înainte ca problema să ia amploare conduce la realizarea sarcinii noastre de bază, și anume ca influențele și incitările din exterior să nu găsească nici un fel de audiență în rîndul creatorilor de literatură și artă.

Prin această prismă, activitatea de *supraveghere informativă* în sectoarele de artă și cultură trebuie înțeleasă nuanțat. Chiar dacă în unele locuri și medii nu sînt elemente cu antecedente politice ori penale, *supravegherea informativă trebuie făcută la persoană*, avînd în vedere pe acelea care, din anumite considerente, pot fi receptive la influențele și incitările exercitate din exterior și care, prin poziția ori activitatea lor, ar putea să comită activități ostile. Astfel, trebuie supravegheați oameni de cultură și artă care au rude ori cunoștințe în străinătate, cei ce vizitează reprezentanțe diplomatice ori au contacte cu ziariști, turiști și diplomați străini, cei care fac dese deplasări în străinătate, cei semnalați cu nemulțumiri și manifestări ostile, care au lucrări respinse de la publicare și sînt predispuși la acte de protest și șantaj, ori au ridicat probleme pe linia pretinsei nerespectări a „*drepturilor omului*".

Artiștii, scriitorii și alte persoane din aceste medii care urmează să călătorească în străinătate — în interes de serviciu sau particular — *vor fi verificați temeinic, pentru a se preveni rămînerea lor ilegală în străinătate*. Înainte de plecare *li se va asigura o pregătire contrainformativă corespunzătoare*, iar la revenirea din străinătate *se vor purta discuții cu fiecare în parte*, urmînd a se stabili dacă în perioada cît s-au aflat în exterior au făcut obiectul preocupărilor organelor de spionaj, contraspionaj, al organizațiilor reacționare, ori au luat cunoștință despre probleme ce interesează securitatea statului. În toate cazurile în care apar suspiciuni, *se impune să fie întreprinse în mod operativ măsuri de verificare și clarificare*.

Supravegherea informativă trebuie înțeleasă și dincolo de hotarele țării, fiind necesar să cunoaștem cine sînt cei ce reprezintă relațiile din străinătate ale oamenilor de litere și artă, comportarea și atitudinea acestora din urmă pe timpul călătoriilor ce le efectuează în Occident, interesul pe care îl manifestă cercurile reacționare față de unii dintre ei. Aceasta impune ca *în toate grupurile și ansamblurile care se deplasează în străinătate să avem o rețea capabilă* — instruită corespunzător — *pentru a fi în măsură să depisteze cadrele și agenții serviciilor de spionaj, precum și pe reprezentanții organizațiilor reacționare ce acționează asupra cetățenilor români*; rețeaua ce intră în componența acestor grupuri trebuie *temeinic pregătită*, pentru a putea să stabilească activitatea persoanelor din componența respectivei colectivități care au comportări suspecte și să acționeze pentru a preveni actele ce pot prejudicia interesele statului nostru.

Deosebit de importantă este cunoașterea din timp a intențiilor cercurilor reacționare în realizarea scopurilor lor ostile, pentru a putea organiza operativ măsuri de prevenire corespunzătoare. În acest scop, *se poate acționa prin sursele care fac deplasări în străinătate* și au posibilități să contacteze elemente de vîrf din emigrația intelectuală reacționară. Acestora trebuie să li se realizeze un instructaj temeinic, *la obiect*, cu ipoteze viabile de comportament, cu problemele de interes real pentru organele de securitate.

Avînd în vedere că nu toate sursele noastre care călătoresc în străinătate au posibilități reale de informare pe lîngă elementele de vîrf ale cercurilor reacționare, trebuie să se manifeste mult discernămînt în selecționarea acelora cărora să li se traseze sarcini informative pentru exterior, aceasta urmînd să se facă în conformitate cu ordinele în vigoare.

Concomitent cu cele arătate, în interior *trebuie continuate preocupările de a se stimula dezvoltarea în rîndul oamenilor de artă și cultură a unui climat de respingere a oricăror încercări de inițiere sau instigare la acțiuni contrare intereselor statului nostru*, sens în care se impune să diversificăm activitățile de popularizare a prevederilor actelor normative ce reglementează apărarea secretului de stat, relațiile cu străinii și, în același timp, să extindem practica de pregătire contrainformativă individuală a persoanelor din aceste sectoare care efectuează călătorii temporare în străinătate.

În cadrul activității de contracarare a acțiunilor externe de incitare la activități ostile a unor oameni de litere și artă, un loc important îl ocupă stabilirea operativă a elementelor nemulțumite, șantajiste, care amenință cu „*greva foamei*", „*acțiuni protestatare publice*" sau alte acte de dezordine ori de defăimare a realităților social-politice din țara

noastră. Se impune să acordăm acestei categorii de elemente *o atenție prioritară*, dat fiind faptul că atragerea unor intelectuali la activități de protest, la o pretinsă opoziție politică deschisă, preluate și agitate în exterior pot afecta climatul politic în rîndul acestei categorii de persoane. De aceea, *orice informație trebuie imediat verificată și soluționată cu măsuri de prevenire*, iar acolo unde ne confruntăm cu nemulțumiri ce pot degenera în acte de protest, se impune să acționăm operativ pentru neutralizarea elementului în cauză, la nevoie și prin acordarea unor concesii, rezolvînd legal problema care constituie pretextul comportării și atitudinii.

În soluționarea unor asemenea cazuri și, în general, în contracararea și prevenirea încercărilor de influență și incitare din străinătate a oamenilor de litere și artă, organele de securitate trebuie să dezvolte și să diversifice colaborarea cu organizațiile socialiste și colectivele de oameni ai muncii din acest sector.

O altă sarcină prioritară a organelor de securitate în sectoarele de artă și cultură o reprezintă *depistarea și neutralizarea canalelor ascunse de legătură cu cercurile reacționare*, a căilor prin care se încearcă incitarea bazei de lucru la activități cu caracter disident și de denigrare a realităților din țara noastră, a oricăror alte activități clandestine.

Prevenirea, în cursul anului trecut, a scoaterii din țară de către membrii unei formații artistice din Occident a mai multor materiale cu caracter deosebit de ostil, adresate de elemente dușmănoase din România postului de radio „Europa liberă" și altor cercuri reacționare, demonstrează că se caută și există asemenea canale ascunse. Existența unor canale de legătură ascunse cu cercurile reacționare din exterior rezultă indubitabil și din unele emisiuni ale postului de radio „*Europa liberă*", în cadrul cărora s-au făcut comentarii politice dușmănoase, folosindu-se informații din sectoarele de artă și cultură — date de culise, opinii exprimate în medii și cercuri restrînse —, care nu puteau fi cunoscute decît de la persoane ce își desfășoară activitatea în aceste medii.

Pentru a ne edifica asupra persoanelor de la care cercurile reacționare obțin date și informații folosite în propaganda lor ostilă, canalele prin care ajung în străinătate, măsura în care această activitate are caracter permanent sau ocazional, *se impune o muncă organizată, calificată și perseverentă*. Este necesar ca fiecare ofițer să se preocupe mai mult de analizarea în profunzime a informațiilor din care rezultă aspecte ale activității clandestine, ori indicii de folosire a unor canale ascunse de legătură cu cercurile reacționare din străinătate și să depună eforturi susținute pentru soluționarea operativă a acestor cazuri.

Căpitan Vasile MĂLUREANU

ÎN SPRIJINUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE SPECIALITATE

Convocarea a II-a/1980

Consecvent politicii sale de asigurare a conducerii științifice a societății, Partidul Comunist Român acționează cu fermitate, pe baza indicațiilor și orientărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, în direcțiile „*organizării unui control sistematic și a unei bune evidențe în toate sectoarele vieții economico-sociale*" și a „*promovării largi... a metodelor de analiză, decizie și prelucrare automată a datelor*". *)

Temă comună:

Concepția de perfecționare a sistemului informațional operativ de securitate. Evidențele de securitate și valorificarea lor superioară prin prelucrarea automată. Sarcinile ce revin aparatului informativ-operativ pe această linie

— *documentar* —

Activitatea de conducere în Departamentul securității statului se realizează prin decizii care se bazează pe o informare operativă, completă și veridică asupra problemelor, mediilor și obiectivelor date în competență, în cadrul unui sistem informațional adecvat cerințelor desfășurării în condiții de calitate superioară și eficiență sporită a muncii de cunoaștere, prevenire, descoperire și lichidare a infracțiunilor și a altor fapte antisociale.

În esența lui, sistemul informațional operativ de securitate constă în obținerea, transmiterea, recepția, înmagazinarea, prelucrarea și analiza informațiilor specifice, corespunzător legăturilor prestabilite pe cale ierarhică și între compartimente (servicii, inspectorate, direcții, linii de muncă).

Potrivit teoriei sistemice **), prin organizarea corelată a activităților tuturor componentelor sale, acest sistem asigură legătura, în ambele sensuri, între sistemul de conducere (decizional) și cel de execuție (operațional), transmițînd către primul informații referitoare la faptele, persoanele și evenimentele ce intere-

*) *Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism*, broșură, Ed. pol., București, 1975, pag. 109.

**) Vezi lucrarea „*Aspecte privind perfecționarea sistemului informațional în Ministerul de Interne*", Serviciul editorial, 1977.

sează securitatea statului și măsurile întreprinse, iar către celălalt deciziile, ordinele și orientările privind principiile, modalitățile și condițiile de rezolvare a problemelor specifice cu care se confruntă aparatul de securitate.

Dintre componentele de bază ale sistemului informațional operativ de securitate fac parte și *evidențele de securitate*, în care sînt concentrate date cu valoare operativă despre persoanele, faptele și evenimentele obținute în procesul muncii informative.

Obiectivele și sarcinile puse în fața organelor de securitate de documentele Congresului al XII-lea al partidului, personal de tovarășul Nicolae Ceaușescu, comandantul nostru suprem, impun perfecționarea neconteniță a organizării și conducerii întregii activități de apărare a securității statului.

În acest context, în etapa actuală, *sistemul informațional operativ de securitate se află în plin proces de transformare, ca urmare a trecerii la utilizarea tehnicii de calcul*. Adaptarea sa treptată la tehnicile moderne de analiză și sinteză, în scopul valorificării cît mai depline și eficiente a informațiilor, a determinat ca, în prezent, în cadrul acestuia să funcționeze componente mixte, evidențele manuale coexistînd cu cele trecute în prelucrare automată.

Continuarea procesului de perfecționare a sistemului informațional operativ de securitate creează perspectiva trecerii evidențelor manuale aproape în întregime în sisteme de prelucrare automată. Aceasta nu înseamnă însă că se va face o simplă transpunere pe calculator a datelor și informațiilor existente în prezent în evidențele manuale. Crearea de sisteme automate în domeniul muncii informativ-operative necesită o *activitate laborioasă de raționalizare și actualizare a evidențelor manuale* în vederea realizării unor elemente calitative noi. În aceste condiții, datele existente în evidențele manuale sînt doar *surse primare* a ceea ce urmează să fie prelucrat automat și care vor fi supuse unui amplu proces de înnobilare (creșterea numărului indicatorilor preluați, corectarea tuturor erorilor existente, actualizarea permanentă a datelor, crearea unor algoritmi de verificare și validare a acestora etc.).

Realizarea în perspectivă a unui *sistem informatic integrat* are în vedere cuprinderea, într-un mod organizat, în prelucrarea automată, a tuturor datelor și informațiilor introduse în sistem, înlănțuirea lor într-un proces coerent, eliminarea paralelismelor în stocarea acestora, furnizarea unitară a informațiilor semnificative și determinante în luarea deciziilor, îmbunătățirea circuitelor informaționale, realizarea unui acces direct și rapid la datele acumulate, asigurarea secretizării etc.

La activitatea complexă desfășurată pentru perfecționarea sistemului informațional operativ de securitate, care nu este un scop în sine, ci se subordonează creșterii calitative în ansamblu a muncii de securitate, corespunzător cerințelor rezultate din documentele Congresului al XII-lea al partidului, trebuie să participe toate cadrele aparatului Departamentului securității statului, corespunzător atribuțiilor și responsabilităților ce le revin în dubla lor calitate de beneficiari și de alimentatori ai sistemului.

I. Evidențele utilizate în munca de securitate ; criterii de organizare și funcționare

Evidențele de securitate au fost organizate în anul 1953, primele reglementări stabilind ca în acestea să fie incluse datele referitoare la persoanele care au desfășurat activități împotriva statului român ori au făcut parte din partidele și organizațiile politice burgheze reacționare. Prin reglementări ulterioare s-a dispus introducerea în evidențele de securitate a unor noi categorii de persoane, care, prin poziția lor trecută sau prezentă, erau apreciate la data respectivă ca fiind potențial periculoase pentru securitatea statului.

În prezent, activitatea de evidență se desfășoară potrivit *„Instrucțiunilor privind organizarea și funcționarea evidențelor de securitate“* aprobate prin Ordinul ministrului de interne nr. 001050 din 25.05.1977, precum și în baza ordinelor care reglementează munca informativ-operativă.

Potrivit nevoilor muncii informativ-operative, în cadrul Departamentului securității statului funcționează următoarele tipuri de evidențe, manuale sau trecute în prelucrare automată, clasificate după conținutul lor și după scopul pentru care au fost create :

1. Cartoteca generală documentară

Este organizată și funcționează, pe plan central, la Centrul de informatică și documentare și, pe plan local, la inspectoratele județene ale Ministerului de Interne.

În cartoteca generală documentară centrală sînt concentrate date și informații despre categoriile de persoane din întreaga țară ce au făcut sau fac obiectul activității informativ-operative, sînt cunoscute cu antecedente politice reacționare ori că au fost condamnate pentru infracțiuni date în competența organelor de cercetare ale securității, au solicitat plecarea definitivă din țară, au trecut ori au încercat să treacă fraudulos frontiera, precum și despre alte persoane despre care se dețin informații de interes operativ sau documentar. De asemenea, această evidență cuprinde date despre persoanele aflate în rețeaua informativă a organelor de securitate sau care au făcut parte din această categorie.

În cartotecile generale documentare locale sînt concentrate date și informații despre aceleași categorii de persoane cuprinse în cartoteca centrală, însă numai de pe raza de competență a inspectoratului sau a organului de contrainformații militare respectiv.

2. Evidențele privind categoriile de persoane care interesează securitatea statului

Sînt forme de evidență care grupează datele și informațiile despre persoanele ce fac obiectul muncii de securitate după anumite criterii izvorîte din necesitatea de a se răspunde operativ cerințelor activității de conducere. Aceste evidențe se clasifică după cum urmează :

a) Evidența persoanelor ce fac parte din rețeaua informativă ;

b) Evidența persoanelor ce fac obiectul urmăririi informative sau asupra cărora se continuă supravegherea informativă în cadrul dosarului de obiectiv sau problemă ;

c) Evidența persoanelor asupra

cărora au fost întreprinse măsuri de prevenire ;

d) Evidența persoanelor ce au solicitat plecarea definitivă din țară și li s-au eliberat formulare, au refuzat înapoierea în țară la expirarea vizei de ședere în străinătate ori care au trecut fraudulos frontiera ;

e) Evidența faptelor și evenimentelor cu autori neidentificați și a autorilor de înscrisuri anonime cu conținut dușmănos care au fost identificați.

3. **Evidențele despre străini**

Aceste evidențe cuprind date mai ales despre străinii domiciliați în România sau veniți temporar ca vizitatori, la studii ori cu diverse misiuni (diplomați, reprezentanți de firme, asistență tehnică etc.) și se subdivid în mai multe categorii, după cum urmează :

a) Evidența străinilor din țări nesocialiste aflați în atenția unităților de securitate ;

b) Evidența informațiilor operative — text despre străini și legăturile lor neoficiale din rîndul cetățenilor români ;

c) Evidența străinilor cunoscuți cu materiale ;

d) Evidența străinilor din țări nesocialiste care au intrat/ieșit în/din R. S. România ;

e) Evidența mijloacelor de transport cu care au intrat străinii din țări nesocialiste ;

f) Evidența străinilor cu domiciliul în R. S. România ;

g) Evidența străinilor care studiază în R. S. România.

4. **Evidența fondurilor arhivistice de securitate**

Este organizată la Centrul de informatică și documentare cu materialele provenite din activitatea informativ-operativă a unităților centrale, Inspectoratului municipiului București al Ministerului de Interne, precum și cu cele de la serviciile de contrainformații militare referitoare la cadrele militare active și la militarii în termen și personalul muncitor civil care locuiesc pe raza Capitalei.

La inspectoratele județene ale Ministerului de Interne, arhivele cuprind materialele provenite din activitatea proprie și din cea a serviciilor de contrainformații militare care privesc militari în termen și personal muncitor civil de pe raza de competență a inspectoratelor.

Arhivele de securitate sînt organizate pe fonduri, în funcție de activitățile din care au provenit materialele respective și sînt structurate astfel : fondul informativ, fondul rețea, fondul de urmărire penală, fondul documentar și fondul de corespondență operativă.

II. Concepția de perfecționare a sistemului informațional operativ de securitate

Ca urmare a rezultatelor obținute, a acumulărilor și a experienței dobîndite, a fost necesară fixarea unei noi orientări privind perfecționarea pe mai departe a sistemului informațional, pentru ca acesta să fie în măsură să reflecte cît mai fidel dinamica evoluției fenomenelor, faptelor și evenimentelor cu care se confruntă aparatul de securitate și să pună la dispoziție în timp util datele și informațiile necesare fundamentării deciziilor operative sau de perspectivă.

În acest context, într-o recentă ședință a Biroului executiv al Consiliului de conducere al Ministerului de Interne a fost analizat și aprobat *„Raportul privind concepția prelucrării automate a datelor cu caracter operativ de securitate și miliție în cincinalul 1981—1985 și programul lucrărilor de prelucrare automată pentru această perioadă“.*

Concepția de prelucrare automată supusă aprobării are la bază următoarele obiective :

● **Creșterea numărului lucrărilor de prelucrare automată, prin cuprinderea unor noi domenii ale muncii operative de securitate și dezvoltarea celor existente.**

În conformitate cu ordinele primite și cu cerințele formulate de unități, numărul lucrărilor care vor face obiectul prelucrării automate în cincinalul 1981—1985 în domeniul muncii de securitate și de cunoaștere și stăpînire a situației străinilor va crește de la 25 la 32, respectiv cu 28 la sută.

În același timp, volumul fondului unitar de date și informații din acest domeniu va înregistra o creștere de 156 la sută la sistemele de securitate și de 44 la sută la sistemele privind străinii.

Potrivit acestor prevederi, la sfîrșitul cincinalului viitor se vor deține practic în prelucrarea automată întregul fond operativ de date din evidențele de securitate centrale și locale și un important volum de informații operative despre străini și legăturile lor neoficiale în rîndul cetățenilor români, permanent actualizat și coroborat la nivelul întregului aparat. De asemenea, se vor deține datele referitoare la intrarea și ieșirea străinilor proveniți din țări nesocialiste, iar prin prelucrarea acestora vor fi furnizate informații privind străinii existenți în țară în orice moment, cu semnalarea celor ce nu au ieșit în termenul legal ori a celor cu intrări repetate etc.

● **Integrarea lucrărilor de prelucrare automată și transformarea lor în sisteme informatice mari.**

Dezvoltările realizate la configurația de calcul pînă în prezent și cele planificate pentru cincinalul următor fac posibilă constituirea de sisteme mari, prin integrarea unor lucrări în raport cu conținutul și caracterul acestora. Avantajul sistemelor mari constă în faptul că ele permit utilizarea de soluții de proiectare și programare superioare, cu eficiență sporită în folosirea echipamentelor de calcul, precum și facilități diversificate de elaborare a unor lucrări complexe.

Potrivit aprobării Biroului executiv al Consiliului de conducere al Ministerului de Interne, sistemele informatice mari ce vor fi constituite sînt următoarele :

A. **În domeniul muncii informativ-operative de securitate**

a) Sistemul informatic referitor la persoanele ce prezintă interes operativ pentru organele de securitate ;

b) Sistemul informatic privind persoanele care au călătorit în străinătate în interes de serviciu, obștesc, la specializare sau la post ;

c) Sistemul informatic referitor la posturile telefonice ce au avut convorbiri cu exteriorul ;

d) Sistemul informatic privind caracteristicile grafice ale scrisurilor rezultate din probele colectate de la diverse categorii de persoane.

B. În domeniul muncii operative privind străinii

a) Sistemul informatic referitor la străinii ce interesează aparatul de securitate ;

b) Sistemul informatic privind străinii din țări nesocialiste ce intră/ies în/din R. S. România și mijloacele auto cu care călătoresc ;

c) Sistemul informatic statistic privind traficul numeric prin punctele de control treceri frontieră al cetățenilor români și străini și al concentrării zilnice a străinilor pe teritoriul țării.

● Prin constituirea de sisteme mari și *organizarea lor pe principiul bazelor și băncilor de date* — ca etapă superioară în realizarea unor sisteme informatice evoluate — *se va putea trece la exploatarea datelor de la calculator prin terminale instalate la utilizatori* și la elaborarea unor prelucrări cu număr sporit de parametri. În această idee, *încă de la începutul anului 1981 se va trece la utilizarea de terminale la nivelul factorilor de decizie superioară și al unor unități centrale de securitate.* În următorii ani, *și inspectoratele județene vor trece la utilizarea de terminale*, în raport cu construirea de magistrale rapide de telecomunicație între centrele județene, precum și între acestea și Capitală, și cu dotarea lor și a unor puncte de control treceri frontieră cu trafic intens de persoane cu echipamente terminale de producție românească.

Îndeplinirea obiectivelor sus-menționate va reprezenta o etapă importantă în procesul perfecționării sistemului informațional operativ de securitate și va avea ca efect diminuarea rolului evidențelor manuale și trecerea treptată la desființarea acestora. În același timp însă va spori răspunderea participanților la sistem (toate unitățile informativ-operative centrale și teritoriale), în sensul necesității întreținerii la zi a sistemelor, al introducerii de date cu un grad sporit de corectitudine și veridicitate, a ridicării nivelului de pregătire al tuturor cadrelor și în special al celor ce urmează a lucra efectiv la terminale.

Exploatarea datelor prin teleprelucrare se va face potrivit competențelor și autorizărilor de acces la acestea, ce se vor stabili pentru fiecare utilizator, cu respectarea strictă a regulilor de protecție și securitate.

III. Sarcinile unităților informativ-operative în procesul de perfecționare a sistemului informațional operativ de securitate

Procesul de perfecționare a sistemului informațional operativ de securitate este o activitate *dinamică și complexă*, care prezintă particularitatea că angrenează toate unitățile informativ-operative în așa fel, încît numai rezolvarea exemplară de către acestea a sarcinilor specifice care le revin poate asigura buna sa funcționare. Orice dereglare, chiar la un număr mic de unități, produce perturbări cu implicații deosebite. Sistemul informațional nu este un instrument al organului care îl are în administrare, ci al utilizatorului, înțelegînd prin acesta cadrele de conducere din sistemul respectiv și aparatul de execuție.

Rolul principal în acțiunea de perfecționare a sistemului informațional operativ de securitate revine *factorilor de decizie* din fiecare unitate, care, prin atribuțiile de conducere ce le au, pot și trebuie să acționeze necontenit în acest scop. Întrucît sarcinile factorilor implicați în activitatea de întreținere și perfecționare a sistemului informațional sînt numeroase și diversificate pe fiecare domeniu, în continuare vom sintetiza în principal aspectele generale care se adresează cadrelor de conducere și celor ce au nemijlocit atribuții în legătură cu sistemul informațional.

Așa cum prevăd ordinele în vigoare, unitățile informativ-operative care au obligația de a furniza date în sistem și dreptul de a obține informații prelucrate au calitatea de *titular* sau *cotitular* de lucrare de prelucrare automată. În acest sens, atributul de titular sau cotitular îl au unitățile respective, ai căror comandanți, prin ordinele date și deciziile ce le iau, asigură îndeplinirea acestor sarcini de către compartimentele din subordine.

În acest context, principalele sarcini ce revin șefilor unităților centrale și inspectorilor șefi sînt următoarele :

◆ conduc și coordonează nemijlocit activitatea grupelor de analiză-sinteză constituite în baza Ordinului ministrului de interne nr. 0691/1975 ;

◆ aprobă cuprinderea în planurile de pregătire profesională, pe compartimente de muncă, a temelor referitoare la sistemele informatice realizate, a conținutului metodologiilor de lucru și a altor documente elaborate în acest scop ;

◆ aprobă tematicile lucrărilor de analiză și sinteză sau ale studiilor de fenomen, pe baza cărora se pot solicita în timp util lucrările necesare din prelucrarea automată ;

◆ colaborează cu Centrul de informatică și documentare în procesul de elaborare a proiectelor de ordine, planurilor de măsuri sau îndrumărilor scrise în domeniile informativ-operative în care funcționează sisteme informatice, în scopul corelării conținutului acestora cu cel al metodologiilor specifice sistemelor informatice ;

◆ asigură spațiul necesar și desemnează personal cu aptitudini care urmează să fie instruit pentru lucrul cu terminale. Pentru anul 1980, această problemă se va pune numai pentru unitățile centrale și Securitatea municipiului București, iar acțiunea va începe din trimestrul IV/1980 ;

◆ analizează personal sau prin adjuncții săi lucrările specifice elaborate prin sistemele de prelucrare automată și dispune măsuri privind valorificarea acestora în procesul muncii informativ-operative sau pentru analize de fenomen ;

◆ raportează semestrial tovarășilor din conducerea Departamentului securității statului care le coordonează activitatea stadiul înfăptuirii sarcinilor ce le revin în domeniul prelucrării automate a datelor.

Întrucît activitatea de prelucrare automată a datelor este deosebit de complexă, iar în domeniul muncii informativ-operative îmbracă o largă arie de probleme au fost elaborate în proiect și urmează a fi înaintate pentru aprobare *PLANURILE COMUNE DE MĂSURI între Centrul de informatică și documentare și UNITĂȚILE UTILIZA-*

TOARE, in care sînt stabilite pe larg drepturile și obligațiile ambelor părți pentru fiecare sistem separat, cu sarcini și răspunderi in detaliu pentru toate compartimentele de muncă implicate in sistem.

Colonel Ion RIZEA

Teme specifice

INFORMAȚII INTERNE

Sarcinile organelor de securitate în etapa actuală pentru prevenirea și neutralizarea oricăror încercări de folosire a cultelor și sectelor ca instrumente de amestec în politica statului

— documentar —

Datele de care dispunem evidențiază că, in ultimul timp, serviciile de spionaj ale statelor capitaliste și cercurile reacționare din străinătate și-au intensificat acțiunile dușmănoase împotriva țării noastre, folosind in acest scop inclusiv asociațiile și organismele cultice. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., comandantul nostru suprem, a atras atenția la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 5—7 septembrie 1979 că *„...asistăm pe plan internațional la încercarea de a transforma unele culte și unele elemente ale cultelor într-un instrument al politicii de amestec in treburile interne ale diferitelor țări, împotriva forțelor care acționează pentru dezvoltarea progresistă a lumii"*. In aceeași împrejurare, comandantul suprem a menționat că *„...religia nu trebuie și nu se poate amesteca în politică; orice încercare de a face acest lucru trebuie combătută pentru că, vrînd-nevrînd, în felul acesta ea ajunge un instrument în mîna reacțiunii"*. *)

Programul de măsuri al Departamentului securității statului care vizează realizarea unei noi calități, superioare, în muncă are în vedere tocmai sporirea laturii calitative a eforturilor noastre pentru prevenirea și neutralizarea oricăror încercări de folosire a cultelor și sectelor ca instrumente de amestec în politica statului. În acest context, trebuie să amintim că asemenea încercări s-au făcut simțite din partea *Vaticanului* și a emisarilor acestuia, ca și din partea centralelor mondiale ale *„Martorilor lui Jehova"* și *„Adventiștilor-reformiști din S.U.A."*, a *„Nazarinenilor"* din S.U.A. și Elveția etc. La insistențele postului de radio *„Europa liberă"*, Consiliul Ecumenic al Bisericilor din Geneva a încercat — de mai multe ori — să pună în discuție probleme referitoare la așa-zisa *„persecuție religioasă"* pe care ar desfășura-o statul român și să pretindă ca libertățile personale ale cetățenilor de a practica sau nu ritualurile religioase să fie incluse în contextul general al drepturilor omului.

In fața unor astfel de speculații, organizația *„AMNESTY INTERNATIONAL"* a recurs, în februarie 1979, la acțiuni de amestec în treburile noastre interne, atît prin intermediul unor reprezentanți oficiali trimiși în R. S. România, cît și prin *„intervenții"* scrise adresate unor miniștri și procurorului general al R. S. România.

Depășind sfera preocupărilor de ordin religios, în scopul defăimării realităților din țara noastră, propaganda reacționară din străinătate pretinde că, în România, unii cetățeni ar fi persecutați numai pe motive religioase, fiind instigați să emigreze — în primul rînd în S.U.A. — unde ar avea asigurate toate condițiile de practicare a ritualurilor și convingerilor religioase, așa cum o dorește fiecare.

Pornind de la această situație, munca de securitate în problema *„ELEMENTE OSTILE DIN RÎNDUL CULTELOR ȘI SECTELOR"* s-a aflat și continuă să se afle în atenția conducerii Departamentului securității statului și, respectiv, a conducerii Ministerului de Interne, ea fiind analizată periodic, de fiecare dată aducîndu-i-se îmbunătățiri corespunzătoare.

Se impune să menționăm că din ultimele analize efectuate a rezultat că *în activitatea unor lucrători din problemă s-a manifestat* — deseori — *tendința de a se preocupa de aspectele religioase și nu de fondul problemelor muncii de securitate în rîndul cultelor și sectelor*. Analiza unor cazuri concrete ne-a arătat că menținerea tendinței la unii ofițeri de a se ocupa de latura cultică a problemei și nu de activitatea ostilă desfășurată sub acoperirea celei religioase este determinată de :

- Subaprecierea propagandei și influenței reacționare exercitată din exterior asupra bazei de lucru, inclusiv a prezenței emisarilor străini în țara noastră ;

---

*) Nicolae Ceaușescu : *Cuvîntare rostită la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 5—7 septembrie 1979*, revista „Munca de partid" nr. 9/1979, pag. 28.

● lipsa unei rețele informative capabile să descifreze acțiunile clandestine și canalele secrete de legătură cu diverse organizații reacționare ;

● aprecierea greșită, neconformă cu ordinele, a noțiunii de „militant activ al cultelor și sectelor" — expresie ce se referă la categoria de evidență în care sînt cuprinse persoanele din cartoteca generală documentară — și în care trebuie să se regăsească date despre preocupările și poziția prezentă a persoanelor din atenție față de orînduirea socialistă din țara noastră ;

● interpretarea superficială, uneori eronată a conținutului activității de cunoaștere a elementelor suspecte, în sensul că aceasta se limitează doar asupra aspectelor de ordin cultic.

Numai așa se explică faptul că — și în prezent — unii ofițeri *continuă să considere anumite activități cultice ca fiind aspecte de interes pentru munca de securitate*. O asemenea concepție de lucru a dus la *irosirea unui mare volum de muncă, fără eficiență informativ-operativă și la diminuarea capacității de cunoaștere a faptelor de natură să aducă atingere securității statului*, săvîrșite sub acoperirea activității religioase. Din această cauză, unele acțiuni cu caracter ostil nu sînt cunoscute și prevenite la timp.

Astfel, deși *manifestul greco-catolic*, ce are caracter de protest politic, s-a difuzat în luna august 1977 — acțiunea fiind repetată de două ori în 1978, și o dată în anul 1979 —, noi nici pînă în prezent nu avem informații certe care să ne faciliteze descoperirea și neutralizarea autorilor în cauză. Tot datorită neajunsurilor existente, în problema „*Martorii lui Jehova*" se obțin încă informații fracționate și disparate despre structura organizatorică a acestei grupări, despre canalele de legătură cu străinătatea etc., din care cauză nu putem interveni la timp și cu măsuri eficiente pentru descoperirea și neutralizarea acțiunilor clandestine ale iehoviștilor.

Cu toate că în anii trecuți organele de securitate ale județelor *Mureș, Brașov, Cluj, Maramureș și Satu-Mare* au reușit să depisteze și să neutralizeze mai multe mijloace de multiplicare secretă a materialelor de propagandă iehovistă, datorită modului defectuos în care s-a acționat ulterior, a insuficientei capacități de cunoaștere, iehoviștii și-au refăcut „*tipografiile*" cu sprijinul centralei din străinătate, fără ca să știm și să le putem depista.

Lipsuri asemănătoare s-au manifestat și pe planul cunoașterii și prevenirii unor acțiuni ostile ale emisarilor, care în perioada anilor 1975—1979 au acționat în direcția unificării grupărilor *adventist-reformiste* într-o singură grupare, pusă sub controlul centralei din S.U.A. Emisarii acestei organizații religioase s-au deplasat nestingheriți în județele *Arad, Cluj, Brașov, Prahova, Sibiu*, organizînd întruniri secrete cu 30—50 persoane, reactivizîndu-le și antrenîndu-le la diverse activități ostile.

Ne-am referit la aceste cîteva aspecte pentru a arăta atît consecințele negative ale modului nostru defectuos de lucru, cît și pentru a sublinia faptul că acestea *sînt rezultatul acțiunilor întreprinse de centrele și organizațiile reacționare cultice și sectante din străinătate*, care în ultima perioadă și-au intensificat și diversificat formele de activitate împotriva țării noastre.

Prin acțiunile pe care le organizează, centrele reacționare religioase urmăresc :

● instigarea elementelor dușmănoase, recalcitrante, din cadrul cultelor și sectelor, de a acționa deschis și pe căi neoficiale, prin redactarea și difuzarea de memorii, apeluri, proteste etc., către diferite organisme internaționale ori șefi de state, prin care să nege existența drepturilor și libertăților religioase și să prezinte denaturat situația din țara noastră ;

● culegerea de informații cu privire la politica statului față de culte, starea de spirit din rîndul credincioșilor, precum și alte date ce pot fi folosite de cercurile reacționare în scopuri de propagandă dușmănoasă ;

● sustragerea credincioșilor de la activitățile politice, economice, social-culturale, științifice, militare etc. ;

● influențarea unor elemente disidente din rîndul cultelor neoprotestante de a se solidariza cu persoane nemulțumite și recalcitrante din alte medii, în scopul organizării unor acțiuni de natură să afecteze climatul politic din țara noastră.

Datele și informațiile pe care le deținem atestă faptul că propaganda din exterior a găsit, uneori, audiență la unele persoane ostile, recalcitrante, din rîndul cultelor și sectelor și care au încercat să dea conținut politic acțiunilor lor. În acest context se înscrie acțiunea lui „*ANARHICUL*" din București, în prezent stabilit în S.U.A., element cu atitudine ostilă, de a constitui așa-zisul „*Comitet pentru apărarea religiei și a conștiinței*". Instigat de diferiți străini și emisari, de diplomați ai Ambasadei S.U.A., a desfășurat o activitate sistematică de incitare a elementelor nemulțumite din rîndul cultelor — sub pretextul lipsei de libertăți religioase — de a trece la acțiuni de protest politic. Pentru a da un cadru mai larg acțiunii inițiate, a lansat ideea că pretinsul „*comitet*" a fost afiliat la un organism internațional din Elveția și a rămas deschis tuturor persoanelor, indiferent de cultul din care fac parte. Așa se explică și faptul că la acest „*comitet*" au aderat circa 30 de persoane.

Activitatea ostilă desfășurată de cel în cauză și de alte elemente a fost posibilă *datorită lipsurilor ce mai persistă sub aspect conceptional cu privire la organizarea muncii, crearea de rețea cu posibilități reale de penetrare în rîndul clandestinătății, urmărirea și supravegherea emisarilor.*

Din analiza recentă a modului în care organele noastre au acționat în aceste cazuri, ca dealtfel și în altele de acest gen, se desprinde concluzia că *unele probleme de securitate pe linie de culte-secte nu se pot soluționa cu eficiență la nivelul unui singur județ*. Această situație este determinată de specificul activității persoanelor urmărite, a căror arie de acțiune, de regulă, depășește limitele unui județ, sau chiar ale unei zone.

Ținind seama de această particularitate a sitauției operative, se impune — cu multă acuitate — ca unele dintre măsurile de cunoaștere — și mai ales cele de neutralizare — *să fie coordonate la nivel central pentru a asigura, într-o concepție unitară, o eficiență sporită activității de prevenire*. La nivelul fiecărui județ trebuie să facem totul pentru *asigurarea deplină a cunoașterii tuturor acțiunilor care se referă la activități cu caracter ostil și secret.*

Pentru realizarea acestui deziderat, este necesar ca inspectoratele județene să se edifice și să informeze ierarhic, conform ordinelor, asupra datelor pe care le obțin și a măsurilor de soluționare preconizate, care se referă la :

◆ acțiuni cu caracter naționalist-iredentist promovate în cadrul cultelor, îndeosebi la romano-catolici ;

◆ acțiuni cu caracter secret și ostil în cadrul cultelor, îndeosebi la sectele ilegale și greco-catolici ;

◆ informații și date despre persoane care întrețin legături secrete sau neoficiale cu centre sau organizații reacționare religioase din străinătate ;

◆ informații despre persoanele care întrețin legături suspecte cu emisari din străinătate, precum și cele care vizitează oficiile diplomatice acreditate în țara noastră ;

◆ informații despre fapte și persoane din rîndul cultelor și sectelor, cu privire la acțiuni protestatare de natură să afecteze climatul politic din țara noastră, invocînd lipsa de libertăți religioase.

În organizarea și desfășurarea muncii de cunoaștere și prevenire, se impune ca efortul principal să fie canalizat în următoarele direcții :

● Dezvoltarea măsurilor informativ-operative, în vederea prevenirii și neutralizării acțiunilor dușmănoase inițiate de centrele cultice și organizațiile reacționare din străinătate pe teritoriul țării noastre.

În acest scop, vor fi luați în lucru deservenții cultelor și sectelor, persoanele influente din rîndul laicilor care întrețin legături neoficiale cu organizații religioase reacționare din străinătate, cu emisari ai acestora, cu reprezentanțele diplomatice acreditate în România sau care au rude și relații în străinătate, cunoscute că desfășoară activitate potrivnică R. S. România. Se va acționa cu prioritate pentru a depista, neutraliza și prelua sub control, în scopuri operative, canalele secrete de legătură ale acestora cu străinătatea.

● Sporirea eficienței măsurilor de supraveghere și urmărire informativă a emisarilor cercurilor reacționare religioase din străinătate pe timpul cît se află în țară, în vederea cunoașterii intențiilor lor, de prevenire și neutralizare corespunzătoare.

În acest sens, să se manifeste atitudine fermă față de elementele provocatoare din rîndul cetățenilor străini pe timpul cît se află în țara noastră, trecîndu-se la cercetarea și avertizarea acestora — cu aprobările de rigoare — mergînd pînă la ridicarea dreptului de ședere în țară și de declarare a lor ca persoane indezirabile.

● Îmbunătățirea cooperării cu celelelalte compartimente de profil pentru sporirea eficienței acțiunilor de dezinformare și descurajare a centrelor și organizațiilor reacționare cunoscute că desfășoară activități ostile țării noastre pe această linie. Totodată, se vor intensifica acțiunile de influențare pozitivă a unor persoane reprezentative ale centrelor cultice mondiale care vizitează România, în vederea determinării acestora să renunțe la acțiuni ostile față de țara noastră și să facă cunoscute în străinătate drepturile și libertățile religioase de care se bucură cetățenii români, indiferent de naționalitate.

● Intensificarea activității de cunoaștere și depistare a acțiunilor ostile întreprinse de deservenții cultelor și sectelor, sau care sub masca religiei instigă la manifestări ori fapte protestatare, revendicative, cu nuanță politică. Se va pune accent pe supravegherea și urmărirea elementelor cu rol de conducere, ori cu sarcini în acțiunile clandestine, desfășurate în cadrul cultelor și sectelor ilegale, a disidențelor cultelor neoprotestante, urmărindu-se dezmembrarea și contracararea activității dușmănoase pe care o desfășoară.

● Depistarea persoanelor din străinătate și din țară care fac propagandă emigraționistă și anihilarea efectelor negative ale acesteia prin măsuri specifice, de la caz la caz.

Din analizele efectuate în unele cazuri și acțiuni a rezultat că *una dintre principalele cauze ale neajunsurilor ce s-au manifestat în procesul muncii de cunoaștere și prevenire a unor activități secrete o constituie ineficiența rețelei informative, determinată atît de posibilitățile limitate de penetrare în clandestinătatea elementelor dușmănoase, cît și de amplasarea* — uneori necorespunzătoare — *a acesteia*. Unii ofițeri apreciază că asigură în mod corespunzător supravegherea și urmărirea informativă, luînd în considerare numai faptul că au un anume număr de informatori în problemă, locuri și medii, fără a pune pe prim plan calitatea și posibilitățile informative ale acestora.

Așa cum rezultă din Programul de măsuri al Departamentului securității statului, se impune să trecem de urgență la recrutarea de surse informative cu posibilități bune de penetrare în clandestinătatea celor urmăriți. Trebuie să avem în vedere studierea și recrutarea, ori antrenarea la soluționarea operativă a unor informații, a tuturor deservenților. Această sarcină de mare răspundere trebuie realizată în cele mai bune condițiuni și la termenul ordonat.

Informațiile și datele ce ne parvin în procesul supravegherii și urmăririi informative referitoare la prozelitismul religios și activități religioase excesive — cu efecte nocive pe plan social — este necesar să fie puse la dispoziția organelor competente, pentru a lua măsurile ce se impun la nivelul colectivelor de oameni ai muncii.

Colonel Ioan **BANCIU**

Îmbinarea activităţii de culegere de informaţii cu acţiunile de diversiune ideologică şi încercările de subminare a intereselor politice, economice, militare şi culturale ale statului român

– consultaţie –

Serviciile de spionaj imperialiste desfăşoară o intensă activitate de culegere de informaţii cu privire la ţara noastră, recurgînd la o diversitate de forme, metode şi mijloace specifice *). În ultimul timp, această activitate se îmbină tot mai mult cu acţiuni de diversiune ideologică şi de subminare a intereselor politice, economice, militare şi culturale ale statului român. Prin întrepătrunderea activităţii propriu-zise de spionaj cu asemenea acţiuni se urmăreşte realizarea unor scopuri cum sînt :

- zdruncinarea încrederii poporului în partidul comunist şi în capacitatea acestuia de a găsi cele mai bune soluţii pentru diversele probleme politice, naţionale, economice, sociale etc. ;
- crearea de dificultăţi în relaţiile externe ale ţării noastre, în special în domeniile economic şi politic ;
- propagarea modului de viaţă occidental şi a aşa-ziselor valori din lumea capitalistă ;
- atragerea de specialişti şi cercetători, mai ales din sectoarele tehnico-ştiinţifice, în vederea valorificării capacităţii lor în favoarea puterilor străine ;
- lărgirea bazei de recrutare de agenţi din rîndul cetăţenilor români.

În încercările de realizare a unor asemenea scopuri — în care informaţiile deţin un rol esenţial — serviciile de spionaj recurg la tot felul de procedee, de la specularea anumitor situaţii, la denaturarea faptelor sau crearea unor probleme false, artificiale, cel mai tipic exemplu în acest sens fiind cel referitor la pretinsa nerespectare a drepturilor omului în ţările socialiste. Principalele forme concrete prin care serviciile de spionaj acţionează pe această linie împotriva ţării noastre sînt următoarele :

a) **Propagandă şi diversiune ideologică prin intermediul unor posturi de radio şi organe de presă.**

Cazul cel mai cunoscut în acest sens este cel al postului de radio „Europa liberă", care îşi desfăşoară activitatea sub directa îndrumare a cadrelor C.I.A., în programele sale regăsindu-se temele majore ale propagandei americane îndreptate împotriva ţărilor socialiste, inclusiv a R. S. România.

Informaţiile pe care se bazează emisiunile acestui post de radio provin în marea lor majoritate de la C.I.A. şi alte servicii de spionaj, uneori fiind transmise în direct de cadre şi agenţi de spionaj ce lucrează în R. S. România sub acoperire diplomatică. Însuşi postul de radio „Europa liberă" desfăşoară activitate sistematică de culegere de informaţii, în special prin intermediul cadrelor aşa-numitului „Serviciu de cercetări", care contactează cetăţeni români aflaţi temporar în exterior, exploatează fugari, stimulează trimiterea de scrisori din ţară din partea unor persoane nemulţumite ; cînd, în acest proces, cadrele de la „Europa liberă" intră în posesia unor informaţii secrete, date compromiţătoare ori de studiu despre diverşi cetăţeni români, ele sînt preluate de serviciile de spionaj imperialiste, în special de C.I.A.

Şi alte posturi de radio — inclusiv guvernamentale, ca B.B.C., „Vocea Americii" etc. — conlucrează cu serviciile de spionaj în maniera de mai sus, dar într-o proporţie diferită şi cu un plus de prudenţă, pentru a nu angaja statele în cauză.

De asemenea, astfel de relaţii există şi între redacţiile unor mari cotidiene sau reviste şi diverse servicii de spionaj, acestea din urmă folosindu-se de ziarişti în acţiunile ce le întreprind, furnizînd uneori organelor de presă respective ştiri „de senzaţie" ori alte informaţii denigratoare la adresa ţării noastre. Articolele care au la bază astfel de informaţii prezintă în mod tendenţios realităţile din România, ori interpretează deformat anumite aspecte ale politicii noastre externe, încercînd să deterioreze relaţiile ţării noastre cu diverse alte state, inclusiv socialiste, prin exagerarea deosebirilor nesemnificative de puncte de vedere şi atribuirea de intenţii nereale unor factori politici.

b) **Acţiuni asupra cetăţenilor români aflaţi în străinătate la post, specializare, studii, asistenţă tehnică sau în interes particular.**

Prin măsuri complexe, luate la domiciliile şi locurile unde asemenea persoane îşi desfăşoară activitatea, serviciile de spionaj şi de contraspionaj străine — paralel cu urmărirea cetăţenilor români — întreprind acţiuni sistematice de influenţare a acestora. Metodele lor de acţiune au evoluat permanent, sporind în subtilitate şi diferenţiindu-se de la caz la caz, în funcţie de ţara căreia aparţine persoana respectivă şi de problemele ce preocupă categoria socială din care face parte. Caracterul sistematic al acestei activităţi este relevat şi de faptul că, pentru abordarea diverselor categorii de străini aflaţi în exterior, unele servicii de spionaj au elaborat ghiduri care au la bază astfel de particularităţi, pentru a fi folosite în instruirea agenţilor ce acţionează în locurile şi mediile frecventate de persoanele ce le interesează. Scopurile urmărite sînt

*) Vezi lucrarea *„Forme, metode, mijloace de acţiune folosite şi categorii de informaţii căutate de serviciile de spionaj şi cercurile reacţionare din străinătate în activitatea ostilă desfăşurată împotriva R. S. România"*, 1980, Serviciul editorial şi cinematografic.

raportate la specificul și evoluția fiecărui caz : determinarea unor specialiști de a rămîne în străinătate, exploatarea lor informativă, recrutarea sau cultivarea sistematică a unor persoane — în special a celor ce dețin funcții de conducere sau despre care se apreciază că au perspective de promovare — pentru a le crea „simpatie și înțelegere" față de anumite interese ale statului respectiv, în ideea că, după întoarcerea lor în țară, își vor folosi poziția și influența spre a sprijini satisfacerea acestor interese etc.

În acțiunile întreprinse asupra anumitor specialiști români bursieri au fost situații cînd — după eșecul rețelei din anturaj de a-i convinge să rămînă în străinătate — au intervenit direct cadre de spionaj, care au purtat discuții deschise cu ei, prezentîndu-le „avantajele" unei astfel de opțiuni.

c) **Activități desfășurate de secțiile culturale ale ambasadelor și de bibliotecile străine de pe teritoriul țării noastre.**

Prin esența activității lor, aceste secții și biblioteci sînt instrumente ale propagandei străine și ale promovării intereselor statelor pe care le reprezintă. Toate acțiunile întreprinse de acestea se desfășoară sub controlul serviciilor de spionaj, ale căror cadre sau agenți ocupă cele mai importante posturi, de unde au în vedere realizarea următoarelor obiective :

● punerea la dispoziție și difuzarea de materiale propagandistice (ziare, reviste, filme, cărți etc.) care conțin idei de natură să provoace confuzie și să creeze o imagine deformată despre anumite realități ale lumii contemporane. Un aspect mai aparte îl constituie difuzarea de către ambasade a unor reviste în limba română, care, deși aparent sînt foarte neutre sau au o tentă de critică la adresa realităților occidentale, conțin de fapt idei ale unei propagande subtile, ce se infiltrează și influențează lent concepțiile persoanelor cu acces la ele. De menționat că reprezentanțele străine au grijă ca asemenea reviste să fie citite sistematic de anumiți factori de decizie ori de alte personalități de cultură și artă, special selecționate de cadrele de spionaj pe baza poziției pe care o dețin și a informațiilor privind concepțiile lor, în vederea inoculării la acestea a simpatiei pentru modul de viață occidental ;

● organizarea unor cicluri de conferințe și seminarii pe diverse teme, în special de politică internațională, conduse de reputați specialiști din străinătate, la care sînt invitate persoane ce au efectiv atribuții în domeniile respective. Recent, o ambasadă occidentală a propus un astfel de seminar, pe o temă din problematica drepturilor omului, încercînd „oficializarea" lui prin sugestia de a se desfășura sub auspiciile Ministerului Afacerilor Externe român. Sesizîndu-se implicațiile, formula a fost respinsă, seminarul avînd loc sub un patronaj neangajant ;

● folosirea lectorilor și doctoranzilor străini care predau (respectiv, studiază) în țara noastră în acțiunile de culegere de informații și de diversiune ideologică. Trăind și lucrînd în mijlocul unor cetățeni români, majoritatea acestor lectori și doctoranzi proliferează idei contrare modului nostru de viață, încearcă să instige la emigrare sau să incite la tot felul de „revendicări", difuzează materiale aduse personal din străinătate sau provenite de la ambasade. În timp ce lectorii folosesc în aceste scopuri poziția pe care le-o conferă catedra, doctoranzii „studiază" anumite teme, care le oferă posibilitatea de a culege informații ce sînt ulterior folosite în activitatea de diversiune ideologică (privind „problema națională" ori alte aspecte ale vieții sociale) ;

● organizarea de cursuri de limbi străine sau de alte activități similare, la diferite niveluri de cunoștințe și cu taxe derizorii, pentru a atrage cît mai multe persoane. Treptat, în special la grupele de avansați, profesorii — dintre care majoritatea sînt cadre sau agenți de spionaj — pun în discuție, chipurile „pentru exersarea unui vocabular variat", teme ca : veniturile populației, asistența socială, libertatea de creație etc., fac comparații tendențioase, încercînd, de cele mai multe ori indirect și subtil, să argumenteze „superioritatea" sistemului capitalist. În ultima perioadă, o ambasadă occidentală a inițiat asemenea cursuri, cu profil tehnic. Deși intenția declarată a diplomaților era de „a ajuta intelectualitatea tehnică română", scopurile reale s-au dovedit a fi contracararea concurenței unui alt stat în domeniul exportului de tehnică de calcul în țara noastră și depistarea de specialiști români de valoare, în vederea studierii, cultivării și, în cele din urmă, a racolării lor.

d) **Depistarea de elemente nemulțumite și incitarea lor la acțiuni împotriva statului.**

Aceasta este o acțiune pentru realizarea căreia serviciile de spionaj recurg la un arsenal întreg de metode și mijloace : propagandă prin radio și presă, contacte ale cadrelor și agenților de spionaj cu cetățeni români ș.a.

Cazul GOMA — în care dintr-un infractor de rînd și un scriitor submediocru propaganda occidentală, ajutată abil de acțiuni ale spionajului, a încercat să confecționeze un „erou" — este un exemplu tipic în acest sens. Cadrele și agenții de spionaj — între care cei mai activi se dovedesc „diplomații" cu sarcini culturale — sînt permanent în căutarea de adepți ai unor astfel de persoane retrograde, iar atunci cînd reușesc să-i găsească încearcă să-i determine să treacă la acțiuni deschise, să le „conștientizeze" situația în care se află, prin „explicarea" unor nemulțumiri sau eșecuri personale determinate de lipsa lor de talent autentic ca ținînd de anumite „cauze politice" și îi asigură de sprijinul și simpatia Occidentului. În această idee, unii „diplomați" occidentali recurg și la acțiuni mai îndrăznețe. De exemplu, un atașat cultural occidental, cadru de spionaj, după ce a cunoscut un grup de cîțiva „disidenți", și-a manifestat dorința de a participa la o ședință a acestora. În mod deliberat, diplomatul n-a luat cuvîntul, dar a „patronat" ședința făcînd parte din prezidiu, ceea ce a fost suficient pentru a obține efectul psihologic scontat : participanții au interpretat prezența atașatului cultural ca o recunoaștere a „importanței" ce li se acordă și s-au dedat la manifestări dintre cele mai tendențioase ; în plus ,procedînd cu o asemenea prudență, diplomatul nu s-a angajat practic cu nimic în fața persoanelor respective, făcînd astfel foarte dificilă o eventuală punere a sa la punct din partea autorităților române.

e) **Acțiuni prin intermediul fugarilor și al altor foști cetățeni români stabiliți în exterior.**

Asemenea categorii de persoane sînt folosite intens de serviciile de spionaj, pentru culegerea de informații, dar și pentru alte acțiuni, ca :

● propagandă și diversiune ideologică, prin corespondență sau prin contacte personale realizate în străinătate ori în țară, cu ocazia revenirii ca „turiști" sau în alt mod;

● încercări de determinare a unor specialiști români de a rămîne în Occident;

● menținerea unei psihoze emigraționiste în special în rîndul naționalităților conlocuitoare, dar și printre anumite persoane de naționalitate română, folosindu-se de multe ori în mod exagerat pretextul „reîntregirii familiei".

f) **Intervenții directe ale serviciilor de spionaj în relațiile externe ale țării noastre.**

Există situații cînd serviciile de spionaj sau de contraspionaj străine intervin la conducerile anumitor firme pentru a le determina să nu livreze României echipament din cel mai nou, sub pretextul unor „interese strategice", deși, de multe ori, nu este vorba de așa ceva; de regulă, prejudiciile pe care le generează astfel de intervenții nu sînt numai de natură economică. În unele cazuri, aceste acțiuni au mers atît de departe, încît au afectat chiar și interesele de export ale firmelor în cauză, care au protestat.

În cadrul schimbului de informații, unii diplomați-spioni occidentali pun la dispoziția omologilor lor, din lumea a III-a sau chiar din țări socialiste, anumite date care, folosite de aceștia, duc la lezarea intereselor externe ale statului nostru.

*

Aspectele de interferență a acțiunilor de diversiune ideologică și de subminare a intereselor României cu activitatea de culegere de informații sînt mult mai numeroase decît cele expuse în prezentul material și demonstrează prin frecvența lor următoarele:

● acțiunile de diversiune ideologică și de subminare au devenit atribuții curente ale serviciilor de spionaj, în care scop au în structura lor organisme specializate;

● bazîndu-se pe informații, asemenea acțiuni nici nu pot fi disociate de activitatea de culegere a acestora, iar practica a dovedit că acțiunile de subminare și de diversiune sînt „mai eficiente" dacă se desfășoară de către sau cel puțin sub controlul profesioniștilor în materie de informații;

● serviciile de spionaj imperialiste au o serie de avantaje din această întrepătrundere de activități, în sensul că persoanele asupra cărora întreprind acțiuni de influențare ideologică pot fi ulterior mai ușor exploatate în orb sau recrutate. Dealtfel, practica dovedește că unele cadre de spionaj, înțelegînd asemenea avantaje, au acționat asupra anumitor cetățeni români ce i-au supus în prealabil la activități intense de îndoctrinare cu idei care să le faciliteze realizarea scopurilor urmărite.

Toate aceste aspecte reflectă, între altele, sporirea rolului serviciilor de spionaj în actuala etapă și adaptarea activității lor, pentru a servi mai cu eficiență interesele statelor care le-au creat.

Maior Nicolae CALUGARIȚA

CONTRAINFORMAȚII MILITARE

Cazuri în dezbatere la tema:

PARTICULARITĂȚI ÎN ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA MUNCII CONTRAINFORMATIVE ÎN RÎNDUL EFECTIVELOR DE MILITARI CARE LUCREAZĂ PE ȘANTIERELE DE CONSTRUCȚII, ÎN OBIECTIVE ECONOMICE ȘI AGRICULTURĂ. CONLUCRAREA CU ORGANELE DE SECURITATE ȘI MILIȚIE, CENTRALE ȘI TERITORIALE, PENTRU PREGĂTIREA ȘI CONTRACARAREA FAPTELOR ȘI EVENIMENTELOR NEGATIVE ÎN RÎNDUL ACESTOR EFECTIVE

Asigurarea contrainformativă a efectivelor de militari care lucrează pe șantierele de construcții, în obiective economice și în agricultură prezintă unele particularități determinate de următoarele aspecte caracteristice: în procesul de producție militarii intră în contact direct cu persoanele civile sub a căror conducere își îndeplinesc misiunile și pot fi influențați negativ de eventualele elemente ostile din rîndul acestora; în unele obiective se găsesc pentru asistență tehnică diverși specialiști străini care pot exploata lipsa de vigilență a unor militari ce provin din unitățile operative ale Ministerului Apărării Naționale și sînt purtătorii anumitor secrete de stat; în aceste obiective există militari care au rude și legături în alte țări, au depus cereri de plecare definitivă în străinătate sau au intenții evazioniste, audiază și colportează emisiunile posturilor de radio occidentale, în special, „Europa liberă", au manifestări ostile și naționalist-iredentiste, sînt cunoscuți cu antecedente penale ș.a.

Dispersarea lor pe aproape întreg teritoriul țării, pe puncte de lucru, desfășurarea activităților militare în locuri de cazare improvizate și uneori fără respectarea întocmai a normelor regulamentelor militare, existența unor neajunsuri în hrănire și echipare, în organizarea acțiunilor politico-ideologice și cultural-educative influențează, de asemenea, asigurarea contrainformativă a efectivelor de militari din obiectivele economice.

Activitatea de cunoaștere, prevenire și contracarare a stărilor de spirit necorespunzătoare, a faptelor și evenimentelor ce pot aduce atingere securității statului, capacității de luptă sau de producție a acestor unități impune realizarea unei conlucrări permanente, pe multiple planuri, cu organele de securitate și de miliție care asigură contrainformativ obiectivele economice unde lucrează militarii, elaborarea și desfășurarea de măsuri comune, cu eficiență sporită, precum și un schimb reciproc și oportun de informații.

În cazurile care urmează dorim să surprindem și să exemplificăm prin fapte concrete de muncă importanța deosebită a acestui deziderat pentru activitatea organelor de contrainformații militare.

Un specialist indispensabil ?

Printre specialiștii străini veniți să asigure asistența tehnică a unor instalații de la un combinat petrochimic se afla și numitul „Burke", care a fost reperat imediat de organele de securitate că printre alte preocupări și pasiuni o are și pe aceea de a obține informații secrete din domeniul militar. Intențiile sale în acest sens au fost confirmate de faptul că în două rînduri, la intervale nu prea mari, a fost nevoit să se autodemaște ca urmare a măsurilor inițiate de organele de contrainformații militare în cooperare cu cele de securitate locale.

Prima dată, într-o noapte, a încercat să pătrundă, prin escaladarea gardului, la o remiză dintr-o școală de geniu unde se găsea un produs de tehnică militară cu parametri deosebiți, despre care aflase că fusese experimentat în ziua respectivă. De menționat că date despre acest produs încercase să afle și un atașat militar cu ocazia unei vizite protocolare la unitatea respectivă.

Fiind reținut imediat, „Burke" a simulat o stare accentuată de ebrietate. După întocmirea formelor legale cu privire la pătrunderea ilegală în unitate și transportarea sa la organele de miliție, acesta a declarat cu cinism că a vrut să ajungă la hotelul unde era cazat, dar că s-ar fi rătăcit.

La puțin timp după aceasta, „Burke" a pătruns cu autoturismul în poligonul experimental al școlii, pe un drum de acces interzis, pînă în apropierea unui punct de control, a abandonat mașina sub motiv că s-ar fi defectat și s-a apucat să culeagă flori dintr-o poiană apropiată locului unde urma „să se execute" (conform versiunii lansate de organele de contrainformații militare) experimentări cu tehnica nouă de geniu. I s-a întocmit proces-verbal de realizare a flagrantului, în care s-a menționat și faptul că avea asupra sa un binoclu și un aparat de filmat. Atenționat sever pentru fapta sa, „Burke" și-a cerut amabil scuze și a încercat să motiveze că prezența lui în acel loc este o pură întîmplare, că după necazul cu pana mașinii a fost furat de peisajul ce i se înfățișa.

Continuîndu-se măsurile de descifrare a activității străinului, s-a recurs la o acțiune de dezinformare, pusă în aplicare prin informatoarea „Mariana", fiica unui ofițer, translatoare la combinatul petrochimic, care era asiduu curtată de acesta. La indicația noastră, „Mariana" a lansat versiunea că tatăl ei va lipsi cîteva zile, fiind plecat în misiune într-o zonă unde — din datele pe care le dețineam — străinul presupunea că se fac aplicații militare. Potrivit instructajului, informatoarea i-a spus că ar dori ca în timpul absenței tatălui să meargă împreună într-o stațiune. Subit, specialistul s-a îmbolnăvit și s-a internat în spital, cerînd mii de scuze „prietenei sale" că este pus în situația să o refuze. Dar, după cîteva ore, presupusul bolnav s-a externat și a plecat precipitat spre zona „aplicației militare". Pe drum, s-a întîlnit cu o mașină militară care se deplasa către o zonă cu circulația interzisă. Străinul a fost filmat cînd trecea cu autoturismul pe lîngă semnul de interdicție a circulației. După cîteva sute de metri, el a fost oprit de un echipaj de miliție, care i-a aplicat amenda ce se impunea și l-a avertizat pentru nerespectarea legilor țării.

Dispunîndu-se de date incontestabile că „Burke" venise în România avînd și alte însărcinări decît cele de a asigura asistență tehnică, s-a intervenit la reprezentantul firmei, căruia i s-au arătat preocupările conaționalului său. La foarte scurt timp, deși anterior se afirmase că fără acest specialist nu s-ar putea îndeplini prevederile contractuale, „Burke" a fost trimis în țara sa.

Cooperarea activă dintre diversele compartimente ale organelor de securitate, precum și dintre acestea și organele de miliție, aplicarea creatoare a unor măsuri informativ-operative complexe și modul operativ în care s-a acționat și-au dovedit din plin eficiența.

Olimpiadă cu bucluc...

Inițiativa organizării unei olimpiade a tinerilor ofițeri de geniu care participă la lucrări în economia națională a fost primită cu multă bucurie de purtătorii însemnelor de geniști, constructori de drumuri și căi ferate.

Printre participanți la olimpiadă a fost și un tînăr locotenent dintr-o unitate operativă, care, din dorința de a cîștiga întrecerea cu orice preț, a încălcat grav Legea 23/1971, ordinele și instrucțiunile în vigoare, luînd cu el într-o servietă trei documente secrete.

După terminarea olimpiadei s-a produs însă inevitabilul. În timp ce ofițerul aștepta în gară trenul cu care se întorcea la unitate, într-un moment de neatenție i-a dispărut servieta cu documentele secrete.

Cîteva ore mai tîrziu, organele de contrainformații militare au fost alarmate și, cu sprijinul altor organe de securitate și al celor de miliție, au trecut la o amplă acțiune de cercetare, elaborînd măsuri concrete, cu responsabilități precise, pentru fiecare ipoteză emisă. La scurt timp s-a stabilit că servieta a fost furată de un individ în vîrstă, despre care s-au obținut și unele semnalmente. Continuîndu-se cu febrilitate căutările și organizîndu-se investigații minuțioase și controale permanente în trenuri, în stațiile C.F.R., hoteluri ș.a., la care și-au dat concursul, cu forțe bine coordonate, inspectoratele județene Olt, Vîlcea, Argeș și Gorj ale Ministerului de Interne, s-a ajuns la identificarea autorului furtului în persoana unui cunoscut infractor, în vîrstă de 67 ani, de loc din Făgețel-Olt, cu un „activ" de 53 de ani închisoare, eliberat din detenție numai cu o lună de zile înainte de sustragerea servietei.

Individul și-a recunoscut fapta, probată dealtfel și cu martori, precum și cu descrierea detaliată de către acesta a obiectelor din servietă, dar documentele secrete n-au mai putut fi recuperate, pentru că, neprezentînd importanță pentru infractor, le aruncase în rîul Olănești.

Analiza cazului, care a fost prelucrat cu întregul efectiv al Serviciului de contrainformații militare, a relevat, pe de o parte, operativitatea și tenacitatea manifestate de toți ofi-

ţerii de securitate şi de miliţie participanţi la acţiunea de elucidare a acestuia, iar pe de altă parte a evidenţiat faptul că unele deficienţe existente în munca noastră pe linia apărării secretului de stat pot duce la abateri grave de la prevederile legii.

Regrete şi mulţumiri

Tînărul profesor de fizică „Dragu Vasile“, *dintr-un oraş din nordul Transilvaniei, îşi satisfăcea stagiul militar într-o unitate ale cărei efective erau angajate la lucrările de irigaţii din cîmpia Bărăganului. Un informator l-a semnalat la un moment dat că a fost vizitat la unitate de doi turişti străini, cu care s-a întreţinut aproape două ore. Cunoscînd limba vorbită de străini, informatorul a reuşit să reţină faptul că în discuţiile purtate între cei trei, turiştii făceau aprecieri denigratoare la adresa orînduirii noastre şi unele afirmaţii cu vădit caracter naţionalist-iredentist.*

Fiind verificat urgent în evidenţele Inspectoratului judeţean Sălaj al Ministerului de Interne s-a stabilit că „Dragu Vasile“, *în viaţa civilă, sub influenţa emisiunilor postului de radio „Europa liberă“ şi a relaţiilor prin corespondenţă cu un englez, avea din cînd în cînd manifestări cu caracter naţionalist-iredentist.*

In baza acestor date s-a trecut la lucrarea sa prin dosar de urmărire informativă, în care s-a întocmit un plan de măsuri în cooperare cu Inspectoratul judeţean Sălaj. Ca urmare a măsurilor luate s-a confirmat faptul că „Dragu Vasile“ *se afla sub influenţa propagandei nocive a oficinei de spionaj ascunsă sub paravanul postului de radio „Europa liberă“, că întreţine relaţii cu „Konan M.“ din Anglia care împărtăşeşte aceleaşi concepţii şi că intenţionează să desfăşoare activitate naţionalist-iredentistă în cadrul unităţii.*

Pentru a se preveni punerea în aplicare a intenţiilor sale s-a trecut la documentarea activităţii celui în cauză, proces în care un rol hotărîtor l-au avut următoarele măsuri: îmbinarea permanentă a mijloacelor informative cu cele tehnice; influenţarea numitei „R.M“ (cu care întreţinea relaţii) să se prezinte în mod voluntar la organele de securitate şi să facă o sesizare privindu-l pe „Dragu Vasile“, *prilej cu care să anexeze şi o scrisoare cu conţinut naţionalist-iredentist ce i-o trimisese acesta; efectuarea percheziţiei secrete la dulapul militarului, care a evidenţiat faptul că acesta deţine materiale de propagandă cu conţinut ostil, tendenţios, privind realităţile din ţara noastră.*

Existînd temeiuri suficiente şi clare, s-a hotărît avertizarea militarului, în prezenţa factorilor educaţionali din unitate. In timpul discuţiei, „Dragu Vasile“ şi-a recunoscut în întregime concepţiile greşite şi atitudinea necorespunzătoare datorate influenţei nefaste pe care au avut-o asupra sa „Europa liberă“ şi „Konan M.“ şi a mulţumit că i s-a atras atenţia asupra acestora. Totodată, el s-a angajat că va depune eforturi pentru a deveni un om util societăţii.

Datele obţinute ulterior au evidenţiat că poziţia avută în faţa factorilor educaţionali a fost sinceră şi că măsura avertizării s-a dovedit oportună şi eficientă.

★

Aceste cazuri, prezentate succint, ca şi altele pe care le-am rezolvat pe parcurs conduc la o seamă de concluzii şi învăţăminte, cu valoare teoretică şi practică, după cum urmează:

◆ se impune ca necesitate permanentă o cooperare operativă şi judicioasă între organele de contrainformaţii militare ce asigură munca de securitate în rîndul efectivelor de militari care lucrează în economia naţională şi celelalte organe de securitate şi cele de miliţie răspunzătoare pe linie informativă de obiectivele respective;

◆ cooperarea trebuie iniţiată de oricare dintre aceste organe imediat ce apare vreo semnalare şi cu atît mai mult în cazul celor urmăriţi şi înainte de incorporare, pentru a nu se da posibilitatea persoanelor ostile să-şi poată pune în aplicare intenţiile de a influenţa negativ anumiţi tineri cu care vin în contact în timpul stagiului militar;

◆ măsurile elaborate în cooperare cu organele de securitate teritoriale pentru cunoaşterea comportării străinilor în mediul obiectivelor militare trebuie să funcţioneze ireproşabil şi să conţină combinaţii şi legende informative menite să-i pună pe cei urmăriţi în situaţia de a fi demascaţi, pentru a se interveni oportun, în scopul prevenirii şi curmării activităţii lor;

◆ în combaterea propagandei imperialiste — desfăşurate îndeosebi prin postul de radio „Europa liberă" — se impune o cooperare mai strînsă cu factorii educaţionali, în vederea prevenirii şi neutralizării influenţei nocive a acesteia;

◆ manifestările naţionalist-iredentiste trebuie să fie cunoscute în fază incipientă şi documentate operativ, pentru a se lua măsurile de prevenire ce se impun;

◆ pe linia apărării secretului de stat, a valorilor materiale şi spirituale din armată, se cer elaborate măsuri mai eficiente pentru protejarea deţinătorilor de secrete şi pentru cunoaşterea şi remedierea operativă a oricăror deficienţe în lucrul cu documentele secrete;

◆ este necesar să se pună un accent mai mare pe pregătirea contrainformativă a militarilor, în scopul ridicării permanente a spiritului de vigilenţă, de combativitate şi fermitate revoluţionară ale efectivelor care lucrează în obiective ale economiei naţionale.

Colonel **Vasile ANGHEL**
Colonel **Cornel HODOJEU**

Perfecţionarea conţinutului şi a organizării activităţii de informare în raport cu specificul problemelor de muncă şi cu cerinţele cunoaşterii şi stăpînirii situaţiei operative din domeniul de responsabilitate

● *consultație* ●

Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism evidențiază între direcțiile esențiale de acțiune pentru asigurarea conducerii științifice a societății în primul rînd *„cunoașterea profundă a proceselor economice și sociale, a realităților în care trăim, realizarea, pe această bază, a unei previziuni clare a dezvoltării în perspectivă a societății"*. *)

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, arăta cu prilejul deschiderii Colocviului privind problemele științei conducerii societății că *„pentru a putea da răspunsuri cît mai juste problemelor multiple și complexe pe care le ridică... schimbările revoluționare se cer o cunoaștere adîncă a legilor obiective ale dezvoltării economico-sociale, o stăpînire temeinică a metodei materialist-dialectice de analiză a fenomenelor sociale, o înțelegere aprofundată a realităților istorice noi, a caracteristicilor economice, politice și sociale ale epocii în care trăim"*. **)

În cuvîntarea la Adunarea activului de partid și a cadrelor de conducere din Ministerul de Interne din 23 decembrie 1976, comandantul nostru suprem, menționînd că în nici un domeniu nu se pot obține rezultate bune fără înalte cunoștințe profesionale, a subliniat că *„munca de securitate și miliție, munca în domeniul criminalității trebuie să se bazeze pe o concepție clară, științifică, pe o însușire temeinică a cunoștințelor de specialitate"*, atrăgînd atenția că ea *„necesită pricepere, intuiție, îndrăzneală și o înaltă competență"*. *)

*) *Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism* — Editura politică, București, 1975, pag. 108.

**) Nicolae Ceaușescu, *Expunere la deschiderea Colocviului privind problemele științei conducerii societății*, în *„România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate"*, Editura politică, București, 1973, vol. 7, pag. 28.

Eficacitatea muncii de conducere, nivelul ei științific sînt condiționate de *cunoașterea multilaterală a realităților, pe baza unor informații pertinente, interpretate, coroborate cu alte date, evaluate deci, care să pună în evidență evoluția evenimentelor și fenomenelor, tendințele acestora, în vederea fundamentării deciziilor* pe toate treptele organizatorice. Acest proces — rezultat al sistemului informațional — *trebuie să faciliteze estimarea cît mai exactă și completă a problematicii din domeniile de competență*, căreia să i se dea răspunsuri adecvate.

Sistemul informațional în domeniul apărării securității statului cuprinde ansamblul organizatoric, integrat, prin care se asigură proiectarea, culegerea, transmiterea, prelucrarea, analiza, valorificarea și păstrarea informațiilor necesare pentru prevenirea, descoperirea și lichidarea infracțiunilor contra securității statului și a altor fapte de natură să lezeze interesele societății socialiste.

Ca orice sistem informațional, și acesta presupune existența unui ansamblu de metode, forme și tehnici științifice de cunoaștere și surprindere a faptelor, fenomenelor și proceselor, de exprimare cuantificată a datelor și informațiilor necesare pentru organizarea și conducerea muncii de securitate în ansamblul ei.

Sistemul informațional de securitate trebuie să asigure, în esență, informațiile necesare pentru :

◆ cunoașterea la timp a situației operative din domeniul de responsabilitate și a evoluției acesteia, în vederea adoptării deciziilor corespunzătoare ;

◆ urmărirea sistematică a modului cum sînt aplicate deciziile (hotărîrile) adoptate ;

◆ cunoașterea efectului deciziilor.

Multitudinea informațiilor care caracterizează faptele, fenomenele și procesele ce privesc apărarea securității statului, precum și complexitatea relațiilor dintre ele *se structurează în subsisteme* specifice fiecărei probleme sau domeniu de activitate. Astfel, sistemul informațional de securitate cuprinde, între altele, subsisteme privind :

◆ apărarea secretului de stat și contracararea acțiunilor serviciilor de spionaj străine ;

◆ prevenirea acțiunilor terorist-diversioniste ;

◆ cunoașterea și prevenirea acțiunilor de sabotaj și subminare a economiei naționale ;

◆ contracararea acțiunilor de propagandă și diversiune ideologică desfășurate de postul de radio „Europa liberă" și de alte organizații și centre reacționare din străinătate ;

◆ prevenirea, descoperirea și lichidarea acțiunilor subversive desfășurate de elemente legionaro- fasciste, naționalist-iredentiste ș.a.

Între toate aceste subsisteme există interdependențe, fiecare avînd în același timp particularități determi-

* Nicolae Ceaușescu — *„România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate"*, Editura politică, București, 1977, vol. 13, pag. 666.

nate de specificul domeniilor la care se referă, tocmai pentru că prevenirea infracțiunilor și a celorlalte fapte și fenomene antisociale, apărarea intereselor statului în întreaga sa diversitate presupun subsisteme adecvate acestor activități.

Așa, de exemplu, dacă ne referim la *apărarea secretului de stat*, sistemul informațional trebuie să asigure *cunoașterea datelor ce trebuie apărate, a condițiilor în care sînt păstrate și se lucrează cu ele, a interesului ce-l prezintă pentru serviciile de spionaj străine și a încercărilor lor de a intra în posesia informațiilor secrete*, întrucît numai pe această bază pot fi întreprinse măsuri eficace de apărare, de prevenire și contracarare.

Instituirea sistemului informațional adecvat, specific fiecărei probleme, și continua adaptare a acestuia la cerințele evoluției practice sînt atribute de competența compartimentelor de muncă pentru problemele din responsabilitate.

Perfecționarea sistemului informațional este o sarcină complexă, cu caracter permanent, determinată atît de mutațiile intervenite în situația operativă, cît și de evoluția structurilor organizatorice, de îmbunătățirea mijloacelor și metodelor specifice de culegere, transmitere, prelucrare, analiză și evaluare a informațiilor.

Din această multitudine de probleme ne oprim asupra cîtorva aspecte mai de actualitate :

În conformitate cu prevederile documentelor de partid, ale legilor în vigoare, în conținutul ordinelor și instrucțiunilor de muncă, precum și în programele de măsuri elaborate sînt fixate sarcinile principale care trebuie să fie realizate în perioada dată. Datoria fiecărui compartiment de muncă, a fiecărui ofițer este ca, *în raport cu particularitățile situației operative din obiectivele și problemele date în răspundere, să fixeze, în planurile de căutare a informațiilor ori în alte documente de programare a muncii, obiectivele de urmărit, în întreaga activitate de cunoaștere, pentru realizarea informării, îndeosebi cele referitoare la cauzele și împrejurările ce determină și favorizează fenomenul infracțional, care dezvăluie tendințele și devenirile acestuia.*

În orientarea activității de cunoaștere se va porni întotdeauna de la cerința *descoperirii din timp a împrejurărilor și stărilor de lucruri negative*, pentru a se crea posibilitatea inițierii în mod operativ a unor măsuri eficiente de prevenire. Fără a scăpa din atenție ansamblul problemelor, eforturile vor fi îndreptate către ceea ce este esențial și hotărîtor pentru organizarea și desfășurarea activității de prevenire.

Astfel, în problema apărării secretului de stat, de exemplu, concomitent cu cerința de a se asigura respectarea dispozițiilor legale referitoare la obligațiile organizațiilor socialiste, la elaborarea, multiplicarea, manipularea și păstrarea documentelor secrete, trebuie avute în primul rînd în vedere *atitudinea oamenilor care cunosc și lucrează cu asemenea date și documente*, în ce măsură ei înțeleg importanța apărării secretului de stat și cum acționează în acest scop în fiecare împrejurare. Fără a se subaprecia importanța activităților de control în ministere, organizații și instituții centrale, în obiective economice, în legătură cu respectarea prevederilor referitoare la amenajarea încăperilor unde se păstrează documentele secrete, organizarea evidențelor, purtarea ecusoanelor etc., în centrul activității de apărare a secretului de stat desfășurate de organele de securitate trebuie să fie *cunoașterea oamenilor*, a creatorilor și purtătorilor de secrete, depistarea carențelor ce le au, luarea de măsuri pentru închiderea căilor de scurgere a informațiilor, precum și identificarea la timp a elementelor rău intenționate, care vor să intre în posesia secretelor.

O privire retrospectivă asupra datelor raportate în anul 1979 la S.C.A.S. de unitatea centrală de profil și inspectoratele județene evidențiază că problema a fost tratată relativ unilateral, întocmindu-se destul de frecvent informări privind pregătirile contrainformative și controalele, dar lipsind, sau fiind palid menționate, atitudinea cunoscătorilor de secrete față de asigurarea securității acestora, modul cum conducătorii organizațiilor socialiste au acționat pentru protecția secretelor, preocupările serviciilor de spionaj și ale cercurilor reacționare din străinătate de a intra în posesia informațiilor, referirile la documente secrete pierdute sau dispărute.

În condițiile recrudescenței fascismului pe plan internațional este firesc ca în munca de informații interne *un obiectiv principal al activității de cunoaștere să-l constituie descifrarea influențelor nocive ale acesteia în țara noastră*, în vederea contracarării lor cu eficiență.

Ca obiective prioritare în activitatea de cunoaștere desfășurată pe profil de contrainformații în sectoarele economice trebuie să figureze *prevenirea stărilor de pericol*, a *cauzelor fenomenelor negative cu implicații deosebite asupra dezvoltării economiei și avuției naționale, prevenirea realizării necorespunzătoare a mărfurilor destinate exportului* și a oricăror acțiuni de natură să compromită produsele românești pe piața internațională.

În îndeplinirea misiunilor ce le revin, organele de securitate, toți ofițerii din sectoarele operative, *pentru cunoașterea realităților din domeniile de responsabilitate, culeg, transmit, centralizează, prelucrează și valorifică informații potrivit competențelor ce le sînt stabilite.*

Activitatea de informare, în sens profesional, de culegere și evaluare a informațiilor, devine *funcție de bază*, componentă intrinsecă în realizarea misiunilor de prevenire, descoperire și lichidare a infracțiunilor.

În vederea ridicării nivelului calitativ al muncii de cunoaștere și informare se impune cu necesitate *dezvoltarea capacității aparatului de a studia temeinic realitățile practice și de a găsi soluții eficiente la multitudinea de probleme cu care se confruntă*, atît referitor la prevenirea și combaterea manifestărilor antisociale, cît și cu privire la perfecționarea mijloacelor și metodelor de muncă.

Avînd în vedere faptul că fiecare domeniu de activitate este particularizat și printr-un sistem propriu de informare, menit să pună în evidență evoluția faptelor și fenomenelor, să asigure datele de control și cele necesare luării deciziilor corespunzătoare la momentul oportun, se impune ca activitățile de culegere, transmitere, centralizare, prelucrare și valorificare a informațiilor să se desfășoare pe baza unor indicatori care să permită caracterizarea obiectivă a proceselor din aria de competență și comensurarea modului de îndeplinire a sarcinilor. În acest sens, este necesară elaborarea indicatorilor (parametrilor) de bază pentru problemele specifice activității lor.

În ordinele și instrucțiunile de muncă, în acest spirit, vor trebui să-și găsească reglementarea în chip unitar :

● Culegerea, transmiterea, centralizarea, prelucrarea și valorificarea informațiilor ;

● indicatorii (parametrii) de bază pentru problemele și domeniile ce fac obiectul reglementărilor respective ;

● circuitul informațiilor, modalitățile de analiză și prelucrare ;

● documentele (formularele) ce se întocmesc pentru evidența, păstrarea și transmiterea datelor ;

● răspunderea comandanților pentru buna funcționare a sistemului informațional la toate eșaloanele.

O asemenea reglementare, unitară, nu rezolvă, bineînțeles, de la sine lucrurile. În sistem *trebuie instalate disciplina și ordinea*, pentru ca acesta să-și dovedească utilitatea, să fie viabil.

Informațiile culese trebuie mereu judecate în raport cu indicatorii de caracterizare a problemei liniei de muncă. Circuitul lor este prestabilit, ierarhic și cu știrea comandanților, prin unitățile centrale către conducerea Departamentului securității statului.

Fenomenul infracțional specific și tabloul situației operative nu pot fi cunoscute la adevăratele lor dimensiuni decît printr-o funcționare ireproșabilă a fluxului informațional.

Rolul hotăritor în stabilirea indicatorilor, ca și în asigurarea celorlalte măsuri de perfecționare a sistemului informațional revine unităților centrale, care, datorită viziunii de ansamblu asupra problematicii muncii, au posibilitatea să hotărască asupra datelor sau categoriilor de date care să fie culese în mod sistematic de întregul aparat de profil, pentru a avea în orice moment imaginea cît mai exactă asupra evoluției situației operative în ansamblul ei.

În stabilirea indicatorilor trebuie pornit de la cerința ca prin ei să se asigure datele necesare, de cunoaștere, specifice fiecărei probleme. În același timp, trebuie manifestată atenție pentru a nu se culege date inutile, care în loc să ajute mai mult încurcă.

La baza fixării indicatorilor trebuie să stea prevederile documentelor de partid, ale legilor și ordinelor în vigoare.

Așa, de exemplu, la baza stabilirii indicatorilor pentru cunoașterea situației străinilor cărora li se refuză intrarea în R.S. România vor sta prevederile art. 4 din Legea nr. 25/1969.

Indicatorii de caracterizare a problemelor, specificul acestora își găsesc oglindirea corespunzătoare în documentele de evidență, care vor fi cît mai simple, dar suficient de cuprinzătoare.

Sistemul informațional, zugrăvind veridic tabloul situației operative, trebuie să dea răspunsuri la cel puțin două întrebări :

a) în ce constă problema numărul unu, de strictă actualitate, cu care se confruntă aparatul de securitate ?

b) ce probleme vor fi mîine, sau — altfel spus — care sînt tendințele și evoluția fenomenelor de interes ?

În funcție de răspunsurile la aceste întrebări, nu rămîne decît să fie așezate mijloacele și metodele de muncă — armele noastre — pentru a se realiza sistemul de protecție a valorilor supreme încredințate spre a fi ocrotite, pentru a se preveni, descoperi și lichida infracțiunile ori alte manifestări antisociale.

Căpitan Stelian GHEORGHE

REGIMUL JURIDIC AL CETĂȚENILOR ROMÂNI CU DOMICILIUL ÎN STRĂINĂTATE ; IMPLICAȚII PENTRU MUNCA DE SECURITATE

— consultație —

În ultimii ani, organele de securitate au primit diverse date și informații despre activitatea și faptele unor cetățeni români care au domiciliul în străinătate, dar care — în anumite perioade — vin și locuiesc la rudele aflate în țară. În mai multe cazuri au fost solicitate lămuriri și clarificări cu privire la această categorie de persoane, astfel că prezenta consultație are în vedere tocmai întrebările ce s-au pus în diverse împrejurări.

I. Condiția juridică și modul de dobîndire a calității de cetățean român cu domiciliul în străinătate

1. Reglementarea prin normele de drept a problemei. Unele drepturi și îndatoriri

Normele juridice referitoare la această categorie de persoane sînt cuprinse în actele normative care reglementează regimul de acordare a vizelor și pașapoartelor, precum și în altele — explicate în cele ce urmează — și care se aplică în mod implicit, datorită faptului că nu se fac trimiteri exprese la cetățenii români domiciliați în străinătate.

Potrivit prevederilor Legii nr. 24 din 17 decembrie 1971 *), *„stabilirea drepturilor și îndatoririlor cetățenilor români, a modurilor de dobîndire și de pierdere a cetățeniei române constituie un atribut exclusiv al statului român"*, fapt pentru care în aceeași lege se stipulează expres că : *„în cazul în care un cetățean român este considerat de legea unui stat străin ca avînd cetățenia acelui stat, prevederile legii străine sînt fără efect față de dispozițiile legii române"*. Amintim aici situația unor cetățeni români cu domiciliul în străinătate, stabiliți acolo ca urmare a căsătoriei cu cetățeni străini și care — potrivit normelor ce reglementează cetățenia în țările unde se află — au devenit — prin actul căsătoriei — și cetățeni ai sta-

*) *Legea cetățeniei române*, publicată în *B. of.* nr. 157 din 17 decembrie 1971.

telor respective. Conform legii noastre, *„încheierea căsătoriei între un cetățean român și un străin nu produce nici un efect asupra cetățeniei române a celuilalt soț"*, așa după cum nici *„schimbarea cetățeniei unuia dintre soți nu produce nici un efect asupra cetățeniei române a celuilalt soț"*.

Se impune să subliniem că toți cetățenii români — deci inclusiv cei cu domiciliul în străinătate — au aceleași drepturi și îndatoriri cuprinse în Constituția Republicii Socialiste România și sînt răspunzători, potrivit legii, *„pentru dezvoltarea economică și socială a României, pentru apărarea cuceririlor revoluționare ale clasei muncitoare, ale întregului popor, a suveranității și independenței naționale"*. Toți cetățenii români — indiferent unde au domiciliul — sînt ocrotiți deopotrivă, fără nici o îngrădire sau deosebire pe temeiul naționalității, rasei, sexului sau religiei, ori a modului de dobîndire a cetățeniei române. Și amintim aici că — potrivit legii — este cetățean român și acela care *„s-a născut în străinătate și ambii părinți sau numai unul dintre ei are cetățenia română"*.

Ocrotirea cetățenilor români cu domiciliul în străinătate se realizează prin misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale R. S. România din țările în care cei în cauză locuiesc, sau din țările cele mai apropiate în cazul cînd pe teritoriul respectiv nu avem asemenea reprezentanțe.

În toate cazurile în care cetățenii români cu domiciliul în străinătate se află pe teritoriul Republicii Socialiste România, ei se supun obligațiilor și răspunderilor ce le revin din legislația noastră. Orice încălcare a normelor legale de către aceste persoane trebuie să atragă măsurile de rigoare, fără nici o excepție.

2. Modul de dobîndire a calității de cetățean român cu domiciliul în străinătate

Potrivit Decretului nr. 156/1970 *) privind regimul pașapoartelor, rezolvarea cererilor cetățenilor români pentru stabilirea domiciliului în străinătate este dată în competența Comisiei guvernamentale pentru problemele de pașapoarte și vize. Același act normativ stabilește că *„pașaportul pentru cetățenii români domiciliați în străinătate se emite pentru o perioadă de 1—2 ani; el va putea fi prelungit, succesiv, pentru o nouă perioadă de 1—2 ani, fără a depăși 10 ani de la data emiterii"*. După ieșirea din țară, ei au obligația să se înregistreze la misiunea diplomatică sau la oficiul consular al R. S. România din țara în care își stabilesc domiciliul și să solicite anual vizarea pașaportului. În acest fel se poate realiza și un oarecare control asupra românilor care locuiesc peste hotare. Dealtfel, aceasta este o practică internațională; unele reprezentanțe diplomatice străine din țara noastră solicită Direcției pentru pașapoarte, evidența străinilor și controlul trecerii frontierei situația nominală a cetățenilor proprii care au domiciliul în R. S. România.

Unii cetățeni români au ajuns să domicilieze în străinătate, datorită mai multor cauze, respectiv:

a) Căsătoria cu un străin, prin alegerea domiciliului la soțul (soția) din străinătate.

Articolul 134 din Codul civil prevede că cetățeanul român nu se poate căsători cu o străină și nici cetățeana română nu se poate căsători cu un străin fără autorizația președintelui Republicii Socialiste România. În cererea sa — care se avizează de Comisia guvernamentală pentru problemele de pașapoarte și vize — cetățeanul român va preciza unde își alege domiciliul.

Din considerente de securitate și ordine publică trebuie exercitat un control riguros asupra cetățenilor români cărora li s-a aprobat căsătoria cu străini — cu stabilirea domiciliului în străinătate — dar, care, după aprobare, continuă să stea în țara noastră. Soțul, cetățean străin, devine — în cele mai multe cazuri — un inactiv, înclinat către parazitism sau cu preocupări de speculă comercială, cunoscut fiind că, potrivit Legii nr. 25/1969 privind regimul străinilor, el nu poate fi angajat în muncă decît în anume condiții.

---

*) Publicat în *B. of.* nr. 32 din 12 aprilie 1970, cu modificările aduse și publicate în *B. of.* nr. 110 din 25 sept. 1971 și *B. of.* nr. 187 din 29 nov. 1973.

b) Stabilirea în străinătate în perioada dinaintea primului război mondial și în intervalul dintre cele două războaie mondiale a unor cetățeni români, care au plecat din țară în căutare de condiții mai bune de viață decît cele oferite de regimul burghezo-moșieresc din România.

● Toți cei aflați încă în străinătate, care nu au devenit cetățeni ai acestor state, nu au cerut renunțarea la cetățenia română și nici nu le-a fost retrasă, pot solicita pașapoarte pentru cetățeni români cu domiciliul în străinătate. La fel și foștii cetățeni români care cer redobîndirea cetățeniei române fără a se repatria, cu condiția să nu aibă și cetățenia altui stat.

c) Unii cetățeni români care au plecat în străinătate, după expirarea vizei nu au mai revenit în patrie. O parte dintre ei solicită eliberarea unui pașaport cu stabilirea în străinătate ca cetățean român. Articolul 253 din Codul penal, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 6 din 6 aprilie 1973, incriminează ca infracțiune de refuz al înapoierii în țară:

◆ fapta cetățeanului român care, avînd o însărcinare de serviciu sau de interes obștesc în străinătate, nu se întoarce în țară la terminarea misiunii;

◆ fapta cetățeanului român care are acces la informații, date sau documente strict secrete de importanță deosebită și, plecînd în străinătate, nu se întoarce la expirarea termenului pentru care i-a fost acordată viza.

În practică, avem situații cînd se primesc spre rezolvare cereri ale unor cetățeni români condamnați pentru comiterea infracțiunii de refuz al înapoierii în țară, prin care se solicită aprobarea de stabilire în străinătate cu pașaport de cetățean român. Asemenea cereri nu pot fi aprobate, întrucît a fost nesocotită obligația de a se întoarce în țară la terminarea misiunii sau la expirarea vizei și ar constitui o încălcare a normelor legale. Față de asemenea persoane, statul român poate cere extrădarea în vederea executării pedepsei aplicate, dacă sînt îndeplinite cerințele prevăzute de Legea nr. 4/1971 privind extrădarea.

Cei condamnați sînt urmăriți de organele române pentru executarea pedepsei pînă la împlinirea termenului de prescripție, iar organele de securitate au datoria să întreprindă măsuri corespunzătoare de prevenire a unor acțiuni dușmănoase organizate de aceștia.

● Discutarea de către organele de pașapoarte a cererii unei persoane — condamnată în baza art. 253 Cod penal — de a i se aproba pașaport de cetățean român cu domiciliul în străinătate se poate face numai în cazul cînd hotărîrea de condamnare rămasă definitivă a fost desființată ca urmare a exercitării unei căi de atac extraordinare. De asemenea, discutarea cererii se poate face — în mod cu totul excepțional — în cazul cînd persoana solicitantă a beneficiat de grațiere, pentru motivul că ulterior a dovedit loialitate față de patrie.

● Cetățenii români plecați în străinătate în scop personal sau turistic, care nu au avut acces la informații, date sau documente strict secrete de importanță deosebită și nu s-au mai înapoiat în țară, nu sînt trași la răspundere penală, fapta lor nefiind infracțiune. Aceștia pot solicita — prin intermediul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare române din străinătate — un pașaport pentru a se stabili într-o țară sau alta ca cetățeni români. Comisia guvernamentală pentru problemele de pașapoarte și vize analizează cererile și hotărăște potrivit competenței sale.

d) Plecarea în străinătate cu dorința de a se stabili la rude apropiate sau din alte motive invocate de solicitanți, cu cererea de păstrare a cetățeniei române.

Asemenea solicitări sînt analizate cu toată atenția și sînt rezolvate în spirit umanitar, conform normelor și indicațiilor cunoscute.

II. Mișcarea (circulația) cetățenilor români cu domiciliul în străinătate

Nu vom face o analiză a compoziției sociale a acestei categorii de persoane, a preponderenței motivelor care au stat la baza aprobării de stabilire a domiciliului în altă țară ori a preocupărilor pe care le au cetățenii români cu domiciliul în

străinătate, cu toate că dinamica circulației lor pe teritoriul țării noastre se înscrie în acest context. Evident, cei ce sînt comercianți vor veni mai des, cei care sînt specialiști la diverse firme străine vor sta mai mult timp, cei care vin ca turiști vor viza o arie geografică mai întinsă, etc.

1. Intrarea temporară in țară

Cetățenii români cu domiciliul în străinătate pot tranzita, veni temporar ori definitiv în țară cu condiția să aibă vize corespunzătoare. Vizele se acordă de către misiunile diplomatice sau oficiile consulare române din străinătate, ori de punctele de control pentru trecerea frontierei de stat.

● Prevederile cuprinse în H.C.M. nr. 602/1971 *) privind controlul la trecerea frontierei de stat române, precum și cele din Codul vamal al R. S. România (adoptat la data de 28.XII.1978) sînt aplicabile tuturor persoanelor care trec frontiera română de stat, respectiv străinilor și cetățenilor români, inclusiv celor cu domiciliul în străinătate. Sînt însă unele excepții referitoare la regimul valutar, și anume:

● Decretul nr. 184/1974 cu privire la prima valutară care se aplică la cumpărarea și vînzarea valutelor pentru operațiuni necomerciale, așa cum a fost elaborat inițial, prevedea la art. 2: *„Persoanele cu domiciliul stabil în țări nesocialiste care vin în R. S. România sînt obligate să schimbe o sumă de cel puțin 10 dolari S.U.A. pe zi de ședere în țară, de persoană, sau echivalentul acestei sume în alte valute agreate de Banca Națională a R. S. România"*. În felul acesta și cetățenii români cu domiciliul în țări nesocialiste obțineau o viză de ședere în țară echivalentă cu numărul de zile pentru care efectuau schimbul valutar de 10 dolari S.U.A. pe zi de ședere. Actul normativ mai sus menționat a fost modificat prin Decretul nr. 372 din 9 noiembrie 1976, *exceptîndu-se astfel de la obligativitatea efectuării schimbului valutar:*

a) persoanele de origine română avînd cetățenia străină sau fără cetățenie;

b) persoanele cu cetățenie română domiciliate în străinătate, posedînd pașapoarte românești valabile;

c) persoanele stabilite în străinătate care nu mai posedă pașapoarte românești valabile, dar care nu au renunțat la cetățenia română;

d) părinții, soții și copiii persoanelor prevăzute la literele a—c.

2. Șederea temporară în țară

● Viza ce se acordă în pașaportul cetățeanului român cu domiciliul în străinătate trebuie să corespundă scopului pentru care călătorește în țară. Șederea sa în România trebuie, de asemenea, să se încadreze în limitele valabilității vizei. Rămînerea pe teritoriul țării perioade de timp nelimitate și nejustificate trebuie să pună sub semnul întrebării însuși dreptul de a fi titularul unui pașaport de cetățean român cu domiciliul în străinătate.

● Dacă viza de tranzit — valabilă 72 de ore — este fără echivoc și nu intră în discuție, considerăm că asupra vizei de ședere în țară — peste limita sus-menționată — a cetățenilor români cu domiciliul în străinătate sînt necesare unele precizări, și anume:

● În Decretul nr. 156/1970 privind regimul pașapoartelor, (art. 26 alineat 3) se precizează că *„viza română este: diplomatică, de serviciu, simplă sau turistică, în raport cu natura actului de trecere a frontierei și cu scopul călătoriei"*, precum și faptul că (art. 28) *„viza turistică se acordă străinilor aparținînd statelor cu care Republica Socialistă România nu a încheiat înțelegeri bilaterale pentru desființarea vizelor, precum și cetățenilor români domiciliați în străinătate care doresc să viziteze România ca turiști... Viza turistică dă dreptul de ședere în R. S. România pînă la 60 de zile și va putea fi prelungită, la cerere, pînă la maximum 120 de zile"*.

● Cetățeanul român cu domiciliul în străinătate poate veni în țară și în alte scopuri decît cele turistice, de pildă, în scop personal, pentru soluționarea unor probleme de natură succesorală, căsătorie etc. În astfel de cazuri, de regulă i se va acorda o viză simplă, de intrare-ieșire, cu respectarea prevederilor art. 27 din actul normativ sus-mentionat, în care se prevede că *„valabilitatea vizei române nu poate depăși 6 luni de la data acordării ei"*, excepție făcînd doar cazurile în care s-a stabilit altfel prin înțelegeri internaționale.

3. Ieșirea din R. S. România

Cetățeanul român cu domiciliul în străinătate, venit pentru o ședere temporară în țară, trebuie să părăsească teritoriul R. S. România la expirarea termenului de ședere. Prelungirea sejurului poate fi aprobată numai de către organul competent al Ministerului de Interne. Cererea de prelungire a vizei trebuie să fie motivată, iar cele invocate în cerere să fie pe deplin justificate.

Pentru a se permite ieșirea din România, pașaportul cetățeanului român cu domiciliul în străinătate trebuie să îndeplinească condițiile de valabilitate, și anume: să fie ștampilat și semnat de organul emitent; fotografia titularului de pe pașaport să corespundă cu aspectul său fizic, iar pe aceasta să fie aplicată ștampila sau timbrul sec; să fie valabil sub aspectul perioadei de timp pentru care a fost eliberat. De regulă, toate statele eliberează pașapoarte pe o durată de valabilitate de 1—5 ani, ce poate fi prelungită pînă la o perioadă care să nu depășească 10 ani.

Deși în legislația noastră nu se specifică în mod expres cazurile în care nu se permite ieșirea din România a unui cetățean român cu domiciliul în străinătate, considerăm că se poate face aplicațiunea art. 12 din Decretul nr. 156/1970 privind regimul pașapoartelor, în care se arată că pașaportul eliberat poate fi retras ori anulat cetățeanului român:

a) față de care a început urmărirea penală sau care este trimis în judecată penală;

b) care are debite față de o organizație socialistă sau față de o persoană fizică, iar prin plecarea sa în străinătate încearcă să se sustragă de la plata lor;

c) care prin plecarea sa în străinătate ar putea aduce prejudicii intereselor statului român ori ar afecta bunele relații ale acestuia cu alte state.

În același act normativ se precizează că *„organele Ministerului de Interne sînt obligate să ia măsurile necesare pentru a stabili dacă persoanele care au solicitat sau au primit pașaport se găsesc în situațiile prevăzute în prezentul articol"*.

Respectînd principiul enunțat, potrivit căruia drepturile și obligațiile cetățenilor români cu domiciliul în țară sau în străinătate sînt deopotrivă egale — fără a fi însă identice în anumite situații — considerăm că restricția la ieșirea din România este valabilă, așa cum a fost reglementată, atît pentru cetățeanul român cu domiciliul în țară, dar care călătorește temporar, cît și pentru cel cu domiciliul în străinătate, cu următoarele rezerve:

● În situațiile de la punctele a și b, pașaportul cetățeanului român cu domiciliul în străinătate nu poate fi retras definitiv sau anulat, deoarece în străinătate — cel puțin prezumtiv — are o familie, un loc de muncă, anumite obligații. Deci, după soluționarea definitivă a procesului penal în care este implicat, eventual după condamnarea și executarea pedepsei, dacă dorește să plece la domiciliul său din străinătate, nu vedem de ce ar fi împiedicat s-o facă. Tot așa, dacă se află într-un proces civil (cazul de la lit. b) cu o persoană fizică sau juridică și achită debitul la care a fost obligat, cetățeanului în cauză i se poate permite ieșirea din țară.

Cu privire la situația de la punctul c. — cazul acelui cetățean român titular al unui pașaport pentru cetățeni români cu domiciliul în străinătate, aflat temporar în țară și care prin plecarea sa ar putea aduce prejudicii intereselor statului român ori ar afecta bunele relații cu alte state trebuie prezentat Comisiei guvernamentale pentru problemele de pașapoarte și vize pentru a se pronunța asupra retragerii ori anulării pașaportului.

*) Publicat în B. Of. nr. 67 din 2 iunie 1971.

4. Intrarea definitivă în țară

Cetățeanul român cu domiciliul în străinătate poate veni definitiv în țară numai dacă i s-a acordat viza corespunzătoare de către misiunile diplomatice și oficiile consulare ale R. S. România în străinătate, conform art. 4, pct. 2, lit. h, din H.C.M. nr. 424/1970.

● În baza reglementărilor legale, această categorie de persoane poate reveni definitiv în țară — și poate obține viza menționată mai sus — cu condiția să aibă pașaportul valabil, înregistrat la o misiune diplomatică română din străinătate, cu vizele legale la zi, făcînd astfel dovada unei bune comportări și deci a păstrării cu demnitate a înaltului titlu de cetățean al R. S. România.

● Acela care și-a încălcat îndatorirea de fidelitate față de patrie, a trădat interesele poporului său, va trebui să suporte sancțiunea retragerii cetățeniei române. Sigur că această măsură vizează acele persoane care, aflîndu-se în străinătate, s-au făcut vinovate de fapte ostile față de R. S. România, s-au înrolat în forțele armate ale unui stat străin, fără autorizarea organelor competente ale R. S. România, au ocupat o funcție publică în serviciul altui stat, au plecat în mod fraudulos din țară ori au căzut sub incidența prevederilor art. 19 din Decretul nr. 24/1971. Cetățenia poate fi retrasă numai de Consiliul de Stat al R. S. România.

● Cetățeanul român cu domiciliul în străinătate poate fi încadrat în muncă pe teritoriul țării noastre în calitate de reprezentant sau angajat la firme comerciale și organizații economice străine, autorizate să funcționeze potrivit prevederilor Decretului nr. 15/1971 *).

III. Implicații pentru munca de securitate

Fără a avea pretenția că vom epuiza această problemă, redăm doar unele implicații mai importante și sarcinile ce derivă din ele:

● Contactul cu străinătatea al cetățenilor români care își stabilesc domiciliul într-o țară sau alta poate produce, în mod firesc, o schimbare în atitudinea sau comportarea lor. Necesitatea adaptării la noile condiții politice, economice, sociale ori culturale din țara în care și-au ales domiciliul produce, la unii dintre ei, o metamorfoză în gîndire, în raport direct cu gradul de dezvoltare al țării în care își au domiciliul, sistemul social, poziția geografică etc.

Sigur că, cei mai mulți, indiferent de motivul care i-a determinat să plece, rămîn buni români, contribuind prin activitatea lor la ridicarea prestigiului țării noastre în lume. Unii dintre ei ajung să dețină funcții importante în conducerea unor firme de comerț exterior, contribuind la intensificarea și lărgirea schimburilor comerciale cu întreprinderi românești. Alții activează în cadrul unor reprezentanțe ale firmelor comerciale și organizațiilor economice străine cu sediul în România, care sînt autorizate să funcțoineze în conformitate cu prevederile Decretului nr. 15/1971.

Analizînd situația acestei categorii de persoane — care se prezumă că au o situație materială stabilă, sînt animate de sentimente patriotice, de dragoste și respect pentru țara în care s-au născut și unde probabil vor reveni — am fi înclinați să le considerăm ca nefiind susceptibile de a acționa în detrimentul intereselor țării lor. Știm însă, din experiență., că serviciile de spionaj, cercurile reacționare din străinătate, diverse persoane interesate caută să atragă în solda lor tocmai elemente cu calități și posibilități care să le ofere împrejurări favorabile de a întreține relați apropiate cu întreprinderi, instituții și persoane din România. Pentru cetățenii români domiciliați în străinătate aceste posibilități sînt multiple: cunosc limba și obiceiurile, au numeroase relații în rîndul diverselor categorii de persoane, au acces — prin poziția lor — în unele întreprinderi și instituții, întrețin legături — ce nu li se pot imputa — cu diverși reprezentanți străini etc.

Loialitatea acestora față de patrie, scopurile reale pe care le urmăresc, caracterul relațiilor ce și le creează nu pot fi caracterizate decît în baza unor materiale certe, verificate prin mijloacele muncii informativ-operative.

● O problemă de ordin major ridică acele persoane care, plecate în țări nesocialiste, nu s-au realizat potrivit cu sperantele lor. Unele dintre acestea, din dorința de înavuțire, din spirit de aventură — potrivit voinței lor sau instigate de rude ori cunoscuți de peste hotare — pot să cadă pradă influențelor nocive ale serviciilor străine de informații și ale organizațiilor sau cercurilor reacționare din străinătate. Asemenea elemente pot fi exploatate de reprezentanții unor posturi de radio (*„Europa liberă"*, *„Libertatea"* etc.), ai publicațiilor reacționare, de reprezentanți ai organelor de informații și contraspionaj, cum tot atît de bine ar putea fi folosite — datorită ușurinței cu care pot reveni temporar în țară — pentru culegerea sau verificarea unor date și informații, completarea unor studii despre persoane, instituții sau chiar zone geografice etc.

Măsurile noastre trebuie să vizeze — în toate aceste cazuri — clarificarea operativă și obiectivă a activității și scopurilor urmărite de asemenea elemente față de încercările lor de a „cocheta" cu foștii prieteni și cunoscuți, stabilind preocupările și relațiile lor din străinătate, cît și din țară cu prilejul vizitelor, ca și conținutul și caracterul unor mesaje pe care le transmit în țară prin diverși intermediari.

● Atenție corespunzătoare se impune să se acorde și față de acele elemente care, instigate din străinătate, ajunse aici — între rude și prieteni — încearcă să preamărească modul de viață din Occident, îndeamnă la emigrare, exercită — în diverse forme — o influență nocivă.

Măsurile noastre față de asemenea elemente trebuie să fie energice, hotărîte și — de la caz la caz — să se facă propuneri care să ducă la neutralizarea și curmarea unor astfel de activități. Ca și în alte cazuri, și în acestea se impune să dovedim mai mult curaj și operativitate, știind că normele în vigoare ne permit să luăm măsurile cele mai diversificate.

● Pentru a masca activitatea ostilă, unele elemente din rîndul acestei categorii de persoane se dedau și la așa-zise acțiuni de „drept comun", ocupîndu-se cu trafic de valută, comercializarea unor obiecte străine, vînderea de obiecte — cumpărate din magazinele cu plata în valută — la preț de speculă etc. Asemenea preocupări nu trebuie să ne scape, iar în cazul cînd se stabilește doar o activitate de acest gen se impune să sesizăm cu operativitate organele de miliție.

● În practică pot fi întîlnite cazuri de cetățeni români cu domiciliul în străinătate, care sînt și titularii unor pașapoarte emise de statul în care locuiesc. Ajunși pe teritoriul țării noastre, unii dintre ei sînt tentați să se folosească de pașaportul românesc sau de cel străin — în raport de împrejurări — dar mai ales de cel străin pentru a obține avantaje sau pentru a se sustrage de răspundere penală în cazul comiterii unor infracțiuni. Asemenea situații se impun a fi depistate și a nu admite cetățeanului român cu domiciliul în străinătate de a se folosi de pașaportul străin, încălcînd astfel normele privind cetățenia română.

● Sînt și situații în care unii cetățeni români cu domiciliul în străinătate, odată ajunși pe teritoriul țării noastre „uită" să mai plece, rămînînd îndeosebi la rude. Asemenea cazuri s-au întîlnit, indivizii respectivi aducînd zeci de justificări și motive, dar în prea puține dintre ele s-au obținut date certe că au preocupări a

*) A se vedea și modificările aduse prin *Decretul nr. 243/1977*, publicat în *B. of.* nr. 76 din 28 iulie 1977.

căror clarificare este de competența organelor de securitate. Elementele din această categorie trebuie identificate, hotărîndu-se în fiecare caz măsura legală. De regulă, trebuie determinate să se conformeze prevederilor legii, respectiv să plece în termenul înscris pe pașaport sau să renunțe — potrivit procedurii — la plecarea în străinătate. În astfel de situații, vom analiza și primordialitatea intereselor noastre în raport cu dorințele și interesele unor asemenea elemente, evaluînd dacă măsura prelungirii șederii în țară se justifică sau nu.

Lt. col. **Ghinea CRĂCIUN**

PSIHOLOGIE-SOCIOLOGIE-CRIMINOLOGIE

Noțiuni de psihiatrie judiciară. Sarcini ce revin organelor de securitate pentru prevenirea actelor și faptelor ce pot fi săvîrșite de bolnavii psihic periculoși

— consultație —

Articolul 48 din Codul penal prevede că *„nu constituie infracțiune fapta prevăzută de legea penală, dacă făptuitorul, în momentul săvîrșirii faptei, fie din cauza alienației mintale, fie din alte cauze, nu putea să-și dea seama de acțiunile sau inacțiunile sale ori nu putea fi stăpîn pe ele"*.

Cele de mai sus indică existența unui sector disciplinar, specializat în identificarea unor astfel de situații și care este psihiatria judiciară. Interesîndu-se de influențele unor tulburări mintale asupra comportamentelor deviante, *„psihiatria judiciară cercetează devierile psihice, studiind caracterul și cauza îmbolnăvirii cu scop preventiv și terapeutic, problema principală fiind cercetarea acestor tulburări în raport cu problemele legislației dreptului penal și civil"* [1]).

Putem deci sublinia că psihiatria judiciară se ocupă de totalitatea manifestărilor patologice ale bolnavului psihic; ea trebuie să stabilească *„starea psihică a unui individ care a comis fapte penale, să precizeze exact diagnosticul, adică să stabilească boala psihică și tratamentul pe care-l necesită, dacă actul infracțional este consecința unor tulburări sau boli psihice și, în fine, dacă individul care a comis fapta penală poate să participe la judecată și dacă poate să fie închis și să-și execute pedeapsa"* [2]).

Responsabilitate și discernămînt.

Fără a simplifica problematica teoriei și practicii psihiatriei judiciare, ne vom opri asupra unor noțiuni fundamentale referitoare la responsabilitate, stare de vinovăție și discernămînt.

În articolul 17 din Codul penal se precizează că *„infracțiunea este fapta care prezintă pericol social, săvîrșită cu vinovăție și prevăzută de legea penală"*. De aici se desprinde cu ușurință concluzia că personalitatea umană este privită în permanentă relație cu valorile fundamentale

[1]) Gh. Dănescu, E. Tomorug — *Probleme judiciare în psihiatrie* — Ed. medicală, București — 1973, pag. 49.

[2]) Ibidem, pag. 49.

(statul, proprietatea socialistă, ordinea de drept, persoana și drepturile ei), iar poziția psihică față de acestea constituie o trăsătură esențială a infracțiunii, respectiv vinovăția.

Psihologia stabilește că o persoană ce dispune de maturitate psihică, structură caracterială armonioasă și are conștiința valorilor sociale în care se integrează, prezintă responsabilitate juridică.

În situația bolnavilor psihic, atunci cînd expertiza dovedește lipsa de discernămînt, făptuitorul este iresponsabil din punct de vedere juridic, iar fapta sa nu întrunește una din trăsăturile esențiale ale infracțiunii — vinovăția.

Discernămîntul reprezintă o funcție psihică de sinteză și este exprimat concret de capacitatea subiectului de a concepe planul unei acțiuni, ordinea etapelor desfășurării ei, consecințele care decurg din săvîrșirea ei.

Deși lucrurile se exprimă simplu, această stare psihică — discernămîntul — este dictată de structura personalității subiectului, de structura conștiinței, de gradul de luciditate în momentul comiterii faptei. Dacă dreptul operează sistematic cu două coordonate — *responsabilitate-iresponsabilitate* — noțiunea de discernămînt exprimă psihologic faptul că se poate vorbi de grade variabile ale acestei stări psihice. De precizarea *structurii discernămîntului*, în cea mai mare măsură este angajat *gradul de luciditate al conștiinței* sau momentul de conștiență al comiterii faptei, implicație directă a activității psihice bazale — activitatea nervoasă superioară.

La modul general, capacitatea de a decide poate fi estimată după comportamentul și conduita în actele sociale desfășurate anterior, care vin să confirme o structură de personalitate cu funcții de sinteză psihică normal elaborate, episodic sau permanent deficitare. Iată de ce pentru *„...ca un act antisocial să fie considerat ca simptom de boală* — și nu ca încălcare a legii — *el trebuie să fi fost comis de o persoană cu grave deficiențe psihice în care capacitatea sa de a acționa liber să fi fost puternic influențată sau chiar anulată; să nu fi acționat în cunoștință de cauză, ci cu voința paralizată de tulburările sale psihice"* [3]).

Așa cum este organizat cîmpul de conștiință, se pot distinge patru nivele ce pot exprima structura conștiinței: 1. *conștiința elementară*, care asigură nivelul de veghe, de vigilență, de prezență temporo-spațială sau cadrul funcțional; 2. *conștiința operațional logică*, prin care procesele intelectuale, perceptuale și de gîndire au coerență și reflectă obiectiv realitatea; 3. *conștiința axiologică* de opțiune a valorilor după criteriile sociale curente; 4. *conștiința etică*, prin care subiectul este capabil să discearnă binele și răul pe care faptele sale le pot aduce societății.

Cele patru nivele de structurare a conștiinței *vor fi analizate în toate cazurile de săvîrșire a unor fapte antisociale* și care vor putea exprima disfuncția acestor structuri și implicit grade de abolire a discernămîntului. Așadar, din această perspectivă, noțiunea de *bolnav psihic* trebuie să elimine caracterul extensiv și reprezentarea comună despre bolnavul periculos, anulînd confuziile prin care apartenența la o entitate psihiatrică curentă conferă automat și o informație echivalentă asupra discernămîntului. Se recunoaște deci că discernămîntul nu este evaluat prin gravitatea teoretică a bolii în sine; personalitatea, conduita, nivelul de conștiință al bolnavului, fazele evoluției bolii sale sînt factorii de estimare ai discernămîntului.

Individualizarea strictă a cazurilor, cunoașterea atitudinilor și comportamentelor bolnavilor psihic cu grad de periculozitate socială ridicat sînt posibile avînd în vedere cîteva puncte de referință caracteristice anumitor boli psihice. Gradul de periculozitate al comportamentului deviant este indicat la modul potențial general de apartenența la o anumită boală psihică, dar este exprimat direct de *„intenția subiectivă, de mobilurile actului, de antecedentele psihopatologice ale persoanei, de gradul de discernămînt al personalității, de degradarea vieții sale etice"* [4]).

Structuri comportamentale patologice

Dincolo de modul direct de observare comună a manifestărilor psihopatologice sesizabile (comportament agresiv, impulsiv), psihiatria judiciară clasifică (sistema-

[3]) Tiberiu Vlad, Cristian Vlad: *Psihologia și psihopatologia comportamentului* — Ed. militară, București — 1978, pag. 89.

[4]) T. Brînzei, Gh. Scripcar, T. Pirozynski: *Comportamentul aberant în relațiile cu mediul*, Ed. „Junimea", Iași — 1970, pag. 161.

tizat) comportamentele antisociale după apartenența lor la anumite grupări de boli: *oligofrenie, psihopatie, nevroze, psihoze.*

Nedezvoltarea personalității.

Aceasta apare în toate gradele de oligofrenie (din limba greacă: oligos – puțin, phren – minte). Formele de manifestare, criteriile de clasificare — variate și numeroase — nu permit decît o prezentare generică. După gradul de nedezvoltare a proceselor psihice se deosebesc trei forme clinice principale. Ne vom opri doar la una dintre ele, respectiv la debilitatea mintală care se caracterizează printr-o insuficientă capacitate de analiză și judecată și prin deficiența funcțiilor de cunoaștere. Infracțiunile pe care le pot comite cei din această categorie sînt, de regulă, cele prin violență: *infracțiunile împotriva persoanei, provocarea de incendii sau chiar acte de diversiune.*

Comportamental, individul suferind se evidențiază prin lipsă de autonomie în adaptare, soluții stereotipe în situații conflictuale și lipsă de afectivitate. Reacțiile antisociale ale celor bolnavi sînt marcate evident de deficitul mintal, mobilul este sărac, redus, precauțiile în săvîrșirea actelor aproape lipsesc (furturi comise la vedere sau furturi de obiecte fără valoare, satisfăcînd prin aceasta unele dorințe sau sugestii). Reiese adesea că debilul mintal nu este decît executantul, deci și instrumentul unei agresiuni induse sau numai sugerate.

Aceste trăsături distincte și esențiale, sugestibilitatea, impulsivitatea, lipsa de judecată sînt cu atît mai pregnante în actele antisociale cu cît debilitatea este mai profundă, iar excitația provocată de ingestia de alcool îi face pe acești bolnavi pretabili la reacții antisociale marcate de o descărcare bruscă a tensiunii emoționale, facilitată de instabilitatea instinctivo-afectivă.

Fiind sugestibil, credul, acceptînd cu naivitate și pasivitate influența — uneori indirectă — a celor din jur, bolnavul din această categorie poate deveni încăpățînat, agresiv și răzbunător. În această stare se poate ușor concluziona că un bolnav oligofren (debilitatea mintală fiind o formă clinică a oligofreniei) *ar putea fi folosit de persoane interesate pentru comiterea unor infracțiuni grave ce intră în competența organelor de securitate,* situație din care se deduce însă că inițiatorul este în mod cert în deplină responsabilitate și l-a instigat pe făptaș pentru a comite infracțiunea, speculînd situația că fiind bolnav nu ar fi în atenția organelor de securitate.

Comportamentul nevrotic.

Deși sînt de o mare complexitate simptomatică, tulburările de comportament nevrotic au caracteristici comune; între altele, personalitatea bolnavului păstrează o anumită identitate de sine și — cel puțin teoretic — acești bolnavi psihic sînt responsabili din punct de vedere penal. Bolnavul nevrotic păstrează — chiar într-un mod acut — sentimentul de conștientizare, sentimentul de trăire afectivă, stările de incertitudine și neliniște determinînd un comportament aberant dar care este trăit conștient.

Manifestările aberante de conduită — atunci cînd au loc — sînt declanșate pseudoautomatic, izolat, ca urmare a slăbiciunii iritative. Unele forme clinice nevrotice se pot manifesta prin *comportamente impulsive* cu descărcare emoțională spontană, bolnavul păstrînd conștiința și caracterul morbid al tulburărilor sale.

Ca și în toate celelalte cazuri, în cel al nevroticilor se impune *cunoașterea permanentă a comportamentului,* iar în situația comiterii unor fapte penale se impune o atenție deosebită efectuării expertizei, singura în măsură să se pronunțe asupra discernămîntului.

De reținut este faptul că, de regulă, *elementele nevrotice sînt conștiente de faptele pe care le comit,* dar trebuie avut în vedere că stările de obsesie sub care se desfășoară un comportament nevrotic conservă, în general, discernămîntul, bolnavul trăiește lucid fenomenul morbid. Sentimentul de înfrîngere și o structură de personalitate mai imatură îl fac dependent în trăirile sale subiective.

Comportamentul psihopatic.

Personalitatea bolnavilor din această categorie este disarmonică, semnificativă fiind manifestarea exagerată a anumitor înclinații, cu un comportament instinctivo-emoțional nestăpînit. În aceste cazuri, capacitatea de cunoaștere și de prevedere a consecințelor actelor comise nu este absentă; *bolnavii psihopați săvîrșesc acte infracționale cu discernămînt,* în mod premeditat, urmărind — de cele mai multe ori — satisfacerea unor interese personale, materiale sau de altă natură.

Reacțiile antisociale sînt declanșate cu ușurință, forma de manifestare fiind comportamentul instabil și excesiv de iritabil. Aceștia pot comite acte de *agresiune, de diversiune, atentate, crime, denunțuri calomnioase, falsificări de acte.* Caracterizați printr-o mare intoleranță la frustrări, declanșînd reacții conflictuale în mediul unde își desfășoară viața, fiind iritabili și impulsivi, avînd un slab control instinctivo-afectiv, bolnavii psihopați prezintă un dezechilibru al personalității care le creează dificultăți de adaptare. Etichetați în mod curent sub denumirea de *„oameni problemă",* datorită modului particular de a reacționa și de a gîndi, bolnavii psihopați cunosc grade variate de accentuare a acestor trăsături, care pot merge de la stări de emotivitate, pasivitate, pînă la excitabilitate excesivă și fanatism impulsiv. De regulă, psihopații sînt rigizi, lipsiți de maleabilitate, neadaptabili la situație. Ei își impun propriile tendințe și nu sînt influențați de împrejurări sau de terțe persoane. Vina nereușitei lor va fi aruncată întotdeauna asupra celorlalți oameni sau a împrejurărilor și niciodată asupra lor înșiși.

Din cele arătate se desprinde concluzia că un psihopat — prin aceea că execută faptele în mod lucid, cu voință, cu posibilitatea de a prevedea rezultatele pe care și le dorește — este foarte periculos, el fiind capabil să comită oricare dintre infracțiunile date în competența organelor Ministerului de Interne. Desigur, factorul subiectiv de voință este de regulă al său și mai rar al unei alte persoane care să-l poată influența ori folosi, datorită rigidității sale, a unei „personalități" excesive.

Comportamentul psihotic.

Caracteristica generală este structurarea patologică a personalității; în planul gîndirii, structura calitativă este normală, însă în actele ce implică un spirit critic performanțele sînt mai scăzute.

Termenul de psihoză discordantă — folosit în aceste cazuri — este legat de faptul că acesta reflectă ceea ce este mai observabil, dar și esențial pentru acești bolnavi, și anume: lipsa de concordanță a conduitei lor, care poate merge pînă la acte absurde, bizare ce pot fi expresia simbolică a unor nevoi, a unor dorințe nelămurite sau o formă de manifestare a agresiunii.

Astfel, *mania* — ca boală psihică — se caracterizează prin euforie, fugă de idei și excitație motorie. În comportamentul său aberant, maniacul poate comite acte grave, *omor și delincvențe sexuale, furturi, înșelătorii, dezordini, nesupunere, insulte grave.* Bolnavul are o bună dispoziție pronunțată, iar în accesele de furie maniacală trece la acte de natură impulsivă, fără deliberare.

În psihozele schizofrenice, predominant este aspectul gîndirii autiste, stranii, alături de discordanța ideo-afectivă. Procesele psihice sînt de multe ori integre dar disociate, între ele neexistînd o legătură de sinteză, de unde și lipsa de concordanță între individ și mediu.

Pentru psihiatria judiciară problema schizofreniei este deosebit de importantă, deoarece un număr mare de bolnavi se află în afară de spital, depistarea și diagnosticarea lor fiind mai dificile în formele neclare, diagnosticul punîndu-se — de obicei — după comiterea unor infracțiuni ce au un caracter bizar, absurd, nemotivat. Aceștia pot comite crime — cu sînge rece și cu mult calm — cu pregătire minuțioasă, dar pot îmbrăca și caracter de impulsivitate, bolnavii acționînd fără deliberare și fără să se gîndească la consecințe.

Psihoze delirante.

În psihozele delirante, între trăsăturile de personalitate se detașează orgoliul exagerat, convingerile nestrămutate ce au o structurare paranoică, sentimentul de a fi urmărit, împiedicat spre autovalorizare.

Avînd exacerbate amorul propriu, susceptibilitatea, bolnavul este interpretativ, verifică personal cu minuțiozitate și din umbră pe cei *„vinovați"* de eșecurile sale. El devine procesiv și caută în fiecare întîmplare argumente ce au o aparență plauzibilă pentru a-și confirma și susține propriile lui opinii. Deși poate da impresia că este energic și activ, în realitate combativitatea lui nu îl face să avanseze, semnalîndu-se o perseverare profund inadecvată, neadaptativă. Avînd o motivație delirantă și meditînd îndelung răzbunarea, *bolnavii paranoici pot comite infracțiuni* ce prezintă *caracter premeditat.* În faza cînd delirul este sistematizat și atitudinea critică față de propriile idei este diminuată pot săvîrși cu ușurință *agresiuni, insulte în proporții mari, tentative de crimă, atentate, acte de diversiune, pot redacta memorii și scrisori* prin care să învinuiască și să încerce compromiterea unor persoane nevinovate. Sînt capabili *să scrie și să expedieze anonime* ori să-și deghizeze scrisul în aceleași scopuri.

Acești bolnavi fiind interpretativi și revendicativi — sistematizînd cronic delirul

— prezintă un comportament aberant social prin fixaţia agresivităţii faţă de anumite persoane. Cu prilejul efectuării unor expertize psihiatrice, la 100 de bolnavi paranoici ce au comis infracţiuni s-a stabilit că 38 dintre ei au comis agresiuni şi insulte, 34 au fost autori ai unor scrisori, memorii şi denunţuri, 18 au comis tentative de crime şi crime, iar 10 au comis furturi, falsuri şi înşelăciuni.

Avind o fixaţie de cele mai multe ori bine identificată în persoana unora despre care cred că sint „persecutanţi", asemenea bolnavi umblă — de obicei — înarmaţi (cuţite şi alte corpuri tăioase şi contondente) şi pot să-i atace oricind pe „duşmanii" lor, avind convingerea că sint în „apărarea drepturilor lor". Faţă de aceşti bolnavi se impune aplicarea măsurilor de siguranţă.

Comportamentul epileptic.

Caracteristica comportamentală este apariţia bruscă şi tendinţa de repetare a unor crize convulsive ce cuprind atit manifestări neurologice, cit şi psihiatrice. Aceste crize sint frecvent însoţite de o alterare a lucidităţii conştiinţei în grade diferite.

Fără să intrăm în amănunte referitoare la clasificarea şi varietatea acestor manifestări epileptice, precizăm citeva aspecte definitorii pentru personalitatea acestor bolnavi. Gindirea lor este lentă şi greoaie, aplecată excesiv asupra amănuntelor — de multe ori lipsite de importanţă în raport cu ceea ce li se cere — fiind incapabili de concizíune. În plan comportamental se remarcă o mare oscilaţie între lentoare şi impulsivitate, o pronunţată susceptibilitate, tendinţă la agresivitate de cele mai multe ori îndreptată contra persoanei. Prezentind o mare sensibilitate la ingestia alcoolului, epilepticii pot săvirşi infracţiuni variate, între care: *fals, dezertare, tentativă de trecere frauduloasă a frontierei, acte de diversiune prin explozii şi incendii, acte de sabotaj* etc.

*

Acte infracţionale ce prezintă pericol social pot săvirşi şi alte grupe de bolnavi psihic. Astfel, în cazul traumatismelor craniocerebrale, se observă tulburări de comportament ce pot avansa pină la săvirşirea de fapte grave. Bolnavii psihic cu paralizie generală progresivă prezintă o excitabilitate exagerată, sint certăreţi şi aduc frecvent insulte celor din jur. În tulburările psihice de involuţie, bolnavii au un spirit critic diminuat ce se manifestă pe fondul unor modificări lente de personalitate; aceştia devin din ce în ce mai inadaptabili, duşmănesc pe cei din jurul lor, se erijează în lideri, propun pretinse reforme.

Cadrul juridic care reglementează problema bolnavilor psihic. Sarcini ce revin organelor de securitate pentru prevenirea actelor şi faptelor ce pot fi săvirşite de bolnavii psihic periculoşi

Fiind evidentă probabilitatea ca bolnavii psihic periculoşi să comită fapte antisociale, în legile statului nostru s-au prevăzut mijloace preventive de apărare a societăţii, instituindu-se măsuri de siguranţă.

● Astfel, în art. 111 din Codul penal se precizează că *„măsurile de siguranţă au ca scop înlăturarea unei stări de pericol şi preîntîmpinarea săvirşirii faptelor prevăzute de legea penală"*. Evident, pentru luarea măsurilor în cauză se are în vedere existenţa reală a unei stări de pericol în scopul prevenirii comiterii faptelor prevăzute de legea penală. În cazul bolnavilor psihic, starea de pericol o reprezintă tocmai starea sănătăţii lor psihice, măsura luîndu-se în baza art. *112* literele *a* şi *b* care prevăd obligarea la tratament medical şi, respectiv, internarea medicală. În conformitate cu prevederile alineatelor 2 şi 3 ale art. *111* din Codul penal, aceste măsuri *„se iau faţă de persoanele care au comis fapte prevăzute de legea penală"* dar se pot aplica şi în situaţiile cînd *„făptuitorului nu i se aplică o pedeapsă"*, deci instanţa urmînd să pronunţe doar internarea într-o clinică de specialitate.

● În alte situaţii, cînd făptuitorul este bolnav mintal şi se află într-o stare care prezintă pericol social, în baza art. *114* din Codul penal se poate lua măsura internării sale într-un institut medical de specialitate — pînă la însănătoşire — atit în cursul urmăririi penale, cit şi al judecăţii.

Varietatea de manifestări psihopatologice a bolnavilor psihic face dificilă raportarea lor la un sistem special şi unitar de măsuri cu caracter general pe linia prevenirii faptelor antisociale, în afara celor prevăzute de normele legale în vigoare. Este bine însă să se cunoască faptul că în raport cu capacitatea de a comite fapte antisociale, bolnavii psihic au fost categorisiţi în trei stadii de manifestare, respectiv de: a) *potenţialitate teoretică*; b) *periculozitate iminentă*; c) *periculozitate dovedită*. Măsurile noastre trebuie să se circumscrie în aceste stadii.

● În stadiul de profilaxie psihiatrică — în spitale, policlinici şi laboratoare de sănătate mintală — este necesară o cunoaştere exactă a problemelor cu conţinut psihiatric, dar prioritar a bolnavilor ce pot prezenta potenţialitate de a comite fapte antisociale. Aceasta presupune ca toate unităţile interesate să aibă o evidenţă clară, exactă, a acestor bolnavi. De asemenea, este necesar ca această evidenţă să fie completată cu materiale oficiale (din spitale şi policlinici de specialitate) din care să rezulte stadiul şi evoluţia unora dintre bolnavii psihic periculoşi şi, la nevoie, să fie cunoscute şi relaţiile lor pentru a putea prevede şi preveni acţiunile eventualilor instigatori ce i-ar putea determina pe cei bolnavi să comită fapte ce pot prezenta pericol social.

● Apreciem că ar fi util ca — în baza datelor de cunoaştere — să se întocmească în cazul fiecărui bolnav psihic periculos un portret al potenţialităţii antisociale şi — în raport cu aceasta — să se hotărască măsurile de supraveghere ce se impun.

● Este necesar ca în procesul muncii să fie depistaţi şi alţi bolnavi psihic, necuprinşi în evidenţe, pentru a fi cunoscuţi şi a se putea preveni eventualele lor acte antisociale.

● În acest stadiu de potenţialitate, în cazul unor acţiuni de amploare cu participare de mase sau grupuri extinse (mitinguri, adunări populare), ca şi în cazul cînd sint instituite restricţii de pătrundere în locuri şi zone deschise sau limitate ca acces, se impune izolarea bolnavilor psihic sau adoptarea unor măsuri care să facă imposibilă pătrunderea acestora. Este necesar să se cunoască dacă bolnavii psihic — ce interesează într-un anumit timp organele de securitate — au primit asistenţă medicală ambulatorie, în caz contrar fiind necesar să se întreprindă măsuri conform normelor legale care reglementează această problemă.

● În eventualitatea unor manifestări în public, bolnavii trebuie izolaţi de urgenţă; aceasta implică multă operativitate, întrucit bolnavul psihic, aflat în această fază, sub impulsul stării patologice poate comite acte deosebit de grave.

● Stadiul de periculozitate manifestă coincide cu poziţia medico-legală. În această fază — cînd bolnavii psihic au comis acte antisociale — făptuitorii vor fi supuşi măsurilor de siguranţă ce se pot institui în conformitate cu prevederile din Codul penal care se referă la tratamente obligatorii şi, respectiv, internarea în clinici de specialitate.

● Din măsurile de siguranţă care se întreprind trebuie să rezulte caracterul umanitar al acestora, faptul că persoana respectivă este *bolnavă psihic* şi se impune a fi protejată pentru a nu săvirşi fapte antisociale. Ridicăm această problemă şi în ideea de a demonstra, prin măsurile noastre, că ele sint obiective şi necesare, astfel încît să nu se lase posibilitatea interpretării că psihiatria ar fi folosită ca pretext de represiune, fapt vehiculat de unele cercuri reacţionare din străinătate.

Cunoaşterea şi aprofundarea unor elemente de psihopatologie comportamentală a bolnavilor psihic fac posibilă descifrarea potenţialităţii antisociale a acestora şi permit luarea unor măsuri adecvate, în cooperare cu alte instituţii specializate, în scopul prevenirii comiterii de fapte antisociale de către această categorie de persoane.

Locotenent-major **Mihai PUIU**

Experiența muncii de securitate în rîndul străinilor veniți la studii sau ca lectori la *Institutul de învățămînt superior din Bacău* evidențiază faptul că integrarea studenților în prevederile regulamentelor universitare și, în general, în cerințele ordinii de drept din țara noastră se face mai anevoios, datorită mediilor de mare diversitate din care provin, a educației sau concepțiilor deosebite ce le au. Uneori, la nivelul anumitor grupuri sau fracțiuni naționale se creează stări de încordare, de tensiune, pe motive de ordin politic, ideologic ori religios, îndeosebi ca urmare a unor conflicte în zonele de origine și a altor evenimente internaționale.

În rezolvarea problemelor ridicate în astfel de împrejurări pornim întotdeauna de la înțelegerea temeinică a unor atari particularități, pentru a fi în măsură să acționăm cu cît mai multă eficiență în scopul prevenirii și combaterii oricăror acțiuni periculoase.

DIN EXPERIENȚA NOASTRĂ

Unele rezultate şi concluzii din munca de securitate desfăşurată în rîndul studenţilor şi lectorilor străini

I. Forme, metode și mijloace de acțiune folosite de unele persoane din rîndul străinilor aflați la studii sau ca lectori în Bacău pentru inițierea unor activități ostile

Din supravegherea și urmărirea informativă a studenților și lectorilor străini a rezultat că în activitatea dușmănoasă desfășurată de unele persoane din rîndul acestora se recurge la o diversitate de forme, metode și mijloace, dintre care mai frecvent folosite sînt următoarele :

1. Desfășurarea unor activități de diversiune ideologică, de denigrare a politicii și realizărilor statului român și de instigare la alte acțiuni ce contravin intereselor țării noastre.

Cu astfel de activități au fost semnalați în special anumiți studenți marocani, palestinieni, irakieni, gabonezi ș.a., precum și unii lectori străini, care *au manifestări denigratoare la adresa politicii partidului și statului nostru*, fac apologia modului de viață occidental, încearcă să întreprindă acțiuni de îndoctrinare ideologică, fie prin comentarii tendențioase, fie prin înmînarea — studenților și profesorilor români — de materiale de propagandă de la bibliotecile din Capitală ale țărilor occidentale, cu indicația de a le asigura o difuzare largă și cît mai discretă și cu recomandarea de a vizita personal aceste biblioteci.

S-au obținut informații care au evidențiat și preocupările unui student libanez și ale unui lector străin de a instiga la evaziune anumiți cetățeni români, atît în mod direct, prin încercarea de a procura pașapoarte și prin promisiuni de sprijin material în străinătate, cît și prin prezentarea lumii occidentale într-o lumină care să trezească astfel de intenții.

2. Culegerea de date și informații secrete din diferite domenii.

Este o formă de activitate ce s-a manifestat tot mai pregnant în ultimii ani și s-a concretizat în *interesul unor studenți străini pentru date și informații secrete* din județ, în legăturile informative pe care unii dintre aceștia le au cu ambasadele statelor de unde provin, îndeosebi ale Irakului, Siriei, Libiei și Israelului. În cazul unui student gabonez care era interesat să obțină date cu caracter militar și economic, în special despre Întreprinderea de avioane din Bacău și despre activitatea de cercetare în fizica atomică, cu sprijinul Direcției a III-a și al Serviciului „D" am întreprins măsuri de infiltrare a unei surse ce i-a „furnizat" informații menite să-l dezinformeze.

S-a stabilit, de asemenea, că *activitatea studenților și lectorilor străini de culegere de date și informații din diferite domenii este dirijată de diplomații-spioni conaționali*, care îi instruiesc în acest sens, participă la mese unde profesorii români invitați sînt exploatați informativ ș.a.

La cererea acestor diplomați se întocmesc rapoarte de cunoaștere și studiu asupra anumitor profesori și studenți români, cum au fost cele găsite cu prilejul unei percheziții secrete care s-a făcut în camera unui lector străin.

Pentru obținerea sau verificarea anumitor date, lectorii străini folosesc, pe lîngă exploatarea informativă a unor studenți români pe care și-i apropie prin diferite metode, și procedeul punerii în discuție, în particular, cu cîte un student, sau chiar la cursuri, a unor probleme ce prezintă interes pentru ei.

3. Încercări de organizare a unor grupări sau inițierea de acțiuni extremist- teroriste, protestatare, turbulente ori de dezordine.

Faptul că în ultimii patru ani am identificat printre studenții străini din Bacău peste 40 de persoane care au făcut parte din organizații extremiste, unele chiar participînd, pînă la venirea în România, la acțiuni de această natură denotă că există realmente pericolul punerii la cale a unor astfel de încercări. Semnificativ în acest sens este cazul unui student palestinian despre care s-a stabilit că a făcut parte dintr-un comandou ce a comis un atentat la un hotel din Tel Aviv și că la Bacău a fost principalul organizator al unor acțiuni de protest, de boicot mai ales cu prilejul venirii în țara noastră a unor personalități din Orientul Apropiat.

În urma unor percheziţii secrete s-au găsit la acesta instrucţiuni referitoare la modul cum să-i organizeze pe studenţii palestinieni, ce măsuri să ia pentru conspirarea acţiunilor şi cum să efectueze transmiterea în secret a comunicărilor etc. Acest student a fost remarcat şi ca unul dintre principalii organizatori şi conducători ai acţiunii ce a avut loc la sediul Ambasadei Egiptului din Bucureşti. Despre un alt student palestinian s-a stabilit că este un bun cunoscător al armamentului, că a participat la atacul Ambasadei Egiptului din Atena, continuînd să menţină legătura cu doi membri ai comandoului ce a comis acest atentat şi că la Bacău a iniţiat acţiuni provocatoare la adresa studenţilor din Israel.

Nu de puţine ori, făcîndu-se ecoul unor frămîntări şi evenimente politice din ţările de origine, o serie de studenţi străini din Bacău *şi-au manifestat intenţia de a organiza demonstraţii*, au refuzat să se prezinte la cursuri, au redactat materiale cu conţinut provocator, denigratoare, de protest împotriva unor personalităţi politice care ne-au vizitat ţara. Chiar în cursul acestui an de învăţămînt s-au prevenit în 9 cazuri intenţiile unora de a angaja masa de studenţi străini la acţiuni provocatoare şi de dezordine, între care şi cu prilejul turneului Teatrului evreiesc de stat din Bucureşti la Bacău.

Principalii incitatori în astfel de cazuri s-au dovedit a fi unele persoane cu influenţă în rîndul studenţilor străini, precum şi anumite ambasade, în special ale Irakului şi Siriei, care i-au stimulat cu bani pe cei ce au fost mai activi, au difuzat materiale de propagandă împotriva acordurilor de pace egipteano-israeliene ş.a.

Ca urmare a unor nemulţumiri legate de structura procesului de învăţămînt, de condiţiile de cazare, masă sau bursă, precum şi de anumite măsuri justificate de sancţionare a unor studenţi străini de către conducerea institutului *s-au înregistrat şi acţiuni de protest şi de dezordine*. Aşa a fost cea iniţiată de studenţii gabonezi care, nefiindu-le satisfăcută cererea de a li se acorda bursa în bani, au refuzat să se prezinte la cursuri şi s-au baricadat în cămin. Această acţiune a determinat o stare de tensiune deosebită, care a degenerat în acte cu caracter huliganic şi de dezordine. Pentru prevenirea în viitor a unor astfel de manifestări, 13 dintre studenţii gabonezi participanţi la acţiune au fost exmatriculaţi.

II. Unele aspecte referitoare la munca de securitate desfăşurată în rîndul studenţilor şi lectorilor străini din Bacău

Conform atribuţiilor ce ne sînt date prin lege şi în baza ordinelor conducerii Departamentului securităţii statului, în rîndul studenţilor şi lectorilor străini de la Institutul de învăţămînt superior din Bacău desfăşurăm în mod organizat activităţi de supraveghere şi urmărire informativă, pentru cunoaşterea, prevenirea şi combaterea oricăror acţiuni ale acestora care contravin intereselor statului român.

Pe primul plan al întregii noastre activităţi am situat *munca cu reţeaua informativă*. În procesul de creare a acesteia ne-am orientat cu prioritate asupra unor categorii de persoane cum ar fi : cadrele didactice ce conduc grupele de studenţi străini ori care predau diferite discipline din programa anului pregătitor sau de la catedrele unde funcţionează lectorii străini ; studenţii români aflaţi în anturajul străinilor ; personalul tehnico-administrativ care, prin natura muncii, vine în contact cu străinii din Institutul de învăţămînt superior din Bacău. Pentru aşa-zisa *reţea de supraveghere* am făcut recrutări în hoteluri, baruri şi în alte locuri frecventate de străini, iar din rîndul unor persoane dintre legăturile acestora din localitate am constituit o *reţea de interpunere*.

Activitatea practică a evidenţiat faptul că *în crearea reţelei informative trebuie să insistăm pe recrutarea cu precădere a unor cunoscători de limbi străine*, întrucît numai prin astfel de persoane putem pătrunde mai uşor în intimitatea străinilor, avînd în vedere perioada de doar 7—8 luni cît aceştia stau la Bacău în anul pregătitor de învăţare a limbii române. Neacţionînd cu perseverenţă în această direcţie, ne-am dat seama că sursele nu pot furniza în primele 3—4 luni decît date de observare şi abia după această perioadă, cînd străinii încep să înţeleagă limba română, cresc posibilităţile reţelei de a stabili atitudinea şi preocupările unora dintre ei. Pe lîngă aspectul necunoaşterii limbii române, am mai constatat că în primele luni de la sosirea în ţara noastră străinii sînt mai reţinuţi, mai suspicioşi şi mai greu abordabili şi pentru că înainte de a sosi aici li s-a făcut desigur o anume pregătire contrainformativă, iar unii dintre ei sînt îndoctrinaţi cu concepţii anticomuniste. De asemenea, în anumite momente de încordare, cînd sîntem nevoiţi să luăm unele măsuri de descurajare, grupurile de străini devin agitate şi mult mai suspicioase decît anterior faţă de toţi cetăţenii români, se izolează şi este foarte greu să li se stabilească intenţiile. Din aceste considerente am acordat o atenţie deosebită contactării şi atragerii la colaborare a unora dintre străini. Datorită perioadei scurte de şedere la Bacău nu este însă întotdeauna timp suficient pentru parcurgerea integrală a etapelor de punctare, studiere, verificare, contactare şi recrutare a celor ce prezintă interes din acest punct de vedere. De aceea, concomitent cu cazurile de recrutare *am pus accentul pe pregătirea anumitor studenţi străini care să fie ulterior atraşi la colaborare* de organele de securitate din centrele universitare unde sînt repartizaţi după terminarea anului pregătitor de la Bacău. Şi pe cei recrutaţi, ca şi pe cei ce îi pregătim în acest sens îi instruim să-şi creeze cît mai multe relaţii în rîndul conaţionalilor din seriile următoare, atît pentru a-şi justifica venirile la Bacău în eventualitatea că se va impune acest lucru, cît şi pentru a fi în măsură să ne transmită date de interes operativ despre studenţii din anul pregătitor care se deplasează la Iaşi (mai frecvent), Cluj, Bucureşti sau în alte centre universitare.

Menţionăm că în selecţionarea străinilor în vederea recrutării ne orientăm spre cei cu o atitudine corectă şi o poziţie realistă faţă de România, cunoscuţi că detestă acţiunile extremiste sau de dezordine şi că au putere de influenţă asupra conaţionalilor. Totodată manifestăm reţinere faţă de afacerişti şi scandalagii, care, de regulă, caută să folosească relaţiile cu organele de securitate în interesul lor, precum şi faţă

de acei străini ce se oferă ei înșiși să colaboreze. În acest sens este elocvent cazul unui student marocan despre care am stabilit — după ce se oferise să ne furnizeze informații — că face parte din organele de securitate ale țării sale.

În privința pregătirii pentru recrutare a unor studenți străini și a folosirii lor cu rezultate superioare pentru întreaga noastră muncă, apreciem că în prezent mai sînt multe de făcut pentru *o cooperare mai eficientă între inspectoratele care au pe raza lor de competență centre universitare*. Uneori se scapă din vedere faptul că, spre exemplu, colegii noștri din Iași pot stabili o serie de probleme care ne interesează pe noi sau pe cei din Cluj ori București și invers. De pildă, la Iași sursele din rîndul studenților străini din anii superiori de studii ar putea fi „*trimise*“ periodic la Bacău, unde, luînd legătura cu conaționalii noi sosiți, ar stabili o serie de date importante. La fel trebuie și putem proceda și noi, precum și colegii din celelalte centre universitare. În sprijinul acestei idei am menționa că o asemenea *trimitere „încrucișată“* de surse oferă posibilitatea de a se înșela vigilența străinilor veniți cu sarcini contrainformative și de a fi abordați mai ușor cei foarte suspicioși.

În paralel cu crearea de rețea informativă corespunzătoare ne-am preocupat asiduu de *educarea și instruirea continuă a surselor noastre*, sens în care am acordat atenție cunoașterii de către acestea a problemelor social-politice și chiar a modului de viață din țările de unde provin studenții străini aflați în atenție, a fenomenului terorismului internațional, îndeosebi a celui palestinian etc., pentru a fi capabile să sesizeze corect problemele ce prezintă interes. De asemenea, pornind de la necesitatea exercitării unei influențe pozitive asupra studenților străini, am insistat și pe cunoașterea corectă de către rețea a poziției României față de țările în curs de dezvoltare și față de evoluția unor evenimente în diferite zone ale lumii.

Întreg procesul de instruire îl executăm ținînd seama de faptul că printre studenții străini se găsesc și cadre ori agenți ai serviciilor de spionaj, alții au pregătire informativă și contrainformativă, ori sînt provocatori, ceea ce implică atenție în abordarea lor de către surse și mult discernămînt în aprecierea informațiilor. Pe cadrele didactice din rețea le instruim să facă tot posibilul pentru a lăsa impresia că se interesează de anumite aspecte din dorința firească de a nu avea probleme în sectoarele de care răspund.

Pentru apropierea anumitor studenți străini și obținerea de informații de valoare au fost și cazuri — fără să facem din aceasta o regulă — cînd am ținut seama de *interesele unora* de a lua note mai bune la examene ori de a fi repartizați după anul pregătitor în centrele universitare preferate.

În scopul prevenirii unor acțiuni extremist- teroriste sau de dezordine ne-am preocupat constant de *supravegherea și urmărirea studenților străini și în afara institutului*. De un real folos în acest sens au fost sursele create în rîndul taximetriștilor, deoarece ne-au furnizat informații despre prezența unor persoane în diferite puncte ale orașului, despre legăturile, comportamentul și apariția lor în zona obiectivelor

„Arta“ etc. De exemplu, un informator taximetrist a transportat la București un student străin, lucrat prin dosar de urmărire informativă pentru suspiciuni de activitate teroristă, care era pus în filaj. În București, filajul nu l-a putut supraveghea permanent din motive de conspirativitate, însă datorită informatorului am cunoscut locurile și adresele frecventate, persoanele cu care a luat legătura etc.

Verificarea riguroasă și permanentă a rețelei informative din acest mediu este o necesitate în direcția căreia am acționat cu toată hotărîrea, conștienți fiind de existența riscului ca unele surse dirijate în anturajul străinilor cunoscuți pentru propaganda ostilă ce o desfășoară să se lase influențate, ajungînd pînă la trădare. Așa a fost cazul unui informator despre care am stabilit că divulgase străinului ce-l avea în atenție că este urmărit de securitate și că el însuși, sub influența acestuia, avea o serie de manifestări negative.

În supravegherea și urmărirea informativă am folosit cu rezultate pozitive *pătrunderile secrete*, pentru efectuarea unor percheziții care au permis descoperirea de instrucțiuni, materiale de propagandă, adrese și altele. Procedînd astfel, în cazul unui lector străin lucrat prin dosar de urmărire informativă am putut descoperi o listă cu informațiile secrete pe care acesta trebuie să le culeagă și alte date de interes.

Utilizarea mai intensă a *combinațiilor și legendelor informative* a fost, de asemenea, în centrul preocupărilor noastre. De exemplu, pentru mai buna conspirare a informatorilor și colaboratorilor am acționat în direcția *îndreptării atenției lectorilor străini asupra unui număr cît mai mare de persoane*, sens în care am apelat la unii cetățeni de încredere de a merge cu diverse treburi la lectorii respectivi, acoperind astfel adevăratele surse din preajma acestora. Tot la fel, pentru a preveni ca unii lectori străini să intre în anturaje necorespunzătoare, am creat așa-zise *nuclee de surse* din mediul intelectualilor, care să-i atragă în anturajul lor, influențîndu-i pozitiv, existînd totodată posibilități mai bune de cunoaștere a atitudinii și preocupărilor acestora.

III. Măsuri de prevenire întreprinse mai frecvent în cazul străinilor de la Institutul de învățămînt superior din Bacău care pun la cale ori săvîrșesc acțiuni dușmănoase

Pentru prevenirea unor infracțiuni, a altor fapte antisociale și stări de spirit sau fenomene negative, am întreprins o *gamă variată de măsuri*. Dintre acestea, o pondere mai mare au avut următoarele :

● *Activitatea de influențare pozitivă*. Este una dintre măsurile prioritare și o realizăm prin rețeaua informativă, cadrele didactice din institut, conducerea Asociației studenților comuniști, precum și prin alte persoane. În anumite situații de tensiune am pus în aplicare această măsură și prin intermediul unor studenți străini cunoscuți cu atitudine moderată și cu influență asupra conaționalilor lor.

● *Atenționarea unor studenți străini de către conducerea institutului.* Se realizează, la propunerea noastră, cînd dispunem de informații că unele grupuri sau persoane izolate intenționează să comită acte de încălcare a regulamentului de ordine interioară, ce pot leza liniștea publică. În anumite situații au fost convocați șefii grupurilor naționale, pentru a-și da concursul la menținerea unui climat de ordine. Din păcate, au fost însă și cazuri cînd studenții străini, manevrați din umbră chiar de către acești șefi, au continuat să dea curs unor acțiuni, fiind necesar să se apeleze la ambasade sau la conducerea pe țară a asociațiilor studenților respectivi.

● *Informarea conducerii institutului, pentru a propune Ministerului Educației și Învățămîntului exmatricularea unor studenți* care au comis abateri grave de la normele de conduită în institut. La Bacău, această măsură s-a luat, după cum am arătat, în cazul a 13 studenți gabonezi. O problemă care se pune în aplicarea acestei măsuri se referă la cunoașterea deplasării străinilor prin țară, pentru a putea fi scoși peste hotare la pronunțarea hotărîrii de exmatriculare, sens în care apreciem din nou că se impune o cooperare mai strînsă între inspectorate.

● *Propuneri pentru declararea unor studenți sau lectori străini* ca *indezirabili.* Este o măsură care la Bacău s-a aplicat în cazul unor persoane ce au avut manifestări și comportări ostile grave la adresa orînduirii socialiste. Avînd în vedere implicațiile pe care le comportă această măsură, am avut în atenție ca activitatea persoanelor în cauză să fie bine documentată.

● *Prelucrarea contrainformativă* a cadrelor didactice, a studenților români și a personalului tehnico-administrativ. Este o activitate pe care am realizat-o pe baza unor materiale temeinic întocmite, vizînd contracararea influenței negative ce o pot exercita lectorii și studenții străini. În același mod am procedat și cu personalul muncitor din unitățile comerciale din zona institutului. Concomitent, am realizat, într-o anumită măsură, și *popularizarea principalelor acte normative* în rîndul studenților străini, dar în această direcție se impune să acționăm cu mai multă continuitate, folosind o gamă mai variată de metode și mijloace.

În cazul stărilor de tensiune determinate de anumite evenimente survenite pe plan internațional am recurs la unele măsuri, cum ar fi:

● *Propunerea la conducerea institutului pentru ca unii studenți străini să nu părăsească localitatea* și să nu se deplaseze în Capitală sau în alte locuri din țară unde se aflau în vizită personalități politice ori unde au avut loc conflicte în rîndul studenților străini. În cazuri cu totul deosebite, cînd deplasarea unor studenți sau lectori străini în Capitală nu a putut fi împiedicată, aceștia au fost însoțiți de cadre didactice de la institut care mergeau „întîmplător“ în aceeași direcție și se „ofereau“ să-i îndrume, deci cu intenția declarată de a-i ajuta și nu de a-i supraveghea. În asemenea situații, cadrele didactice respective au fost temeinic instruite, pentru a ști cum să procedeze în diverse posibile situații.

● *Punerea în filaj* a unor grupuri mici (2—3 persoane) de studenți care plecau din cămin în oraș, pentru a nu se constitui grupuri mai mari ce ar fi putut să desfășoare acțiuni de dezordine.

● *Întreprinderea unor acțiuni de descurajare.* Astfel, au fost postate patrule formate din lucrători de miliție, militari din trupele de securitate-miliție, luptători din gărzile patriotice, care au circulat la vedere, zi și noapte, în jurul institutului. De asemenea, au fost instalate filtre la ieșirile din oraș (gară, autogară, barierele de pe principalele șosele), cu misiunea de a-i identifica pe cei care plecau fără aprobarea conducerii institutului, îndeosebi persoanele suspecte. Cele mai eficiente s-au dovedit acele filtre în care erau și cadre didactice ce se întîlneau „întîmplător“ cu studenții respectivi, în acest mod organele de ordine nemaiapărînd în prim plan.

● *Constituirea unor grupe de ofițeri de securitate și de miliție* (din compartimentele I, III, antiterorism, judiciar), care în timpul unor astfel de situații au fost prezenți în institut, desfășurînd muncă cu rețeaua informativă și ținînd permanent legătura cu factorii educaționali, în scopul prevenirii unor conflicte. Totodată, la propunerea noastră, conducerea institutului a asigurat permanența în cămin și a unor persoane din rîndul cadrelor didactice care răspund de studenții străini.

● *Destrămarea unor anturaje de elemente parazitare, infractoare* constituite în jurul anumitor studenți străini și care ar fi putut genera acte de dezordine. De exemplu, două astfel de anturaje, formate din 12 și, respectiv, 18 cetățeni români, au fost destrămate prin : condamnări în baza Decretului nr. 153/1970 ; avertizări pe linie de securitate și miliție ; puneri în discuția colectivelor de oameni ai muncii ; amenzi contravenționale ; obligări la încadrare în muncă ș.a.

Aplicarea acestor măsuri, precum și a altora am făcut-o întotdeauna în funcție de situația operativă concretă, în strictă conformitate cu prevederile legilor și ale ordinelor conducerii Departamentului securității statului.

Deși datorită muncii desfășurate la Bacău nu s-au înregistrat acțiuni cu consecințe grave pe care unii dintre studenții și lectorii străini de la Institutul de învățămînt superior din localitate le-ar fi putut iniția, considerăm că acestei probleme trebuie să-i acordăm în continuare toată atenția. Referindu-ne la unele rezultate și evidențiind cîteva concluzii din modesta noastră experiență pe linia supravegherii și urmăririi informative a străinilor pretabili la acte potrivnice intereselor statului român, am dori ca și alte organe de securitate, care au în raza de competență centre universitare unde se află străini la studii sau ca lectori, să facă cunoscute prin publicația „Securitatea“ aspecte din munca lor de prevenire și combatere a acțiunilor ostile ce pot fi puse la cale de această categorie de persoane.

Colonel **Ioan LAZĂR**
Maior **Vasile ONCIU**

Un slujitor al „domnului" în fața „instanței" publice...

In atenția compartimentului de informații interne al Securității județului Hunedoara se află, între alții, și preotul ortodox „VASILE", care intrase în legătură cu mai multe elemente din țară și din străinătate, ostile orînduirii noastre socialiste. Din datele obținute rezulta că „VASILE", concomitent cu unele acțiuni de ponegrire a realităților din țara noastră, desfășura și o intensă activitate în asociația ilegală „Oastea Domnului".

In procesul verificării informațiilor și al urmăririi informative s-au stabilit și alte detalii ale activității acestui element, între care: a intrat în legătură cu preotul „GEORGE" din București, condamnat ulterior pentru activitatea ostilă desfășurată; a trimis unor elemente reacționare din străinătate diverse materiale cu conținut denigrator la adresa țării noastre pentru a fi difuzate de postul de radio „Europa liberă"; a participat la o adunare clandestină a vîrfurilor grupării „Oastea Domnului", vizînd revitalizarea acestei asociații; a folosit calitatea sa de preot și biserica ortodoxă pentru acoperirea activității în cadrul asociației „Oastea Domnului".

Pe parcursul urmăririi obiectivului s-au întreprins mai multe măsuri de prevenire, în scopul determinării lui de a adopta o atitudine corectă. Printre acestea, pe prim plan s-au situat acțiunile de influențare prin rețea și familie, precum și cele prin împuternicitul cultelor. Pentru a se mări eficacitatea acestor măsuri, „VASILE" a fost avertizat și apoi contactat de organele de securitate.

Informațiile obținute ulterior au reliefat că urmăritul s-a dovedit refractar și insensibil la cele întreprinse de noi, căutînd să inițieze în continuare acțiuni neloiale, care se găseau în vădită contradicție cu calitatea sa de cetățean și de slujitor al cultului ortodox. In această situație s-a impus necesitatea găsirii și folosirii unor modalități de acțiune mai eficiente.

Analizîndu-se în detaliu toate informațiile și posibilitățile reale de care dispuneam, am ajuns la concluzia că organizarea unei dezbateri a cazului — în mediul clerului local, din care urmăritul făcea parte — ar fi o măsură oportună. In acest sens s-au avut în vedere cîteva aspecte favorabile, și anume: urmăritul era apreciat negativ de către mai mulți preoți și alți slujitori ai cultului, din cauză că nu combătea în parohia sa sectele religioase și îndeosebi activitatea asociației ilegale „Oastea Domnului"; în zonă erau mai mulți preoți cunoscuți cu atitudine politică și socială corespunzătoare, noi fiind siguri că aceștia vor demasca și condamna activitatea urmăritului; la dezbaterea cazului puteau fi convocați și unii preoți care erau predispuși la fapte similare; dispuneam de date certe din care rezulta interesul urmăritului de a nu fi compromis în fața ierarhiei clericale și de a-și menține postul în parohia respectivă.

Obținîndu-se aprobările de rigoare, am procedat la o anchetare minuțioasă a preotului „VASILE", care a fost nevoit să recunoască — în baza probelor administrate — majoritatea faptelor săvîrșite.

Aflîndu-ne în posesia declarațiilor obiectivului și a altor probe ce puteau fi folosite în mod deschis, s-au întocmit două materiale demascatoare: unul se referea la activitățile ostile ale acestuia, iar celălalt rezuma activitatea sa în „Oastea Domnului".

Analizîndu-se la nivelul organelor județene de partid modul cum avea să decurgă dezbaterea, s-au hotărît următoarele: acțiunea să aibă loc la sediul Consiliului popular județean; dezbaterea să fie condusă de secretarul Consiliului popular județean, care să prezinte primul material, iar împuternicitul cultelor pe cel de-al doilea; la adunare să fie invitați din rîndul ierarhiei clericale, episcopul bisericii ortodoxe și protopopii din județ; la acțiune să participe mai mulți preoți, printre care și unii (indicați de noi) predispuși la fapte ce sînt în contradicție cu legile statului.

S-a apreciat că într-un asemenea cadru prezența ofițerului de securitate nu este oportună.

In conformitate cu cele stabilite, s-a organizat punerea în discuție a urmăritului, acțiune care s-a desfășurat cu bune rezultate.

Astfel, au luat cuvîntul nouă din cei 16 participanți, care, în intervențiile lor, au demascat și condamnat atitudinea, comportarea și activitatea elementului urmărit, considerînd-o incompatibilă cu calitatea sa de preot și cetățean al țării noastre; vorbitorii au apreciat materialele prezentate în ceea ce privește concretețea, claritatea și documentarea faptelor și au adus mulțumiri organelor de stat pentru nivelul lor de cunoaștere (informare) și pentru clemența de care dau dovadă într-un asemenea caz, calificat de vorbitori ca fiind de o deosebită gravitate.

In această împrejurare, preotul „VASILE" a manifestat pentru prima oară receptivitate, recunoscîndu-și activitatea ostilă. Dezbaterea l-a determinat să mediteze mult mai profund la comportarea și atitudinea sa și să-și exprime regretul pentru faptul că nu a înțeles pînă atunci, pe deplin, „greșelile" comise.

Cazul pus în dezbatere — în prezența unor factori cu răspunderi pe linia aplicării legislației de către slujitorii cultelor — a făcut posibil ca aceștia să ia contact direct cu anumite stări de lucruri negative din mediul clerical și, în consecință, să întreprindă și ei, în rîndul credin-

cioşilor, măsuri de combatere a unor fenomene şi manifestări asemănătoare. De reţinut este şi faptul că şedinţa de dezbatere a depăşit cadrul iniţial, despre cele întîmplate luînd apoi cunoştinţă multe alte persoane, unele dintre ele cunoscute cu activităţi şi preocupări ce intră în sfera de atenţie a organelor de securitate.

Dezbaterea pe marginea cazului preotului „VASILE" a demonstrat eficienţa unor astfel de acţiuni atunci cînd urmărirea informativă se realizează cu deplină profesionalitate, cînd faptele puse în discuţie au la bază probe neîndoielnice şi cînd organizarea lor este judicioasă, fără fisuri care ar putea compromite sau diminua scopurile urmărite.

Lt. col. Constantin PETRESCU

Cazul: M.S. 4079 „IMPERIAL"

În cursul anului 1979, în municipiul Tîrgu Mureş au fost difuzate volant, prin împrăştiere în cutii poştale, mai multe fiţuici cu conţinut naţionalist-iredentist maghiar, prin care se făceau aprecieri ostile referitoare la aşa-zisa lipsă a unor drepturi pentru naţionalităţile conlocuitoare din România. Fiţuicile erau redactate în limba maghiară şi dactilografiate cu caractere majuscule, pe hîrtie velină existentă în comerţ, cu dimensiunea de 21/14 cm.

Primele verificări întreprinse au constat în purtarea unor discuţii cu colaboratorii de la atelierele de reparat maşini de scris din localitate. Părerea acestora a fost că este posibil să fi fost folosită pentru dactilografiere o maşină de scris marca „OPTIMA-ELIT-IMPERIAL". Cunoscînd faptul că maşina de scris cu marca respectivă are un gabarit mare, a fost exclusă posibilitatea ca aceasta să fie proprietate particulară, rămînînd în atenţie instituţiile şi întreprinderile.

În urma studierii amănunţite a fiţuicilor în cauză, atît din punctul de vedere al conţinutului, expresiilor folosite, redactării, cît şi al procedeului utilizat s-au emis următoarele ipoteze cu privire la autorul posibil: este o persoană de naţionalitate maghiară, cu studii de cel mult 7 clase elementare, cu o pregătire culturală redusă, care are acces la o maşină de scris, fără însă a cunoaşte bine dactilografierea.

În vederea identificării operative a autorului au fost luate măsuri care au constat în:

1. Stabilirea cu exactitate a mărcii maşinii de scris folosite pentru dactilografierea fiţuicilor.

2. Relevarea unor defecţiuni ale maşinii folosite, studierea şi însuşirea lor pentru a se putea sesiza şi alte eventuale materiale dactilografiate la aceeaşi maşină.

3. Identificarea tuturor maşinilor de scris din judeţ de tipul sus-arătat (după gen) cu ajutorul reţelei informative.

4. Compararea grafică a probelor de scris dactilografiate, existente la cartoteca problemei înscrisuri.

Acţionîndu-se în baza acestor măsuri s-a constatat că în judeţ există un număr de 20 de maşini de scris cu marca „OPTIMA-IMPERIAL". Caracterele nici uneia nu corespundeau însă cu cele ale scrisului din fiţuici. Întrucît de la obţinerea probelor de scris trecuse mai mult timp şi era posibilă repararea în această perioadă a maşinii în cauză, s-a procedat la luarea altor probe de scris. În urma analizării probelor nou obţinute a fost identificată maşina de scris respectivă, care se afla în dotarea cooperativei „Constructorul" din Tîrgu Mureş.

În acest stadiu au apărut alte dificultăţi, deoarece la maşina de scris respectivă aveau acces circa 80 de persoane.

Studierea greşelilor gramaticale — neintenţionate — şi de ortografie din textul fiţuicilor (pe considerentul că orice persoană îşi formează, potrivit profesiei, funcţiei ce o deţine, vîrstei şi a mediului înconjurător un anumit limbaj, specific categoriei din care face parte) şi analiza acestora în comparaţie cu caracteristicile scrisurilor celor 80 de angajaţi, concomitent cu luarea în considerare a ipotezei emise iniţial cu privire la autorul posibil şi sincronizarea tuturor indiciilor oferite de documentele anonime au permis ca cercetările să fie concentrate asupra numitului N.S., paznic, în vîrstă de 25 ani, cu domiciliul în comuna Pănet (la 18 km. de Tîrgu Mureş), absolvent a 7 clase elementare, de naţionalitate maghiară.

Sub acoperirea organelor de miliţie, într-o noapte s-a organizat un control asupra modului cum acesta îşi execută serviciul, prilej cu care a fost pus să întocmească un proces-verbal, dictîndu-i-se şi cuvinte şi expresii ce erau prezente în cuprinsul înscrisurilor anonime. Fiind comparate greşelile gramaticale şi de ortografie din procesul-verbal cu cele din piesele în litigiu, s-a stabilit că acestea sînt identice. Discuţiile purtate cu N.S. au evidenţiat, de asemenea, faptul că şi în vorbire acesta foloseşte în mod frecvent cuvinte şi expresii similare cu cele din anonime.

Coroborînd aceste aspecte cu datele rezultate din cuprinsul materialelor informative şi din relatările şefului pazei, care atestau că data difuzării coincidea cu prezenţa celui în cauză la Tîrgu Mureş, în noaptea respectivă fiind de serviciu, s-a putut trage concluzia că suspiciunile referitoare la N.S. sînt întemeiate.

În baza aprobării conducerii profesionale s-a trecut la documentarea cazului. Această activitate s-a început prin apropierea ofiţerului care avea cazul în lucru de presupusul autor, urmărindu-se mai buna sa cunoaştere sub aspect psihosocial. S-au efectuat în acest scop contacte repetate la locul de muncă şi chiar la domiciliu, în aşa fel încît aparent se stabiliseră relaţii de prietenie cu el.

Presupunîndu-se că N.S. putea oricînd să nege că ar fi autorul fiţuicilor, la dosar neexistînd alte probe decît cele rezultate din compararea scrisurilor, s-a considerat că

este necesar să se întreprindă şi alte măsuri, în urma cărora acesta să fie determinat să recunoască din proprie iniţiativă fapta sa.

Intrucît obiectivul unde N.S. era paznic se află în vecinătatea altei instituţii, s-a lansat versiunea că sediul acesteia a fost „violat", în cursul unei nopţi, de cineva care sărise gardul venind din curtea Cooperativei „Constructorul".

Sub această legendă, cel în cauză a fost contactat şi chemat la inspectorat, pentru a da relaţii în calitate de paznic. A fost întrebat dacă nu cumva ştie cine ar fi putut sări gardul dinspre curtea unde se aflase el în post. Conform aşteptărilor, N.S. a negat, după care a fost întrebat dacă nu cumva chiar el este persoana respectivă. După cum era şi firesc, paznicul a negat din nou, moment în care i s-a spus că totul se va limpezi folosindu-se metoda comparării impresiunilor digitale, întrucît necunoscutul care a sărit gardul lăsase asemenea urme.

Intre timp — pînă se efectua, chipurile, verificarea impresiunilor digitale ale celui în cauză în evidenţele organelor de miliţie — ofiţerul care stabilise relaţii „amicale" cu N.S. l-a întrebat, printre altele, dacă nu cumva are anumite fapte la activul său, întrucît cu această ocazie ele pot ieşi la iveală şi ar fi recomandabil să recunoască din vreme, deoarece sinceritatea contează mult în astfel de situaţii.

In aceste împrejurări, acţiunea iniţiată anterior în vederea apropierii dintre ofiţer şi obiectiv şi-a dovedit din plin oportunitatea, N.S. începînd să relateze că nu el este cel ce a sărit gardul, dar, din păcate, a scris nişte fiţuici pe care bănuieşte că i-au rămas amprentele.

In continuare, el a declarat următoarele:

Intr-o noapte, fiind de serviciu, mai demult, după ce a audiat o emisiune a unui post de radio străin, a hotărît „să acţioneze şi el cumva". A trecut astfel la redactarea fiţuicilor cu conţinut naţionalist-iredentist, după care a scos maşina de scris din dulapul metalic unde se afla şi le-a dactilografiat. Dimineaţa, după ce a ieşit din serviciu, le-a introdus în cutiile poştale întîlnite în Tîrgu Mureş, în drum spre casă.

Datele rezultate din declaraţia sa, precum şi din discuţiile purtate cu el corespundeau întru totul cu cele stabilite pe parcursul urmăririi informative. N.S. era într-adevăr o persoană cu pregătire culturală şi dezvoltare intelectuală modeste, uşor influenţabilă şi pripită în hotărîri, fără a avea însă nici un motiv să se manifeste duşmănos la adresa realităţilor din ţara noastră.

Dosarul de urmărire informativă a fost încheiat cu avertizarea autorului, acesta recunoscîndu-şi în întregime fapta şi angajîndu-se în acelaşi timp că nu va mai comite asemenea acte.

Din modul cum s-a acţionat şi s-a finalizat acest caz se poate trage concluzia că în orice situaţie asemănătoare, pentru a se asigura o soluţionare operativă sînt necesare o documentare corespunzătoare şi obţinerea unor probe materiale concludente, recurgîndu-se în acest scop la legende şi combinaţii eficiente.

Lt. col. **Andrei BEREKMERI**

Cîteva detalii despre

Cazul KAMPILES

Era în amurg cînd la mormîntul soldatului necunoscut din Atena, William Kampiles, *în vîrstă de 23 ani, fost ofiţer C.I.A., s-a simţit bătut pe umăr. S-a salutat apoi cu un om despre care nu ştia decît că îl cheamă* Michael. *După cum fusese aranjat anterior,* Kampiles *l-a urmat pe* Michael *într-o zonă liniştită, unde cei doi au vorbit cu voce scăzută.* Kampiles *i-a înmînat apoi lui* Michael *nişte hîrtii.*

Cîteva zile mai tîrziu, lîngă Stadionul naţional al Greciei, Michael *i-a dat lui* Kampiles *un plic în care se găsea suma de 3.000 dolari S.U.A. Din nou* Kampiles *a furnizat nişte hîrtii.* Michael *s-a grăbit atunci spre ambasada statului său pentru a raporta că obţinuse ultimele file din...* „Manualul tehnic". *document strict secret, în care erau descrise posibilităţile sistemului satelit* „KH-11".

In analele spionajului electronic de pînă atunci nu a existat niciodată ceva mai senzaţional ca satelitul „KH-11". *Primul avantaj de ordin strategic constă în abilitatea satelitului (N.T.: e vorba de un satelit-spion) de a transmite fotografii instantanee; un progres tehnologic extraordinar, care prevede transmiterea pachetelor cu filme înapoi pe pămînt prin paraşutare.*

Niciodată nu se va şti ce l-a determinat pe William Kampiles *să comită o astfel de faptă. Ştim însă că a plătit scump acest act; un tribunal federal l-a găsit vinovat de trădare şi a fost condamnat la ... 40 de ani închisoare.*

★

Primul contact al lui Kampiles *cu C.I.A. a avut loc în 1975; atunci, un recrutor al agenţiei l-a contactat la Universitatea din Indiana,* Kampiles *vroia de mult să lucreze în serviciile secrete, dar a trecut peste un an pînă cînd — la 25 martie 1977 — a reuşit să pătrundă*

în sediul centralei C.I.A. de lîngă Washington. După o perioadă de trei săptămîni de pregătire, a fost repartizat la „biroul de supraveghere" din Centrul de operații; acesta reprezintă locul unde se concentrează toate informațiile culese de rețeaua din întreaga lume. Responsabilitățile sale cuprindeau trecerea în revistă a tuturor telexurilor ce erau recepționate zilnic la C.I.A., precum și a fotografiilor strict secrete furnizate de sateliții-spioni. Printre materialele pe care le avea în dotare se afla și exemplarul nr. 155 al „Manualului tehnic al KH-11", pentru care lui Kampiles i s-a cerut să semneze de păstrarea secretului.

Odată ce acest exemplar a pătruns în „biroul de supraveghere", documentul nu a mai fost urmărit. Cei 65 de ofițeri din acest birou puteau să folosească manualul după dorință și în raport de nevoi, deoarece el nu era asigurat sub cheie; stătea, de obicei, așezat pe un raft, într-o încăpere în care avea acces tot personalul compartimentului respectiv.

La sfîrșitul verii lui '77, Kampiles a scos manualul sub haină. Cîteva luni mai tîrziu, după ce s-au făcut atenționări repetate că activitatea lui nu se ridică la nivelul cerințelor, Kampiles și-a dat demisia.

Dacă C.I.A. ar fi știut că manualul lipsește, rezolvarea cazului ar fi fost mult mai ușoară. Dar totul era învăluit în tăcere, iar Kampiles continua, probabil dirijat, să inducă în eroare pe analiștii C.I.A.

Astfel, el l-a contactat — la scurt timp după demisionare — pe George Joannides, un ofițer vechi al C.I.A., căruia i-a confiat o „poveste" extraordinară: precizase că el a reușit să contacteze „un agent al unei puteri străine" și că acesta din urmă ar fi dorit informații pentru care era dispus să-i plătească suma de 3.000 de dolari.

Kampiles îi propusese lui Joannides să inițieze o acțiune de dezinformare a agentului străin, dar Joannides nu s-a arătat dispus să intre în joc, arătînd că trebuie să-l consulte și pe cineva cu o experiență mai mare pe spațiul geografic respectiv. Ca urmare, a dat telefon unui alt ofițer care, după ce a ascultat „povestea", a ripostat prin a aprecia că o asemenea acțiune individuală ar fi contrară ordinelor existente, recomandîndu-i lui Kampiles să se adreseze în scris la C.I.A. cu toată „povestea" sa. Kampiles s-a dus acasă și a scris sesizarea. Dar a fost la fel de inutilă ca și vizita sa la C.I.A., deoarece a așteptat răspunsul la scrisoare circa trei luni...

★

După o anumită perioadă de la data cînd Kampiles vînduse manualul, au început să apară indicii că unele informații secrete referitoare la „KH-11" sînt deținute și de o altă putere. În această situație, organele de contrainformații ale F.B.I.-ului au lansat o vastă acțiune de investigații pentru a descoperi sursa scurgerii. Deși au apărut mai mulți suspecți, nimeni nu credea că întregul manual a fost furat sau pierdut. Se cunoștea că acesta fusese editat într-un tiraj de 350 de exemplare și că toate se află în evidența diferitelor compartimente ale C.I.A.

În cursul investigațiilor, lucrătorii F.B.I. și-au reamintit de un episod semnificativ. Se știa că Kampiles s-a întîlnit într-un motel de la periferia unui oraș cu o femeie, în prezența a doi agenți ai F.B.I.-ului. Unul dintre agenți se numea Donald I. Stukey, ofițer de contrainformații, care, în timpul acestei întrevederi, a aflat că, înainte, Kampiles primise 3.000 de dolari de la un agent al unei puteri străine. A rămas uimit. El știa că serviciul de informații care era vizat plătește numai atunci cînd intră în posesia unor informații prețioase sau documente de valoare. Întrebat, Kampiles a negat că ar fi dat ceva de valoare agentului străin și s-a declarat de acord să se supună unui test în fața aparatului de detectat minciuni; nu a reușit la acest test și, în cele din urmă, a fost nevoit să recunoască faptul că furase exemplarul cu seria 155 a manualului „KH-11". Atunci F.B.I.-ul s-a interesat la C.I.A. dacă exemplarul respectiv există, dar primindu-se un răspuns negativ s-a dispus arestarea lui Kampiles sub învinuirea de spionaj.

În timpul procesului a rezultat că nu numai exemplarul 155 al manualului lipsea, ci și altele despre a căror dispariție C.I.A. a ținut să nu se afle. Totuși, judecătorii s-au întrebat cum a fost posibil ca din „biroul de supraveghere" să lipsească timp de un an acest manual, dealtfel singurul din compartimentul respectiv, fără ca cineva să se sesizeze. Turner, șeful C.I.A., interogat în legătură cu posibilitatea pe care a avut-o Kampiles ca, numai după trei săptămîni de la angajare, să poată intra în posesia unui asemenea document „strict secret", a răspuns: „ofițerilor superiori le place să-și respecte weekendurile și de aceea oameni noi angajați — așa cum era Kampiles — erau numiți în echipe sau în schimburi mai puțin convenabile..."

Există posibilitatea, despre care s-a discutat la proces, ca manualul să fi ajuns în posesia serviciului de informații inamic înainte de a-l fi furnizat Kampiles; în cadrul procesului s-a amintit că fragmente de informații din manual parveniseră puterii străine cu mult înainte de acțiunea lui Kampiles. Și aceasta, după cum se menționa în revista americană „Reader's Digest" e posibil.

Exemplarul 155 al manualului menționat era singurul în compartiment și, curios (!), a fost depozitat acolo, la vedere, odată cu angajarea lui Kampiles. Aceasta se poate datora fie unei coincidențe, fie unei manipulări eficiente a serviciului de informații inamic. După ce a predat manualul, Kampiles a fost astfel dirijat, încît să fie prins pentru a se asigura o bună acoperire a celorlalte surse folosite...

Traducere și adaptare de

Anca-Lidia MILCOMETE

SPIONAJ SUB ACOPERIRE DIPLOMATICĂ

Nu mai e de multă vreme un secret faptul că diplomația a fost și continuă să fie folosită drept o acoperire a acțiunilor serviciilor de spionaj. Potrivit unor păreri, așa după cum se remarcă și în lucrarea „*Război secret în timp de pace*", *) „orice acțiune de spionaj descoperită este legată de numele unui spion-diplomat, orice arestare senzațională efectuată este însoțită de plecarea neașteptată a unui diplomat sau de expulzarea sa".

Acoperirile oficiale ale diplomaților — spioni sînt diverse și autorul lucrării citate nu insistă asupra lor, dar amintește celor interesați că *„în aproape toate ambasadele există adevăratul coordonator al spionajului pe teritoriul țării în care acestea se află"*. În orice sediu de ambasadă, în fiecare țară — se arată în lucrare — există întotdeauna un funcționar — uneori cu grad modest — dar a cărui putere este mai mare decît cea pe care i-ar conferi-o funcția. Și acesta este creierul; el controlează viața internă a ambasadei, dă însărcinările cele mai riscante, organizează rețele informative.

În cele ce urmează vom prezenta trei cazuri — dintre cele descrise în lucrare — în care au fost implicați spioni ce aveau acoperire diplomatică.

... O nouă cunoștință **)

În anul 1961, un cetățean american a fost angajat într-un sector important din domeniul apărării naționale. După o anume perioadă de timp a făcut cunoștință cu un străin simpatic, volubil, prietenos. Au urmat alte întîlniri „ocazionale", schimburi de amabilități, mici atenții. Treptat, noua cunoștință a americanului a început să facă discrete aluzii referitoare la posibilitatea de a i se furniza cîteva date, nesemnificative, despre munca pe care o desfășoară. Americanul, surprins de insistențele repetate ale interlocutorului său, începu să intuiască „jocul" și, după o nouă întîlnire, s-a prezentat la F.B.I. Aici a sesizat în detaliu despre solicitările noii sale cunoștințe. Din acel moment a început o acțiune de durată, care a presupus multă răbdare și profesionalism.

F.B.I.-ul a apelat la sprijinul celui care a făcut sesizarea, instruindu-l să nu întrerupă contactul cu străinul și să se arate dispus să „colaboreze" cu el. Sfatul dat de F.B.I. a fost urmat întocmai timp de cinci ani, perioadă în care întîlnirile americanului cu „amicul" său străin au devenit tot mai frecvente, iar solicitările agentului străin — de a i se da informații — tot mai presante.

Sesizat că spionul „presează" pentru a putea să-și îndeplinească misiunea — probabil încadrată într-un anume termen, determinat de unele nevoi operative — F.B.I.-ul a intrat în acțiune cu toate mijloacele, analizînd fiecare informație, acoperind cu abilitate fiecare pas al colaboratorilor săi, dar urmărind febril întreaga viață și activitate a spionului. Datorită cunoașterii și analizei temeinice a întregii acțiuni a străinului, F.B.I.-ul nu a fost surprins de momentul cînd spionul a trecut de la unele indiscreții secundare la solicitarea directă de informații secrete din domeniul aeronautic și spațial. În acest punct începu dilema: informațiile furnizate spionului erau, desigur, controlate și autorizate de F.B.I., dar noile solicitări de date puneau întrebarea dacă „jocul" trebuie sau nu demascat. Părea firesc să fie așa, deoarece străinul nu era un novice în materie și se cerea astfel să se furnizeze — cît de cît — și unele date reale sau imposibil de verificat. Declanșarea ofensivei devenise evidentă...

F.B.I.-ul a hotărît să continue furnizarea unor „informații", dar a luat măsuri de fixare — prin filmare și fotografiere în secret — a întîlnirilor și schimburilor de mesaje dintre străin și „colaboratorul" său american. La scurt timp, F.B.I.-ul — intuind și interesele de viitor ale străinului — a hotărît demascarea sa; acesta era secretar III al ambasadei țării sale în S.U.A. S-a luat măsura expulzării lui imediate.

*) Vinicio Araldi: **Război secret în timp de pace", Editura „U. Mursia", Italia** — 1975.

**) Subtitlurile aparțin autorului acestui articol.

Enigmele cazului „Herbert"

Cazul în care a fost implicat Herbert William Boeckenhaupt a făcut, la timpul respectiv, multă vîlvă în presa americană. În anul 1948, copil fiind încă, Herbert a venit din Germania, împreună cu familia, stabilindu-se în S.U.A. Ajuns la etatea prestării serviciului militar, a fost încorporat și înrolat în sectorul de aeronautică. Aici a cîștigat repede încrederea și aprecierea de „bun soldat" și de „camarad optim", pentru ca peste puțin timp să fie caracterizat ca „element de o încredere absolută".

După satisfacerea serviciului militar, Herbert a rămas în armată cu gradul de sergent, fiind repartizat să lucreze în sectoare speciale. Inițial a lucrat la Pentagon, apoi la o școală de specializare în telecomunicații din Texas, iar mai tîrziu la o bază militară din Los Angeles. În timp ce funcționa la Los Angeles au început să apară și primele suspiciuni, dar și primele enigme.

F.B.I.-ul a fost sesizat că Herbert are unele întîlniri discrete cu un... consilier comercial al unei ambasade străine. Părea aproape incredibil. Herbert era acel „camarad optim" despre care toată lumea avea numai cuvinte de laudă. Și tot el continua să fie un „element de o încredere absolută". Oare cine se înșela? Enigmele începură să vină una după alta. F.B.I.-ul începu să verifice toate informațiile, desigur prin mijloacele și metodele specifice muncii, pentru ca treptat suspiciunile, dubiile de început să devină certitudini.

Investigațiile F.B.I.-ului au scos la iveală că, în fapt, Herbert se afla în relații cu străinul încă din vremea cînd lucra la... Pentagon și că, tot de atunci, îi furniza informații secrete.

Pentru faptele sale, Herbert a fost arestat și condamnat la 30 de ani închisoare, iar „diplomatul" a fost expulzat.

Infiltrarea

Autoritățile din Canberra au intrat în posesia unor informații care evidențiau că un agent străin (diplomat) încearcă să creeze o rețea informativă. Dovezile însă erau insuficiente pentru ca organele contraspionajului australian să acționeze prompt și deschis împotriva spionului. Nu existau — în acel moment — nici alte posibilități de verificare a informațiilor inițiale. Singura soluție hotărîtă a fost necesitatea infiltrării pe lîngă spion a unui colaborator sincer, capabil să răspundă unor nevoi imediate și chiar de perspectivă ale acțiunii.

Studiul psihologic întreprins asupra spionului și relațiilor sale a condus la concluzia că, cel mai potrivit lucru ar fi... infiltrarea unei femei. Așa se explică apariția în anturajul diplomatului — spion a unei tinere grațioase și drăguțe care, cu abilitate și multă răbdare, a știut să-i cultive prietenia.

Timpul a început să lucreze în favoarea organelor de contraspionaj. Tînăra informatoare reuși să intre în grațiile agentului străin, oferindu-se chiar „să-l ajute" în acțiunile sale de culegere a informațiilor. În momentul cînd spionul începu să se intereseze de primele date secrete, contraspionajul a oferit informații inofensive, necesare — în primul rînd — informatoarei pentru a cîștiga încrederea spionului.

Ulterior, faptele au început să prindă un contur din ce în ce mai clar. Întîlnirile tinerei informatoare cu agentul puterii străine au fost urmărite și îndrumate permanent. La un moment dat, informatoarea a semnalat că spionul, după ce i-a oferit cadouri costisitoare, a lansat stăruitoare rugăminți de a obține informații despre organizarea militară australiană. Ba, mai mult, spionul i-a indicat să încerce să pătrundă — prin angajare — într-un birou guvernamental, unde ar putea să aibă acces la secretele strategice ale Forțelor armate.

Acțiunea se cerea încheiată. Faptele deveniseră clare și începuseră chiar să se precipite, mai ales după ce diplomatul — spion introdusese în „scenă" și pe un alt personaj care avea misiunea să transmită centralei sale informațiile culese.

Treptat, folosind combinații adecvate, informatoarea a fost scoasă din acțiune, iar diplomatul — spion a primit invitația de a părăsi Canberra.

Desigur că astăzi marile oficine de spionaj nu se limitează numai la folosirea diplomaților pentru culegerea de date dintr-un sector sau altul. Fără îndoială că acoperirile, mijloacele și metodele s-au diversificat și perfecționat, dar folosirea acoperirii diplomatice pentru continuarea acelui *„război silențios, ascuns, interminabil și condus din umbră"*, cum este definit spionajul în lucrarea tradusă, a rămas...

Traducere selectivă și adaptare de
Lt. col **Ion SCURTU**

Vă recomandăm
SĂ CITIȚI

ÎNSCRISURILE ANONIME ȘI AUTORII LOR

În cadrul atribuțiilor specifice ce revin aparatului de securitate pe linia prevenirii și contracarării oricăror acțiuni antisociale, prevenirea difuzării de inscrisuri ostile și identificarea operativă a autorilor acestora — în situațiile cînd totuși faptele s-au produs — reprezintă sarcini prioritare ale tuturor cadrelor Ministerului de Interne. Realizarea lor este posibilă numai prin îmbinarea armonioasă a metodelor și mijloacelor muncii de securitate cu eforturile și posibilitățile de care dispun toate organele și formațiunile ministerului nostru.

Lucrarea pe care o prezentăm, intitulată „Înscrisurile anonime și autorii lor" — editată recent de Serviciul editorial și cinematografic al Ministerului de Interne — urmărește tocmai înarmarea cadrelor cărora le este destinată cu cunoștințele specifice, necesare pentru prevenirea difuzării de înscrisuri anonime cu conținut dușmănos și identificarea operativă a autorilor acestora în situațiile cînd faptele au fost săvîrșite.

În conținutul lucrării sînt analizați factorii care influențează scrisul, sînt prezentate metodele și mijloacele folosite pentru executarea și multiplicarea înscrisurilor anonime cu conținut dușmănos, precum și metodele utilizate de autori în difuzarea acestora.

Un loc important în structura lucrării îl ocupă mijloacele de realizare a prevenirii, dintre care menționăm : rețeaua informativă, activitatea pe linie de „S", filajul și investigația, tehnica operativă. De asemenea, se evidențiază faptul că munca de miliție și colaborarea cu alte organe de stat și obștești contribuie la îndeplinirea acestei sarcini.

Avînd în vedere importanța problematicii abordate, recomandăm cititorilor lucrarea „Înscrisurile anonime și autorii lor", fiind convinși că studierea ei va contribui la ridicarea nivelului lor de cunoștințe profesionale.

BIBLIOGRAFIE

LA TEMELE PENTRU PREGĂTIREA DE SPECIALITATE A CADRELOR DIN ORGANELE DE SECURITATE (CONVOCAREA A II-A/1980)

A. Teme comune pentru toate cadrele

Tema: **Principalele mutaţii survenite în situaţia operativă şi implicaţiile acestora asupra muncii de securitate în zona de responsabilitate, în problemele, obiectivele, locurile şi mediile aflate în răspundere.**

— Nicolae Ceauşescu: Cuvîntare la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 5—7 sept. 1979, broşură, Ed. pol., 1979, pag. 5—19; Raport la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R., Ed. pol., 1979, pag. 58—67.

— Rezoluţia Congresului al XII-lea al P.C.R. şi Programele — directivă adoptate de Congres.

— Programul de măsuri al Departamentului securităţii statului, difuzat la unităţi cu nr. D/0012.061 din 08.10.1979.

Se mai pot consulta:

— Buletinul intern „Securitatea" nr. 4/1979, pag. 7, nr. 1/1980, pag. 4, 9, 15, 21 şi 31; nr. 2/1980, pag. 4—11.

Tema: **Metode, procedee şi mijloace care se impun a fi folosite în prezent pentru sporirea calităţii informaţiilor obţinute şi îmbunătăţirea întregii munci de cunoaştere pe linie de securitate.**

— Nicolae Ceauşescu: Cuvîntare la Adunarea activului de partid şi a cadrelor de conducere din Ministerul de Interne — 23 decembrie 1976, broşură, Ed. pol., 1976; Mesajul adresat lucrătorilor Ministerului de Interne cu prilejul împlinirii a 30 de ani de la crearea organelor de securitate („Securitatea" nr. 4/1978).

— Programul de măsuri al Departamentului securităţii statului, difuzat la unităţi cu nr. D/0012.061 din 08.10.1979.

Se mai pot consulta:

— Buletinul intern „Securitatea" nr. 4/1979, pag. 7, 18, 36, 40; nr. 1/1980, pag. 4, 9, 15, 21, 31, 37, 74; nr. 2/1980, pag. 4—11.

Tema: **Organizarea şi funcţionarea evidenţelor de securitate. Necesitatea raţionalizării şi actualizării acestor evidenţe în vederea trecerii lor la prelucrarea automată. Sarcinile ce revin ofiţerilor din aparatul informativ-operativ pe această linie.**

— Nicolae Ceauşescu: Expunere la deschiderea colocviului privind problemele ştiinţei conducerii societăţii, Ed. pol. — 1972.

— Hotărîrea C.C. al P.C.R. din aprilie 1972 cu privire la perfecţionarea sistemului informaţional economico-social, introducerea sistemelor de conducere cu mijloace de prelucrare automată a datelor şi dotarea economiei naţionale cu tehnică de calcul în perioada 1971—1980.

— Ordinele ministrului de interne nr. 150/1972; nr. 001050/1977; nr. 000700/1975; nr. 000875/1976; nr. 0691/1975; nr. D/00120/1979.

— Programul de măsuri al Departamentului securităţii statului, difuzat la unităţi cu nr. D/0012.061 din 08.10.1979.

Se mai pot consulta:

— Aspecte privind perfecţionarea sistemului informaţional în Ministerul de Interne — Serviciul editorial — 1977.

— Buletinul intern „Securitatea" nr. 2/1977, pag. 19; nr. 4/1979, pag. 7; nr. 1/1980, pag. 4; nr. 2/1980, pag. 23.

B. Teme specifice

Informaţii interne

Tema: **Modalităţi de organizare a supravegherii informative în locurile şi mediile de competenţa aparatului de informaţii interne pentru prevenirea, descoperirea şi neutralizarea acţiunilor ostile puse la cale de persoane fără antecedente politice ori penale care nu intră în sfera de activitate a altor profiluri de muncă.**

— Decretul nr. 153/1970 cu modificările aduse de Decretul nr. 41/1980.

— Ordinele ministrului de interne nr. 000875/1976; nr. 001225/1977; nr. D/00129/1980; nr. D/00128/1980.

— Programul de măsuri al Departamentului securităţii statului, difuzat la unităţi cu nr. D/0012.061 din 08.10.1979.

Se mai pot consulta:

— Documentarele întocmite de Direcţia I pe linia problemei „Persoane fără antecedente" şi trimise inspectoratelor judeţene ale Ministerului de Interne.

— Buletinul intern „Securitatea" nr. 3/1979, pag. 16 şi 55; nr. 4/1979, pag. 7; nr. 1/1980, pag. 31 şi 37.

Tema: **Sarcinile organelor de securitate în etapa actuală pentru prevenirea şi neutralizarea oricăror încercări de folosire a cultelor şi sectelor ca instrumente de amestec în politica statului.**

— Nicolae Ceauşescu: Cuvîntare la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 5—7 septembrie 1979, Ed. pol., 1979, pag. 54—59.

— Programul de măsuri al Departamentului securităţii statului, difuzat la unităţi cu nr. D/0012.061 din 08.10.1979.

Se mai pot consulta:

— Documentarul referitor la „Biserica evanghelică clandestină", difuzat în unităţi cu nr. D/0012.084 din 03.04.1980.

— Buletinul intern „Securitatea" nr. 4/1979, pag. 7; nr. 1/1980, pag. 4; nr. 2/1980, pag. 30.

Contrainformaţii în sectoarele economice

Tema: **Pregătirea şi efectuarea controalelor-sondaj de fond pe linia apărării secretului de stat în obiectivele economice; procedura de constatare a contravenţiilor şi de aplicare a sancţiunilor.**

— Nicolae Ceauşescu: Cuvîntare la Adunarea activului de partid şi a cadrelor de conducere din Ministerul de Interne — 23 decembrie 1976, broşură, Ed. pol., 1976.

— Legea nr. 23/1971 privind apărarea secretului de stat şi Legea nr. 32/1968 privind stabilirea şi sancţionarea contravenţiilor.

— H.C.M. nr. 18/1972 şi H.C.M. nr. 19/1972.

Se mai pot consulta:

— Buletinul intern „Securitatea" nr. 3/1978, pag. 58; nr. 1/1979, pag. 18; nr. 2/1979, pag. 25; nr. 4/1979, pag. 7 şi 40; nr. 1/1980, pag. 43 şi 74.

Tema: **Sarcinile organelor de contrainformaţii în sectoarele economice pe linia apărării intereselor statului nostru în relaţiile comerciale şi de cooperare economică internaţională. Principalele căi şi mijloace de realizare a acestor sarcini.**

— Nicolae Ceauşescu: Mesajul adresat lucrătorilor Ministerului de Interne cu prilejul împlinirii a 30 de ani de la crearea organelor de securitate („Securitatea" nr. 4/1978).

— Legea nr. 1/1971 privind activitatea de comerţ exterior, cu modificările aduse

prin Decretul nr. 304/1972 şi Decretul nr. 150/1974; Legea nr. 71/1961 privind contractele economice, art. 2—7, 14—15, 21—23; Legea nr. 74/1972 privind constituirea, organizarea şi funcţionarea societăţilor mixte in R.S. România; Legea nr. 21/1975 privind participarea unităţilor economice române la societăţile mixte in străinătate; Legea nr. 23/1971 privind apărarea secretului de stat.

— Decretul nr. 686/1973 privind asigurarea calităţii produselor provenite din import.

— H.C.M. nr. 18/1972.

— Ordinele ministrului de interne nr. 00875/1976 şi nr. D/00120/1979.

Se mai pot consulta :

— „Probleme ale activităţii de contrainformaţii in sectoarele economice", broşură, Serviciul editorial — 1977.

— Buletinul intern „Securitatea" nr. 3/1978, pag. 28 şi 52; nr. 4/1978, pag. 27; nr. 4/1979, pag. 7; nr. 1/1980, pag. 43, 58, 65 şi 71.

Contraspionaj

Tema: **Principalele aspecte ce caracterizează activitatea desfăşurată în prezent de serviciile de spionaj împotriva R.S. România. Modalităţi prin care se îmbină culegerea de informaţii cu acţiunile de diversiune ideologică şi cu încercările de subminare a intereselor politice, economice, militare, tehnico-ştiinţifice, culturale şi de altă natură ale statului român.**

— Nicolae Ceauşescu: Expunere la Şedinţa activului central de partid şi de stat, 3 august 1978, Ed. pol., 1978, pag. 42, 47, 52.

— Ordinele ministrului de interne nr. 000875/1976 şi D/00120/1979.

Se mai pot consulta :

— Buletinul intern „Securitatea" nr. 2/1979, pag. 5—11 şi nr. 2/1980, pag. 36.

— Forme, metode, mijloace de acţiune folosite şi categorii de informaţii căutate de serviciile de spionaj şi cercurile reacţionare din străinătate in activitatea ostilă desfăşurată împotriva Republicii Socialiste România, broşură, Serviciul editorial şi cinematografic, 1980.

Tema: **Modalităţile de realizare a controlului informativ asupra cadrelor şi agenţilor de spionaj din rindul străinilor aflaţi la post sau in vizită în ţara noastră, precum şi al cetăţenilor români suspecţi de a fi agenţi ai unor servicii de spionaj.**

— Nicolae Ceauşescu: Raport la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R., Editura politică, 1979, pag. 64—65; Cuvîntare la Adunarea activului de partid şi a cadrelor de conducere din Ministerul de Interne — 23 decembrie 1976, Editura politică — 1976.

— Legea nr. 23/1971 (art. 9, 13—15, 48—55).

— Legea nr. 25/1969 privind regimul străinilor in R.S. România.

— H.C.M. nr. 18/1972.

— Ordinele ministrului de interne nr. 000700/1975, 000875/1976 şi D/00120/1979.

— Programul de măsuri al Departamentului securităţii statului, difuzat în unităţi cu nr. D/0012.061 din 08.10.1979.

Tema: **Probleme privind munca de contraspionaj în rindul repatriaţilor, al rudelor şi legăturilor fugarilor şi emigranţilor.**

— Nicolae Ceauşescu: Cuvîntare la Consfătuirea de lucru cu activiştii şi cadrele din domeniul educaţiei politice, al propagandei şi ideologiei — 9 septembrie 1977, Ed. pol., pag. 28—31.

— Ordinul ministrului de interne nr. D/00120/1979.

— Programul de măsuri al Departamentului securităţii statului, difuzat în unităţi cu nr. D/0012.061 din 08.10.1979.

Se mai pot consulta :

— Buletinul intern „Securitatea" nr. 2/1979, pag. 61—67; 1/1980, pag. 31—37.

Comerţ - protocol

Tema: **Probleme caracteristice in organizarea şi desfăşurarea muncii de securitate in cadrul manifestărilor comerciale — tîrguri şi expoziţii internaţionale — ce au loc pe teritoriul R. S. România.**

— Nicolae Ceauşescu: Cuvîntare la Plenara comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român şi Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice şi Sociale a României, 4—5 iulie 1979, Ed. pol., Bucureşti, 1979, pag. 19—20.

— Decretul nr. 15/1971 privind autorizarea şi funcţionarea în R.S.R. a reprezentanţelor firmelor comerciale şi organizaţiilor economice străine, cu modificările ulterioare.

— Organizarea şi desfăşurarea muncii de securitate în cadrul manifestărilor comerciale — tîrguri şi expoziţii internaţionale — ce au loc pe teritoriul R. S. România — documentar difuzat in unităţi cu nr. 0492.649/9 mai 1980.

Se mai pot consulta :

— Buletinul intern „Securitatea" nr. 4/1978, pag. 27—39.

Antiterorism

Tema: **Sarcinile ce revin compartimentelor specializate pentru asigurarea securităţii obiectivelor vizate de elementele extremist-teroriste.**

— Ordinul comandantului suprem al Forţelor armate nr. H-003785/1978 şi Instrucţiunile nr. M-36/1978.

— Ordinele ministrului de interne nr. 001370/1978 şi nr. 001084/1977.

— Programul de măsuri al Departamentului securităţii statului difuzat la unităţi cu nr. D/0012.061 din 08.10.1979.

Se mai pot consulta :

— Documentarele difuzate de U.S.L.A. cu nr. D/0454.378 din 25.05.1979.

— Consideraţii privind reprimarea terorismului internaţional, Serviciul editorial — 1979.

— Buletinul intern „Securitatea" nr. 1/1979, pag. 47, nr. 2/1979, pag. 43; nr. 3/1979, pag. 33 şi 41; nr. 4/1979, pag. 7, 27 şi 47; nr. 1/1980, pag. 53.

Contrainformaţii militare

Tema: **Preocupări actuale ale ataşaţilor militari, altor diplomaţi, specialişti, reprezentanţi comerciali, membri ai unor delegaţii militare, turişti etc. pe linia culegerii de informaţii despre forţele noastre armate. Modalităţi concrete de acţiune pentru contracararea activităţii acestora, dezinformarea lor şi apărarea secretului de stat.**

— Nicolae Ceauşescu: Raport la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R., Ed. pol. — 1979, pag. 58—66 şi 90—118; Cuvîntare la şedinţa activului de bază de comandă şi de partid din armată, Ed. pol., 1978, pag. 13—15; Expunere la Şedinţa activului central de partid şi de stat din 3 august 1978, Ed. pol., 1978, pag. 42.

— Ordinul ministrului de interne nr. D/00120/1979.

— Programul de măsuri al Departamentului securităţii statului difuzat în unităţi cu nr. D/0012.061 din 08.10.1979.

Se mai pot consulta :

Buletinul intern „Securitatea" nr. 3/1978, pag. 39—51.

— Forme, metode, mijloace de acţiune folosite şi categorii de informaţii căutate de serviciile de spionaj şi cercurile reacţionare din străinătate în activitatea ostilă desfăşurată împotriva Republicii Socialiste România, Serviciul editorial şi cinematografic al Ministerului de Interne, 1980.

— Armata Republicii Socialiste România, Editura militară, 1978, pag. 59—63.

Tema : **Particularităţi în organizarea şi desfăşurarea muncii de contrainformaţii în rîndul efectivelor militare care lucrează pe şantiere de construcţii, în obiective economice şi în agricultură. Conlucrarea cu organele de securitate şi miliţie, centrale şi teritoriale, pentru prevenirea şi contracararea faptelor şi evenimentelor negative în rîndul acestor efective.**

— Nicolae Ceauşescu : Cuvîntare la Adunarea activului de partid şi a cadrelor de conducere din Ministerul de Interne — 23 decembrie 1976, Ed. pol., 1976, pag. 8—14 ; Cuvîntare la şedinţa activului de bază de comandă şi de partid din armată din 16 septembrie 1978, Ed. pol., 1978, pag. 6—11.

— Ordinele ministrului de interne nr. 000700/1975 şi 000875/1976.

Se mai pot consulta :

— Buletinul intern „Securitatea" nr. 3/1979, pag. 30—32 ; nr. 1/1979, pag. 75—76 ; nr. 2/1980, pag. 41.

— Armata Republicii Socialiste România, Editura militară, 1978, pag. 44—58.

Cercetări penale

Tema : **Metode şi mijloace de cunoaştere a psihologiei învinuitului, inculpatului şi martorului şi folosirea concluziilor desprinse în activitatea de cercetare penală.**

— Gazeta „În slujba Patriei" nr. 29 din 17 iulie 1978 — suplimentul „Psihologia judiciară în sprijinul muncii organelor Ministerului de Interne" şi nr. 36 din 4 septembrie 1978 — suplimentul „Unele probleme referitoare la psihologia infractorului şi cîteva elemente orientative privind adaptarea tacticii adecvate de cercetare a acestuia".

Se mai pot consulta :

— Tiberiu Bogdan : „Probleme de psihologie judiciară", Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1973.

— I. Ciofu : „Comportamentul simulat", Ed. Academiei R.S.R., Bucureşti, 1974.

— „Metode şi procedee practice de ascultare a învinuiţilor, inculpaţilor şi martorilor. Unele probleme privind ascultarea minorilor", Serv. cultural, presă şi editorial, 1974.

— Dr. T. Vlad şi dr. C. Vlad : „Psihologia şi psihopatia comportamentului", Ed. militară, Bucureşti, 1978.

— „Unele elemente de psihologie judiciară", Serv. editorial şi cinematografic, 1979.

— A. Ciopraga : „Evaluarea probei testimoniale în procesul penal. Studiu psihologic, criminalistic şi procesual penal", Ed. Junimea, Iaşi, 1979.

Cerințe ce se pun în fața cadrelor cu funcții de conducere pentru întărirea spiritului de ordine și disciplină și folosirea cu maximă eficiență a forțelor și mijloacelor din dotare.

Conducerea științifică a muncii de securitate este manifestarea - într-un cadru specific - a științei conducerii în general. Ea se bazează pe concepția creatoare, revoluționară și umanistă a P.C.R., a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, potrivit căreia activitatea de securitate trebuie să aibă un caracter profund preventiv, să se realizeze sub conducerea nemijlocită a partidului și cu participarea tot mai largă a colectivelor de oameni ai muncii.

Realizarea conducerii științifice a activității de securitate presupune și adoptarea unui stil de muncă adecvat din partea șefilor de pe toate treptele, care trebuie să fie elastic, respectiv adaptabil la situațiile noi ce se ivesc în procesul muncii, hotărît, ofensiv, să se remarce printr-o permanentă căutare a noului, în scopul aplicării întocmai a legilor țării, al executării ireproșabile a ordinelor conducerii M.I. și a D.S.S. În repetate rînduri, conducerea ministerului a cerut cadrelor cu funcții de conducere ca în calitatea lor de activiști de partid și de stat, de oameni politici, să desfășoare o intensă muncă de instruire și educare

a personalului, să realizeze o cunoaștere cît mai profundă și dinamică a lucrătorilor din subordine, a problemelor cu care aceștia se confruntă, pentru a-i ajuta să-și îndeplinească sarcinile la un nivel calitativ superior, pe măsura exigențelor tot mai mari puse în fața organelor M.I. de conducerea superioară de partid. De asemenea, conducerea D.S.S. a cerut aparatului de securitate să se angajeze cu toată răspunderea, la un înalt nivel de ordine și disciplină, în executarea ireproșabilă a ordinelor și misiunilor, condiție sine qua non a unei noi calități în întreaga activitate specifică de apărare a cuceririlor revoluționare socialiste.

Întărirea ordinei și disciplinei în rîndul lucrătorilor de securitate este strîns legată de necesitatea ridicării necontenite a calității muncii noastre la nivelul marilor exigențe puse în fața organelor de securitate de comandantul suprem. Aș dori să mă refer, în acest context, doar la direcțiile principale pentru orientarea activității lucrătorilor din compartimentele T.O.:

- întărirea conlucrării dintre ofițerii din aparatul informativ și cei din compartimentul de tehnică operativă, în scopul realizării sarcinilor de introducere și exploatare cu max. eficiență a mijloacelor din dotare.
- creșterea responsabilității cadrelor în obținerea - prin mijl. T.O. - a unui volum sporit de informații utile documentării sau finalizării unor acț. de securitate
- organizarea, în condiții de calitate superioară a activităților specifice în compartimentele T.O.

- diversificarea și continua ridicare a nivelului tehnico-funcțional al mijloacelor speciale din dotare.